

STUDIUM A ŽIVOT V ČESKU POHLEDEM ZAHRANIČNÍCH STUDENTŮ II

ZPRÁVA Z VÝZKUMU
NA ČESKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH
2024

STUDIUM A ŽIVOT V ČESKU POHLEDEM ZAHRANIČNÍCH STUDENTŮ II

ZPRÁVA Z VÝZKUMU
NA ČESKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH
2024

Study in
Czechia

Czechia
Alumni

OBSAH

I. ÚVOD	4
Zaměření šetření	7
Zahraniční studenti na českých vysokých školách	9
II. METODY A ANALYTICKÝ POSTUP	18
Třídící kritéria	21
III. CHARAKTERISTIKY RESPONDENTŮ	24
IV. PROPAGACE ČESKA A ČESKÉHO VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ V ZAHRANIČÍ	40
Důvody pro studium v Česku	42
Další zvažované země	54
Informovanost o studiu v Česku	57
Důvody pro výběr vysoké školy	64
Shrnutí	73
V. PODPORA ZAHRANIČNÍCH STUDENTŮ PŘED PŘÍJEZDEM	74
Proces přijímacího řízení	76
Proces získávání víz	80
Proces uznání předchozího vzdělání	87
Komunikace s institucemi	89
Shrnutí	90
VI. KVALITA STUDIJNÍCH PROGRAMŮ NA ČESKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH	92
Úroveň studijních programů	94
Hodnocení studijních programů	96
Výukové metody	100
Spokojenost s kvalitou učitelů	102
Zhodnocení volby studia	105
Doporučení studia v Česku druhým	110
Poměr kvality a ceny studijního programu	116
Shrnutí	117

VII. SLUŽBY A ŽIVOTNÍ PODMÍNKY	118
Informační služby na vysokých školách	120
Integrační služby na vysokých školách	122
Zázemí na vysokých školách	127
Ubytování během studií	129
Poměr kvality a ceny služeb	132
Práce při studiu	134
Začlenění zahraničních studentů	136
Nevhodné chování	140
Plány do budoucna	145
Shrnutí	151
VIII. ZÁVĚREČNÉ KOMENTÁŘE A VZKAZY STUDENTŮ	154
IX. REGIONÁLNÍ ROZDÍLY	160
Slovensko	162
Rusko	163
Západní Evropa	164
EU – Východní Evropa	166
Východní a jihovýchodní Evropa	167
Východní Asie	168
Střední Asie	169
Jižní a jihovýchodní Asie	170
Střední východ	171
Afrika	172
Latinská Amerika	173
Severní Amerika	174
X. HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ	176
Propagace Česka v zahraničí	178
Podpora zahraničních studentů před příjezdem	179
Kvalita studijních programů na českých vysokých školách	180
Služby a životní podmínky	181
XI. SEZNAM LITERATURY A ZDROJŮ	184

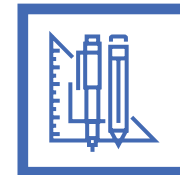
ÚVOD

Zaměření šetření

7

Zahraníční studenti na českých
vysokých školách

9

ZAMĚŘENÍ ŠETŘENÍ

Tato národní zpráva prezentuje výsledky dotazníkového šetření, které probíhalo na přelomu let 2022 a 2023. Cílem studie bylo **zhodnotit aktuální situaci vysokoškolského studia v Česku z pohledu zahraničních studentů, vyhodnotit propagační aktivity Česka jako studijní destinace, sledovat kvalitu studijních programů a dostupnost podpůrných služeb ze strany vysokých škol**. Výzkum byl uskutečněn **Domem zahraniční spolupráce (DZS)**, příspěvkovou organizací **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT)**, ve spolupráci s vysokými školami v souladu se **Strategií internacionalizace** vysokého školství na období od roku 2021¹ a v rámci implementace **Plánu realizace Strategického záměru pro oblast vysokých škol** pro roky 2023 a 2024². Výzkum je dále v souladu s Exportní strategií České republiky Ministerstva průmyslu a obchodu pro období 2023–2033³, která zdůrazňuje význam mezinárodní spolupráce a atrakce kvalifikovaných zahraničních pracovníků.

Toto šetření poprvé proběhlo již v roce 2020, díky čemuž je nyní do určité míry možné porovnávat výsledky a sledovat změny, ke kterým v průběhu let došlo, a pozorovat vývojové tendence jednotlivých parametrů v různých oblastech týkajících se vzdělávání a pobytu zahraničních studentů na českých vysokých školách.

Výsledky z šetření budou užitečné zejména pro jednotlivé vysoké školy, kterým mohou pomoci při tvorbě koncepce jejich mezinárodních aktivit. Získaná data budou zároveň cenným zdrojem informací pro propagační aktivity národní iniciativy **Study in Czechia**. Ta je součástí DZS a jejím cílem je představit zahraničním studentům nabídku vysokoškolského studia v Česku a podporovat české vysoké školy v jejich mezinárodních aktivitách.

1/ Zdroj: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/strategicky-zamer>

2/ Zdroj: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/strategicky-zamer>

3/ Zdroj: <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/podpora-exportu/exportni-strategie/exportni-strategie-cr-2023-2033--276506/>

Prostřednictvím vysokých škol byli formou **online dotazníku osloveni zahraniční studenti aktuálně studující v prezenční formě studia ve všech stupních, tj. bakalářském, magisterském i doktorském, a to jak v českém, tak i v anglickém jazyce**. Sběr dat probíhal od října 2022 do února 2023 a podařilo se získat **data z celkem 52 vysokých škol**, z toho 26 veřejných, 25 soukromých a jedné státní. Vyhodnocení dat z šetření proběhlo v první polovině roku 2023.

Obsahově se šetření věnovalo čtyřem základním oblastem. První dvě kopírují cestu zahraničního studenta na českou vysokoškolskou instituci, a zaměřují se tedy na tu část procesu, kterou student absolvuje před nástupem na vysokou školu. Tyto části tak mapují propagační aktivity a podporu, které se studentům před jejich příjezdem do Česka od vysokých škol dostává. Druhé dvě části se soustředí na hodnocení studijních a sociálních aspektů pobytu zahraničních studentů v Česku.

První část je zaměřena na **způsob, jakým se zahraniční student o možnostech studia v Česku dozvídá, a na faktory, které rozhodnutí studovat v Česku ovlivňují**. Tato oblast přináší zásadní informace pro rozhodování o výběru a nastavení způsobu propagace, která v současné době běží po národní linii v rámci iniciativy Study in Czechia, dále v rámci konsorcií škol nebo v rámci individuálních propagačních aktivit každé jednotlivé vysoké školy.

Druhá oblast cílí na podporu zahraničních studentů, kteří se již rozhodli v Česku studovat a nyní se potýkají s **procedurami, které s nástupem na českou vysokou školu souvisejí**, jako je přijímací řízení, uznání předchozího vzdělání či vízový proces. Pro tuto část je typické, že se jedná o dlouhodobě systémově nastavené procesy navázané na zákony, vyhlášky, metodické pokyny či směrnice. Je to oblast, která se netýká primárně vzdělávání a samotné vysoké školy ji nemohou příliš ovlivňovat. Jedná se tedy o oblast mezirezortní, zvláště v oblasti víz.

Třetí oblast sleduje **vnímání kvality samotného studia**, tedy zda splňuje očekávání, s nimiž zahraniční studenti na české vysoké školy přišli. Důležitou otázkou je rovněž to, zda studium zohledňuje specifické potřeby zahraničních studentů – ať už se jedná o jazyk výuky, studijní materiály, či kulturní odlišnosti.

Ve čtvrté oblasti se šetření soustřeďuje na **otázký životních a sociálních potřeb zahraničních studentů a na podmínky, které pro tyto studenty vysoké školy vytvářejí** na základě jejich odlišných potřeb. Zahraniční studenti přicházejí do cizí země, ve které jim kromě znalosti jazyka chybějí také sociální vazby a zázemí, jež mají běžně vybudované v domovské zemi, a také znalost prostředí a psaných i nepsaných pravidel a postupů. Velkým tématem je proto začlenění zahraničních studentů do místní komunity a české společnosti jako celku. Kromě sociálních faktorů se tato část šetření zaměřuje také na faktory ekonomické, jako jsou otázky týkající se bydlení a práce.

Z podstaty věci je zřejmé, že studenti z různých zemí a regionů reflektují situaci různě. Jejich odpovědi odrážejí vzdělávací systém, ekonomickou, sociální a kulturní

situaci domovské země, ale také nastavení procesů v přijímající zemi, ať už se jedná o vnitřní procedury, nebo o přístup Česka k dané zemi (například v oblasti víz či uznávání studia). Významnou roli hraje také vnímání Česka a jeho vysokého školství a institucí a rovněž očekávání, která jsou se studiem v Česku spojována. I proto je **součástí zprávy také kapitola věnující se regionálním rozdílům**. Konkrétní regiony bývají často reprezentovány pouze několika zeměmi s nejvyšším zastoupením zahraničních studentů, a proto spíše odrážejí postoje v těchto zemích. Ovšem i tento vzorek je užitečný pro přenesení výsledků šetření na regionální úroveň, a to z důvodu podobnosti zemí a chování studentů v rámci těchto regionů.

Každá z výše zmíněných částí také obsahuje porovnání s výsledky stejného šetření z roku 2020. Jsou zde popsány hlavní rozdíly a vysvětleny změny, ke kterým v odpovědích došlo.

ZAHRANIČNÍ STUDENTI NA ČESKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Pro pochopení výsledků tohoto šetření je vhodné na úvod představit také základní statistické údaje o zahraničních studentech. V Česku je za **zahraničního studenta** považován takový student, který má jiné občanství než české. K 31. 12. 2022 se dle údajů Sdružených informací matrik studentů (SIMS) na českých vysokých školách nacházelo **celkově 54 770 takovýchto studentů⁴**. **Z celkového počtu studentů českých vysokých škol, který ke stejnému datu činil 304 518, tak představovali zahraniční studenti 18 %**. Tito zahraniční studenti vyhledávali vzdělávání jak na soukromých, tak i na veřejných vysokoškolských institucích, kde byli zastoupeni v celkovém poměru 1 : 9 ve prospěch veřejných škol. Ze soukromých vysokých škol si nejčastěji vybírali Metropolitní univerzitu Praha, AMBIS a Vysokou školu finanční a správní, kdežto mezi veřejnými to byla primárně Univerzita Karlova, Masarykova univerzita a Česká zemědělská univerzita v Praze.

⁴/ Zdroj: https://dsia.msmt.cz/vystupy/vu_vs_f1.html

Tabulka 1:**Veřejné vysoké školy s největšími počty zahraničních studentů (nad 1 000 studentů)⁵**

Název instituce	Počet zahraničních studentů
Univerzita Karlova	11 213
Masarykova univerzita	7 985
Česká zemědělská univerzita v Praze	5 756
Vysoké učení technické v Brně	4 506
Vysoká škola ekonomická v Praze	3 937
České vysoké učení technické v Praze	3 243
Univerzita Palackého v Olomouci	2 641
Mendelova univerzita v Brně	1 504
Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava	1 397
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	1 008

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2022

Tabulka 2:**Soukromé vysoké školy s největšími počty zahraničních studentů (nad 500 studentů)⁶**

Název instituce	Počet zahraničních studentů
Metropolitní univerzita Praha, o. p. s.	651
AMBIS vysoká škola, a. s.	643
Vysoká škola finanční a správní, a. s.	620
University College Prague	606

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2022

⁵ Zdroj: https://dsia.msmt.cz/vystupy/vu_vs_f1.html⁶ Zdroj: https://dsia.msmt.cz/vystupy/vu_vs_f1.html

Tito studenti pak v 92 % případů volili prezenční formy studia. Více než polovina zahraničních studentů na českých vysokých školách byla k 31. 12. 2022 na bakalářských stupních, 14 % v nestrukturovaných magisterských programech, téměř čtvrtina na navazujících magisterských stupních a poslední desetina na doktorských stupních studijních programů.

Tabulka 3:**Rozdělení zahraničních studentů podle formy studia⁷**

Forma studia	Počet zahraničních studentů	Procentní podíl
Prezenční studium	50 631	92,4 %
Kombinované studium	4 244	7,7 %

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2022

Tabulka 4:**Rozdělení zahraničních studentů podle typu studijního programu⁸**

Typ studijního programu	Počet zahraničních studentů	Procentní podíl
Bakalářský studijní program	28 828	52,6 %
Magisterský studijní program v délce 4 až 6 let	7 926	14,5 %
Magisterský studijní program v délce 1 až 3 roky (navazující)	12 623	23,0 %
Doktorský studijní program	5 637	10,3 %

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2022

⁷ Zdroj: https://dsia.msmt.cz/vystupy/vu_vs_f1.html⁸ Zdroj: https://dsia.msmt.cz/vystupy/vu_vs_f1.html

Počet zahraničních vysokoškolských studentů v Česku dlouhodobě roste, což je patrné ze statistik SIMS, které tento trend sledují již od roku 2000. Oproti tomu **podíl vysokoškoláků s českým občanstvím stále klesá**, což je patrné důsledkem demografického vývoje české populace⁹. Nárůst počtu studentů vysokých škol s českým občanstvím lze tedy očekávat až s příchodem „silnějších“ ročníků.

Rozdělíme-li zahraniční studenty podle země původu, **největší zastoupení mají dlouhodobě studenti ze Slovenska**. K 31. 12. 2022 jich v Česku studovalo 20 920, což představovalo **38 % z celkového počtu zahraničních studentů**. Podobně jako klesá počet českých studentů, dlouhodobě se také snižuje počet slovenských studentů. V době minulého šetření, tedy v roce 2019, v Česku studovalo 21 105 slovenských studentů, kteří tvořili 45 % z celkového počtu všech zahraničních vysokoškoláků u nás. Přestože se četnost Slováků snižuje, stále tvoří největší skupinu zahraničních studentů, čímž výrazně ovlivňují statistiky. Slovenští studenti jsou ovšem specifickou skupinou kvůli historickému vývoji, kulturní blízkosti a neexistující jazykové bariéře. V řadě aspektů jsou podobní českým studentům, a proto je na ně při posuzování statistik třeba brát zvláštní zřetel.

Početnou skupinu zahraničních studentů na českých vysokých školách tvoří i **studenti zemí bývalého Sovětského svazu** – především z Ruska, Ukrajiny, Kazachstánu a Běloruska. Společně tyto čtyři státy představují **32 % všech zahraničních studentů** na českých vysokých školách. Zároveň je tato skupina specifická i tím, že jejich počty v posledních několika letech neustále narůstají a jejich celkové zastoupení se zvyšuje. Primárně se jedná o ukrajinské studenty, jejichž počty se během posledních pěti let zdvojnásobily.

Tabulka 5:

Počet zahraničních studentů z nejvíce zastoupených zemí bývalého SSSR (nad 1000 studentů)¹⁰

Země	Počet zahraničních studentů	Procentní podíl
Rusko	7 645	14,0 %
Ukrajina	6 224	11,4 %
Kazachstán	2 747	5,0 %
Bělorusko	1 074	2,0 %

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2022

^{9/} Zdroj: <https://www.czso.cz/csu/czso/vysoke-skoly-v-cesku-studuje-cca-300-tisic-studentu-klesa-zajem-o-techniku-v-kurzu-je-zdravotnictvi>

^{10/} Zdroj: <https://statis.msmt.cz/statistikyvs/vykonyVS1.aspx>

Dalšími zeměmi s významným zastoupením studentů na českých vysokých školách jsou sestupně: Indie, Německo, Itálie, Čína, Írán, Turecko, Vietnam, Izrael, Spojené státy, Ghana, Bangladéš, Ázerbájdžán, Nigérie, Polsko a Spojené království¹¹. Počty zahraničních studentů z většiny těchto zemí posledních několik let nepřetržitě rostou. Kromě již zmíněné Ukrajiny za zmínku stojí především Bangladéš, odkud se počet přijíždějících studentů za posledních pět let téměř zpětinásobil. Z Nigérie k nám jezdí dvakrát více studentů než před pěti lety a počet přijíždějících z Turecka či Indie narostl o více než 150 %. Naopak studentů z některých nejvíce zastoupených zemí ubývá. Za zmínku stojí především studenti z Velké Británie, kterých na českých vysokých školách od minulého roku ubyla téměř desetina a za posledních pět let jich v Česku studuje téměř o 40 % méně. O něco lépe je na tom zastoupení studentů z Vietnamu, kterých sice za posledních pět let ubylo o čtvrtinu, nicméně za poslední rok lze opět pozorovat jejich nárůst téměř o 10 %.

^{11/} Společně se Slovenskem, Ruskem, Ukrajinou, Kazachstánem a Běloruskem tvoří top 20 zemí s největším zastoupením zahraničních studentů na českých vysokých školách.

Tabulka 6:**Procentní změny počtu zahraničních studentů z 20 nejvíce zastoupených zemí¹²**

Země	Počet zahraničních studentů*	Procentní změna za 1 rok	Procentní změna za 5 let
Slovensko	20 920	0,3 %	-2,6 %
Rusko	7 645	-5,3 %	32,9 %
Ukrajina	6 224	42,2 %	104,0 %
Kazachstán	2 747	7,1 %	68,3 %
Indie	1 815	23,3 %	165,4 %
Bělorusko	1 074	4,7 %	43,0 %
Německo	871	-6,6 %	17,4 %
Itálie	785	14,6 %	110,5 %
Čína	669	3,7 %	63,6 %
Írán	573	8,9 %	185,1 %
Turecko	511	20,8 %	156,8 %
Vietnam	486	8,2 %	-25,6 %
Izrael	484	13,9 %	57,7 %
Spojené státy	430	-2,1 %	32,7 %
Ghana	378	8,9 %	51,2 %
Bangladéš	369	57,0 %	476,6 %
Ázerbájdžán	362	3,1 %	82,8 %
Nigérie	357	44,0 %	210,4 %
Polsko	351	6,4 %	0,0 %
Spojené království	337	-8,9 %	-38,8 %

* Jedná se o počty zahraničních studentů, kteří k 31. 12. 2022 aktuálně studovali na českých vysokých školách.

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2022

Nejfrekventovanější skupinou oborů mezi zahraničními studenty na českých vysokých školách je **Obchod, administrativa a právo**. Tyto obory si celkově zvolilo 21% zahraničních studentů a v rámci nich se specializují primárně na Obchod a administrativu. Druhou nejčastější skupinou oborů je Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky (17 %). Konkrétně si pak studenti nejčastěji vybírají obory Zdravotní péče a Humánní medicína. Velmi frekventované jsou i Informační a komunikační technologie (14 %). Podobně časté jsou skupiny oborů Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy, Technika, výroba a stavebnictví, Umění a humanitní vědy a Přírodní vědy, matematika a statistika – každý z nich studuje mezi 10 až 11% zahraničních studentů.

¹²/ Zdroj: <https://statis.msmt.cz/statistikyvs/vykonyVS1.aspx>

Tabulka 7:

Rozložení zahraničních studentů podle oborového zaměření studijních programů v souladu s Klasifikací oborů vzdělávání CZ-ISCED-F 2013¹³

Kód	ISCED – široce vymezené obory	Počet zahraničních studentů	Podíl zahraničních studentů
1	Vzdělávání a výchova	930	2 %
2	Umění a humanitní vědy	5 319	10 %
3	Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy	5 859	11 %
4	Obchod, administrativa a právo	11 757	21 %
5	Přírodní vědy, matematika a statistika	5 259	10 %
6	Informační a komunikační technologie (ICT)	7 601	14 %
7	Technika, výroba a stavebnictví	5 802	11 %
8	Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství	1 757	3 %
9	Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky	9 153	17 %
10	Služby	1 685	3 %

^{13/} Zdroj: https://www.czso.cz/documents/10180/37519282/cz_isced_f_metodika.pdf/

Kód	ISCED – nejvíce zastoupené úzce vymezené obory (top 10)	Počet zahraničních studentů	Podíl zahraničních studentů
21	Umění	1 959	4 %
23	Jazyky	1 769	3 %
31	Společenské vědy a vědy o lidském chování	5 254	10 %
41	Obchod a administrativa	9 979	18 %
51	Biologické a příbuzné vědy	1 822	3 %
53	Vědy o neživé přírodě	2 017	4 %
61	Informační a komunikační technologie (ICT)	6 660	12 %
71	Inženýrství a strojírenství	3 021	6 %
73	Architektura a stavebnictví	2 037	4 %
91	Zdravotní péče	8 889	16 %

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2022

ČÁST II. METODY
A ANALYTICKÝ POSTUP

Třídící kritéria

21

TŘÍDICÍ KRITÉRIA

Tato publikace se opírá o zjištění získaná z dotazníkového šetření mezi zahraničními studenty na českých vysokých školách, které probíhalo od října 2022 do února 2023. Osloveny byly všechny veřejné, státní i soukromé vysoké školy, které během této doby dostaly možnost rozeslat dotazník všem svým zahraničním studentům. Z celkového počtu 62 vysokých škol, které se na území ČR nacházejí¹⁴ a které v době sběru dat navštěvovalo 54 770¹⁵ zahraničních studentů, byla alespoň jedna odpověď získána od 52 z nich. Do dotazníku během šetření vstoupilo 8 561 respondentů a 5 216 z nich ho zcela dokončilo. Do samotné analýzy byly využity pouze odpovědi těch, kteří vyplnili alespoň celou první část dotazníku – analýza je tedy postavena na 6 388 odpovědích. Celé šetření dosáhlo průměrné návratnosti 15,6 %. Data slovenských studentů po sběru neodpovídala zastoupení dle SIMS (sdružené informace matrik studentů), došlo proto k použití vah, které jejich zastoupení v datech zesílily na 39 %.

Co se týče grafických podkladů publikace, je kromě tabulek a základních prstenkových a pruhových grafů hojně využíváno i grafů tříděných. Těchto podrobnějších grafů nabízí text hned několik typů a různí se dle jednotlivých třídících kritérií (viz podkapitola třídící kritéria). Typ tříděného grafu je vždy zvolen tak, aby poukázal na důležitý rozdíl mezi skupinami. Často jsou proto u popisované problematiky použity jen vybrané typy třídění.

V publikaci jsou využity čtyři typy třídění. V některých případech jsou tato třídění jen částečně zmíněna v textu pro doplnění kontextu a při potřebě komplexnějšího pohledu je čtenáři nabídnut graf.

První typ třídících grafů zahrnuje tři základní indikátory: zemi původu, jazyk studia a stupeň studia. V případě využití tohoto typu grafu jsou vždy zařazeny všechny tři třídící indikátory.

Prvním indikátorem je rozdělení do dvou skupin dle země studentova původu: na Slovensko a ostatní země. Toto dělení bylo zvoleno z důvodu velkého množství slovenských studentů, které se v datech nachází (slovenští studenti tvoří 39 % celého vzorku). Zároveň se jedná o skupinu respondentů, která se výrazně liší oproti všem ostatním, ať již z důvodu jazykové, kulturní, či geografické blízkosti, nebo kvůli společné historii.

Jako druhý indikátor byl vybrán jazyk studia. Opět rozděluje respondenty do dvou skupin – v tomto případě dle toho, zda studují v češtině, či v angličtině. Hlavní specifika, která mohou mít vliv na odpovědi a odlišné vnímání některých témat, spočívají v možnosti studovat českojazyčné programy na veřejných a státních vysokých školách zcela zdarma (oproti zpoplatněným anglickým). Takovýto student však musí zvládat daný jazyk na dostatečné úrovni, aby byl schopen pracovat s poskytnutými materiály a plnit studijní povinnosti. Na základě zmíněných důvodů tak není překvapivé, že existuje značný překryv mezi dvěma skupinami prvního a druhého indikátoru: konkrétně mezi zahraničními studenty českojazyčných programů a studenty slovenského původu.

Třetí indikátor zahrnuje rozdělení respondentů na studenty bakalářského, magisterského a doktorského programu. Byl zvolen z důvodu různých potřeb, problémů a názorů studentů napříč jednotlivými fázemi studia (či života), ve kterých se studenti nacházejí.

Druhý typ třídících grafů dělí respondenty do 15 kategorií dle oboru jejich studia. Jako základ byla použita klasifikace ISCED-F 2013: základních 10 skupin oborů bylo v některých případech podrobněji rozděleno tak, aby nově vzniklé skupiny lépe odpovídaly členění oborů na vysokých školách v českém prostředí.

Třetí typ třídících grafů je zaměřen na zemi původu, konkrétně ukazuje sedm zemí s největším zastoupením respondentů (dotazovaní z těchto sedmi zemí tvoří 74 % všech odpovědí). Jedná se o Slovensko (N = 2 427), Rusko (N = 895), Ukrajinu (N = 639), Indii (N = 266), Kazachstán (N = 246), Bělorusko (N = 152) a Německo (N = 105).

Čtvrtý a zároveň i poslední typ třídícího grafu člení respondenty do dvanácti regionálních celků vytvořených na základě geografických, jazykových a kulturních podobností. Do těchto celků patří Slovensko (N = 2 427), Rusko (N = 895), západní Evropa (N = 445), EU – východní Evropa (N = 100), východní a jihovýchodní Evropa

¹⁴/ Zdroj: https://dsia.msmt.cz/vystupy/vu_vs_f1.html

¹⁵/ Zdroj: SIMS MŠMT, data k 31. 12. 2022

(N = 1028), východní Asie (N = 113), Střední Asie (N = 297), jižní a jihovýchodní Asie (N = 428), Střední východ (N = 201), Afrika (N = 247), Latinská Amerika (N = 97) a Severní Amerika (N = 103).

Slovensko je jednou ze dvou zemí, která je v publikaci označována za samostatný region. Toto označení bylo zvoleno jak z důvodu vysokého počtu slovenských studentů, tak kvůli silné kulturní a jazykové styčnosti s českými studenty. Právě minimální jazyková bariéra a schopnost orientovat se v českém prostředí staví slovenské studenty do zcela odlišné pozice oproti studentům z ostatních zemí. Proto je na ně nutno nahlížet jako na samostatný regionální celek, který se svými zkušenostmi a názory značně odlišuje od ostatních.

Druhou zemí, která v publikaci tvoří i samostatný region, je **Rusko**. Data od ruských studentů nejsou slučována s dalšími zeměmi především z toho důvodu, že se jedná, hned po Slovensku, o druhou nejpočetnější skupinu zahraničních studentů na českých vysokých školách. Kromě toho, že ruští studenti představují 14 % zahraničních studentů v našem datovém souboru, liší se od ostatních regionů i tím, že velice často volí českojazyčné studijní programy.

Do regionu **západní Evropa** spadají jak studenti ze zemí Evropské unie a Spojeného království, tak i studenti jim geograficky a ekonomicky blízkých zemí Evropského sdružení volného obchodu (ESVO). Tento region v datech čítá celkově 20 zemí a jsou jimi: Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Irsko, Island, Itálie, Kypr, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Norsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Spojené království, Španělsko, Švédsko a Švýcarsko.

EU – východní Evropa zahrnuje 9 zemí Evropské unie z jejího 5., 6. a 7. rozšíření. Konkrétně se jedná o Bulharsko, Estonsko, Chorvatsko, Litvu, Lotyšsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Slovinsko.

Poslední evropský region označený jako **východní a jihovýchodní Evropa** čítá 13 zemí, které nespádají ani do Evropské unie, ani do ESVO. Jsou jimi Albánie, Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Gruzie, Kosovo, Moldavsko, Severní Makedonie, Srbsko, Turecko a Ukrajina.

Region **východní Asie** tvoří jedny z nejvyspělejších zemí na asijském kontinentu. Jsou to Čína, Hongkong, Japonsko, Korea a Tchaj-wan.

V regionu **Střední Asie** jsou začleněny státy Afghánistán, Kazachstán, Kyrgyzstán, Mongolsko, Tádžikistán, Turkmenistán a Uzbekistán.

Do jižní a jihovýchodní Asie jsou zařazeny Bangladěš, Kambodža, Indie, Indonésie, Laos, Malajsie, Myanmar, Nepál, Pákistán, Filipíny, Singapur, Srí Lanka, Thajsko a Vietnam.

Střední východ zahrnuje tyto asijské země: Írán, Irák, Izrael, Jordánsko, Libanon, Palestina, Saúdská Arábie, Syrská arabská republika, Spojené arabské emiráty a Jemen.

Do regionu **Afrika** byly zařazeny všechny africké země, jejichž studenti se zapojili do výzkumu. Celkem se jedná o 28 zemí: Alžírsko, Angola, Botswana, Burkina Faso, Egypt, Eritrea, Etiopie, Gambie, Ghana, Keňa, Kamerun, Kapverdy, Libye, Mali, Maroko, Mauricius, Mosambik, Namibie, Nigérie, Rwanda, Senegal, Sierra Leone, Somálsko, Tunisko, Uganda, Zambie, Zimbabwe a Čad.

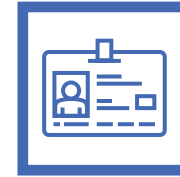
V neposlední řadě zahrnuje třídění dva regiony, které zastupují americký kontinent. Jsou jimi region **Latinská Amerika**, který shlučuje studenty ze zemí Jižní

a Střední Ameriky, tedy studenty z Argentiny, Bolívie, Brazílie, Kolumbie, Kostariky, Chile, Kuby, Dominikánské republiky, Ekvádoru, Grenady, Guatemaly, Hondurasu, Jamajky, Mexika, Nikaraguay, Panamy, Peru, Salvadoru a Venezuely.

Do regionu **Severní Amerika** spadají Spojené státy a Kanada.

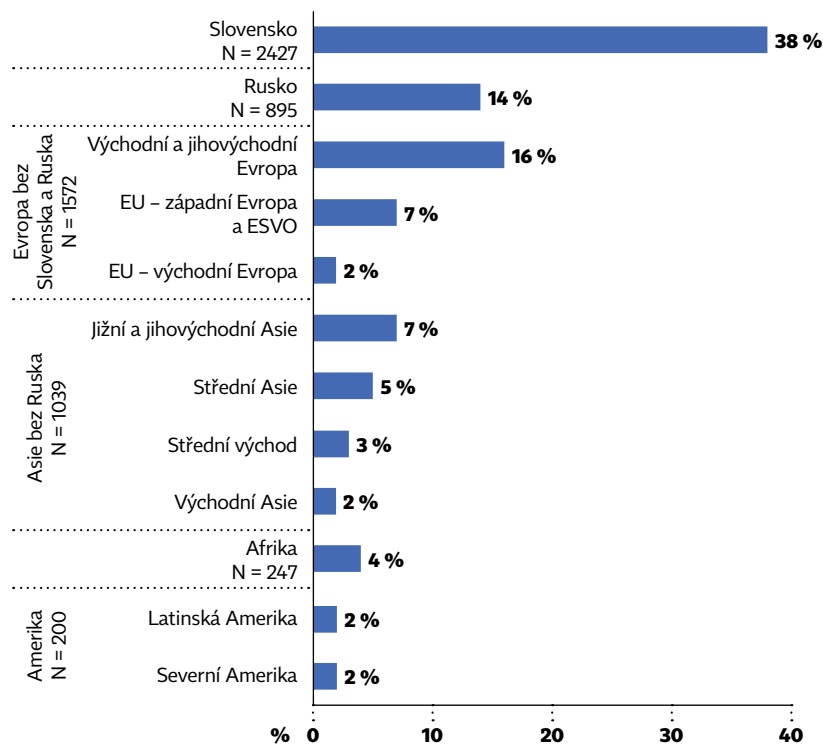

CHARAKTERISTIKY RESPONDENTŮ

V datovém souboru je z hlediska země původu nejvíce studentů ze Slovenska (38 %), Ruska (14 %) a Ukrajiny (10 %). Z regionu východní a jihovýchodní Evropy jde kromě tří již zmíněných států také o Bělorusko, ze kterého přijíždějí 2 % dotázaných. Ze západní Evropy do Česka míří převážně studenti z Německa, Itálie a Francie. Region jižní a jihovýchodní Asie reprezentuje nejvíce Indie, východní Asii Čína a ze Střední Asie je nejvíce zastoupen Kazachstán. Z Afriky na české vysoké školy přijíždějí nejčastěji studenti z Ghany a Nigérie, Střední východ je nejvíce zastoupen respondenty z Íránu a Izraele. Z Latinské Ameriky zde pobývá nejvíce studentů z Kolumbie a Mexika a Severní Amerika je nejvíce reprezentována studenty ze Spojených států.

Graf 1:
Zastoupení podle regionu (N = 6 388)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Tabulka 8:
Zastoupení podle regionu a podíly z celkového počtu zahraničních studentů v Česku

Země původu	Počet zahraničních studentů v ČR	Podíl studentů z celkového počtu zahr. studentů v ČR**	Počet respondentů	Podíl respondentů v dotazníku
Slovensko	20 920	38,2 %	2 427	38,0 %
Rusko	7 645	14,0 %	895	14,0 %
Ukrajina	6 224	11,4 %	639	10,0 %
Kazachstán	2 747	5,0 %	246	3,8 %
Indie	1 815	3,3 %	266	4,2 %
Bělorusko	1 074	2,0 %	152	2,4 %
Německo	871	1,6 %	105	1,6 %
Itálie	785	1,4 %	78	1,2 %
Čína	669	1,2 %	71	1,1 %
Írán	573	1,0 %	75	1,2 %

* V tabulce jsou uvedeny pouze země s podílem zastoupení zahraničních studentů vyšším než 1 %.

** Celkový počet zahraničních studentů v ČR byl k 31. 12. 2022 54 770.

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2022

V roce 2022 studovalo na českých vysokých školách celkově 54 770 zahraničních studentů (dle informací aktuálních k 31. 12. 2022)¹⁶. V rámci výzkumu byly analyzovány odpovědi 6 388 těchto studentů. Pokud je nahlíženo na zahraniční studenty dle jejich země původu, lze pozorovat, že podíly zahraničních studentů přijíždějících do Česka jsou velmi podobné rozložení respondentů v získaném datovém souboru.

Tabulka 9:

Skutečný počet zahraničních studentů v roce 2022, počet vyplněných dotazníků a návratnost za jednotlivé VŠ

Název vysoké školy	N realita	N dotazník	Návratnost
Univerzita Karlova	11 213	1 380	12,3 %
Masarykova univerzita	7 985	720	9,0 %
Česká zemědělská univerzita v Praze	5 756	498	8,7 %
Vysoké učení technické v Brně	4 506	771	17,1 %
Vysoká škola ekonomická v Praze	3 937	691	17,6 %
České vysoké učení technické v Praze	3 243	32	1,0 %
Univerzita Palackého v Olomouci	2 641	275	10,4 %
Mendelova Univerzita v Brně	1 504	150	10,0 %
Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava	1 397	219	15,7 %
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	1 008	113	11,2 %
Vysoká škola chemicko-technologická v Praze	987	106	10,7 %
Ostravská univerzita	963	140	14,5 %
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	813	111	13,7 %
Západočeská univerzita v Plzni	667	63	9,4 %
Metropolitní univerzita Praha, o. p. s.	651	87	13,4 %

Název vysoké školy	N realita	N dotazník	Návratnost
AMBIS vysoká škola, a. s.	643	62	9,6 %
Vysoká škola finanční a správní, a. s.	620	57	9,2 %
University College Prague	606	3	0,5 %
Univerzita Pardubice	531	108	20,3 %
Veterinární univerzita Brno	511	90	17,6 %
Technická univerzita v Liberci	503	105	20,9 %
Panevropská univerzita, a. s.	450	26	5,8 %
Vysoká škola NEWTON, a. s.	367	32	8,7 %
Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem	346	9	2,6 %
Slezská univerzita v Opavě	333	42	12,6 %
Akademie múzických umění v Praze	332	31	9,3 %
University of New York in Prague, s. r. o.	299	67	22,4 %
Vysoká škola ekonomie a managementu, a. s.	250	51	20,4 %
Škoda Auto Vysoká škola, o. p. s.	249	46	18,5 %
Unicorn Vysoká škola, s. r. o.	195	36	18,5 %
Univerzita Hradec Králové	188	32	17,0 %

^{16/} Zdroj: https://dsia.msmt.cz/vystupy/vu_vs_f2.html

Název vysoké školy	N realita	N dotazník	Návratnost
Anglo-americká vysoká škola, z. ú.	175	50	28,6 %
Vysoká škola kreativní komunikace, s. r. o.	153	32	20,9 %
Vysoká škola logistiky, o. p. s.	149	6	4,0 %
Janáčkova akademie múzických umění	140	24	17,1 %
Vysoká škola polytechnická Jihlava	130	17	13,1 %
Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze	122	10	8,2 %
Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích	94	15	16,0 %
ART & DESIGN INSTITUT, s. r. o.	88	8	9,1 %
ARCHIP, s. r. o.	75	12	16,0 %
Vysoká škola zdravotnická, o. p. s.	68	6	8,8 %
Akademie výtvarných umění v Praze	43	3	7,0 %
Univerzita Jana Amose Komenského Praha, s. r. o.	37	12	32,4 %

Název vysoké školy	N realita	N dotazník	Návratnost
CEVRO Institut, z. ú.	31	3	9,7 %
Vysoká škola tělesné výchovy a sportu PALESTRA, spol. s r. o.	24	2	8,3 %
Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku, o. p. s.	22	3	13,6 %
Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s. r. o.	20	0	0,0 %
Moravská vysoká škola Olomouc, o. p. s.	9	1	11,1 %
Vysoká škola PRIGO, z. ú.	4	1	25,0 %
Prague City Vysoká škola, s. r. o.	x	21	x
Academia Rerum Civilium – Vysoká škola politických a společenských věd	2	0	0,0 %
Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú.	2	1	50,0 %
Vysoká škola aplikované psychologie, s. r. o.	2	0	0,0 %

Zdroj: SIMS k 31. 12. 2022

Nejvíce odpovědí se podařilo nashromáždit z Univerzity Karlovy v Praze, Masarykovy univerzity v Brně a z České zemědělské univerzity v Praze, a to pravděpodobně z toho důvodu, že se svou velikostí řadí mezi největší v zemi a zároveň mají ve svých řadách nejvyšší počty zahraničních studentů.

Celková návratnost dotazníku pak v průměru činí 15,6 %. Největší extrémy v návratnosti lze pozorovat u vysokých škol s nízkým počtem zahraničních studentů: zpravidla od nich bylo získáno buď výrazně menší, nebo naopak výrazně větší množství odpovědí oproti průměru.

Dvě třetiny respondentů studují českojazyčný program, třetina anglickojazyčný. Jedním z důvodů, proč jsou na vysokých školách programy v češtině mezi zahraničními studenty oblíbené, je jejich bezplatnost (stejně jako v případě tuzemských studentů). Náklady na život v cizí zemi se tak pro zahraniční studenty stávají přijatelnějšími. Nicméně pro tuto formu studia je potřeba disponovat alespoň základní znalostí českého jazyka, proto na českojazyčné programy docházejí nejčastěji studenti ze zemí, které mají k Česku jazykově (i kulturně) relativně blízko. Více než polovina respondentů, kteří studují program v češtině, tak pochází ze Slovenska (55 %). Druhou nejčastější zemí původu je Rusko (19 %), dále pak Ukrajina (13 %) a Kazachstán (5 %).

Výše uvedený graf ukazuje rozdělení zahraničních studentů dle aktuálního stupně studia. Porovnáme-li **podíly zahraničních studentů¹⁷ na jednotlivých stupních studia na českých vysokých školách oproti podílům českých studentů¹⁸** (bakalářský stupeň – 53 % oproti 62 %, magisterský stupeň – 38 % oproti 33 % a doktorský stupeň – 10 % oproti 6 %), lze pozorovat, že zahraniční studenti směřují do vyšších stupňů studia ve větší míře než domácí studenti. Současně platí, že čím vyšší stupeň studia, tím častěji respondenti studují anglickojazyčný program (konkrétně je to 21 % studentů bakalářských, 42 % magisterských a 65 % doktorských studijních programů).

Největší množství dotázaných v datovém souboru studuje společenské vědy, žurnalistiku a informační vědy (18 %). Dále studenti často přijíždějí studovat zdravotnictví a sociální péči, což je částečně způsobeno tím, že v některých zemích je studium takových oborů méně dostupné kvůli obtížnosti přijímacího řízení či velké finanční náročnosti. Třetím nejčastěji vyhledávaným oborem jsou přírodní vědy.

Vzhledem k tomu, že většina respondentů mívá za studiem českojazyčných studijních programů, je většina oborů, které přichází studenti navštěvují, vyučována v českém jazyce. Výjimku v tomto ohledu tvoří obor zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství, který v 51 % navštěvují anglickojazyční studenti.

V rámci dotazování byl zjišťován i aktuální ročník studia respondentů. Dvě třetiny dotazovaných jsou rozvrstveny do prvních dvou ročníků. Je však potřeba zdůraznit, že se nejedná o celkovou délku studií na vysoké škole, ale ročník v aktuálním studijním programu. Do prvních dvou ročníků jsou tedy v grafu zahrnuti jak studenti bakalářského, tak i magisterského a doktorského stupně studia. Na dru-

^{17/} Zdroj: https://dsia.msmt.cz/vystupy/vu_vs_f1.html

^{18/} Zdroj: <https://www.czso.cz/csu/czso/studenti-a-absolventi-vysokych-skol-v-ceske-republice-gr402tsw19>

hou stranu v nejvyšších ročnících lze nejčastěji nalézt studenty nestrukturovaných magisterských studijních programů, jako je medicína či právo.

Podle demografických ukazatelů přijíždí do Česka za studiem celkově více **žen (56 %) než mužů (42 %)¹⁹**.

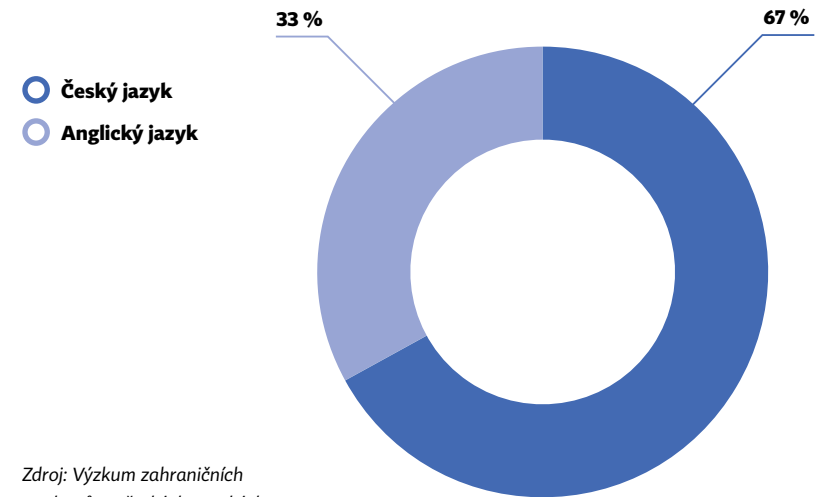
Rozdíl je výrazněji patrný u českojazyčných programů: žen je zastoupeno 60 %, mužů 38 %. Podobně tomu je i u slovenských studentů (59 % žen, 39 % mužů). Poměr žen a mužů je vyrovnanější na anglickojazyčných oborech, kam dochází 49 % mužů a 48 % žen. Ze získaných dat vyplývá, že mezi zahraničními studenty ženy častěji přijíždějí z Evropy, Severní Ameriky a Střední Asie. Muži poté z jižní a jihovýchodní Asie, Afriky a Středního východu.

Nejvíce zahraničních studentů spadá do nižší věkové kategorie: polovina respondentů dosahuje **maximálně věku 22 let, 23 % tvoří kategorie od 23 do 25 let a čtvrtina respondentů je starší než 26 let**.

Více než polovina dotázaných žije v Česku méně než dva roky. Na druhou stranu téměř pětina respondentů zde žije již více než 5 let. Jelikož data nenasvědčují tomu, že všichni dotázaní žijící v Česku déle než pět let tu zároveň celou dobu i studují na vysoké škole, je zcela na místě konstatovat, že se značná část zahraničních studentů rekrutuje právě z řad absolventů nižších stupňů vzdělání či cizinců žijících trvale na českém území.

Graf 2:

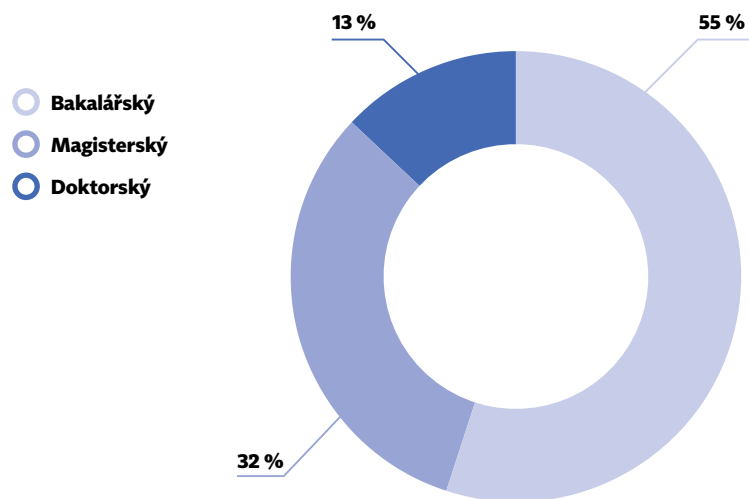
Zastoupení podle jazyka studijního programu (N = 6 388)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

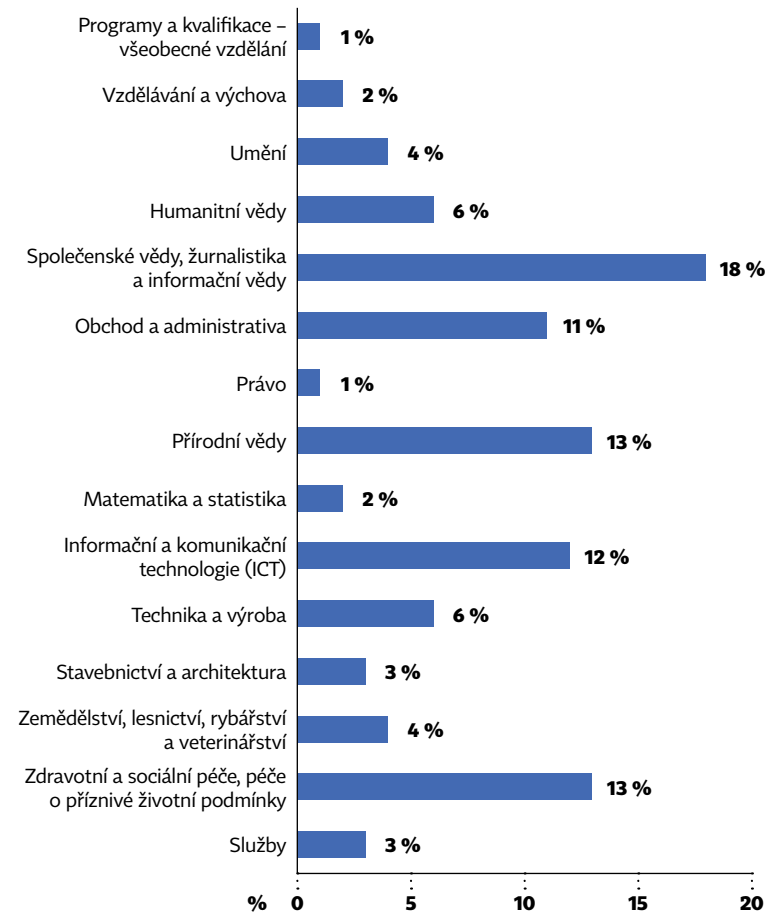
^{19/} 2 % respondentů si nepřála na tuto otázku odpovídat

Graf 3:
Zastoupení podle studijního programu (N = 6 388)

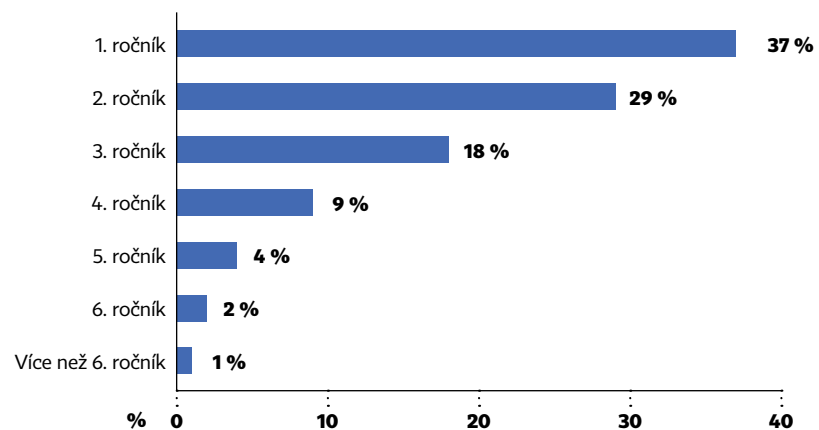
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 4:
Zastoupení podle oboru studia (N = 6 039)

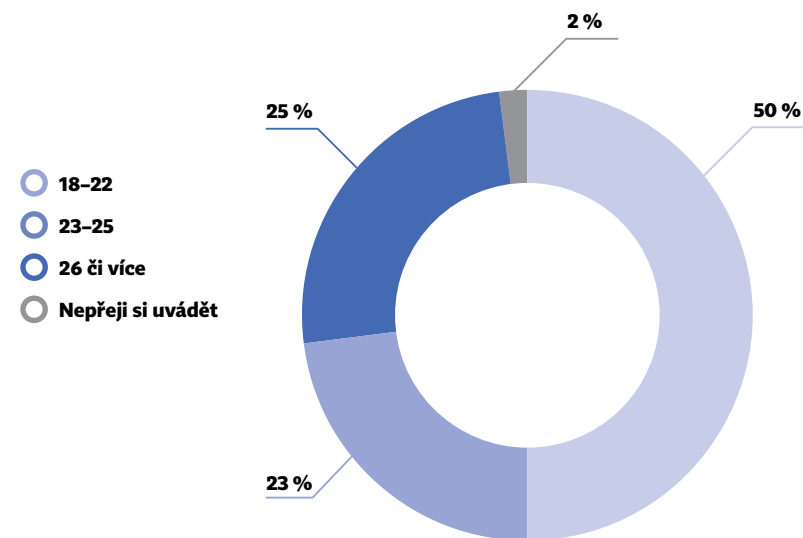
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 5:
Zastoupení podle ročníku studia (N = 5 177)

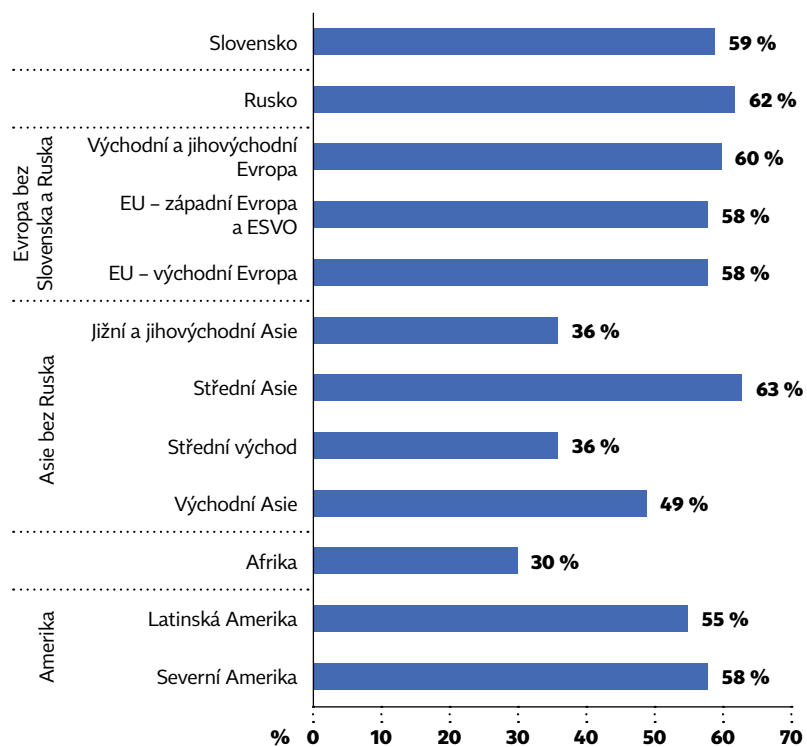
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 6:
Zastoupení podle věku (N = 5 177)

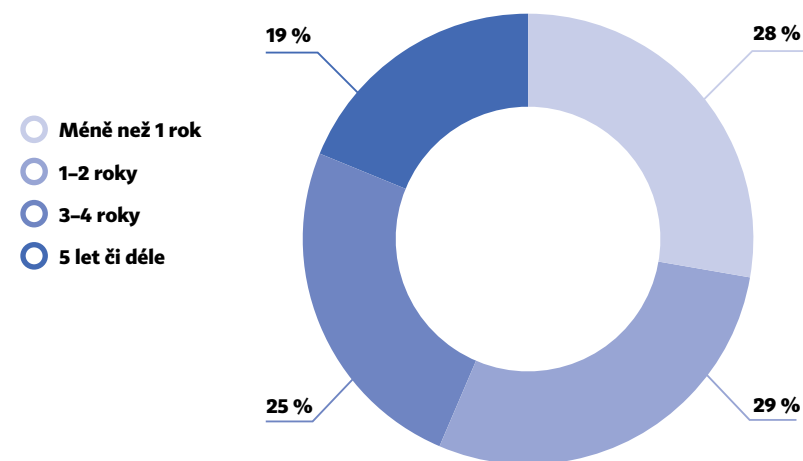
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 7:
Zastoupení žen za jednotlivé regiony (N = 2 896)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

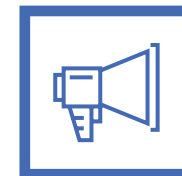
Graf 8:
Dosavadní délka pobytu v Česku (N = 5 177)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

PROPAGACE ČESKA A ČESKÉHO VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ

Důvody pro studium v Česku	42
Další zvažované země	54
Informovanost o studiu v Česku	57
Důvody pro výběr vysoké školy	64
Shrnutí	73

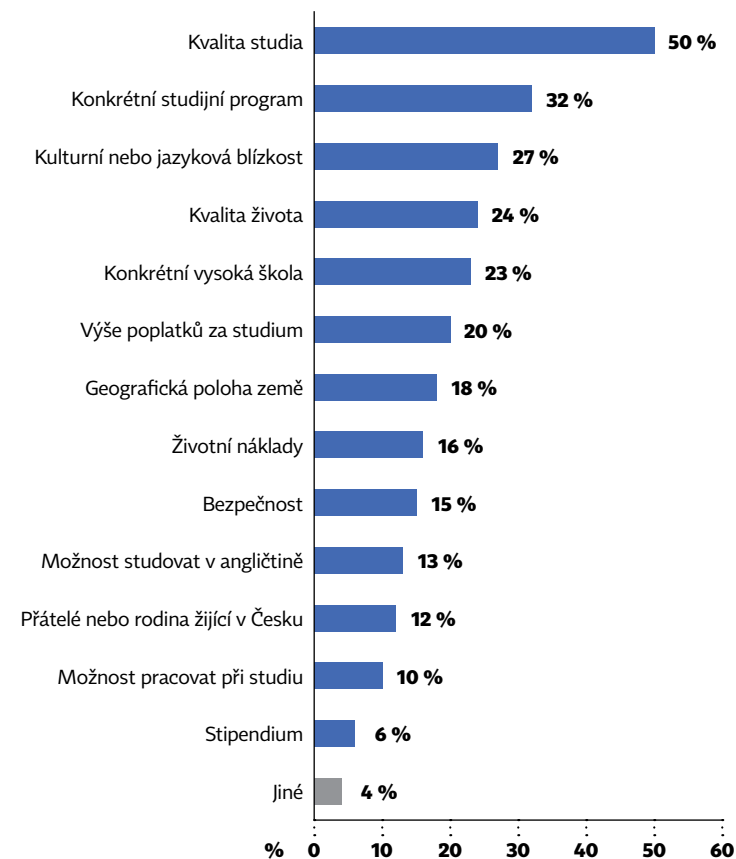
DŮVODY PRO STUDIUM V ČESKU

Nejzásadnějším kritériem při volbě Česka jakožto destinace ke studiu je pro **polovinu respondentů kvalita vzdělání**. Kvalitu nabízených oborů si kladou za cíl zhodnotit a do určité míry zaručit **mezinárodní univerzitní žebříčky**. Například dle žebříčku QS EECA (Emerging Europe and Central Asia) University Rankings se v roce 2022 umístily 2 české VŠ v top 100²⁰. V žebříčku QS World University Rankings 2023 se pak umístily 3 české VŠ v top 500 a dle The Times Higher Education World University Rankings 2023²¹ se pak umístily 3 VŠ v top 1000. Žebříček zaměřený výhradně na evropské univerzity QS World University Rankings: Europe 2024 řadí 15 českých vysokých škol do top 500, počínaje 86. místem.

20/ Žebříček zahrnuje 10 ukazatelů, včetně odbornosti fakult, poměru zahraničních studentů a akademické a zaměstnavatelské reputace.

21/ Žebříček zahrnuje 13 indikátorů, které měří výkonnost instituce ve čtyřech oblastech: výuka, výzkum, přenos znalostí a mezinárodní perspektiva.

Graf 9:
Důvody pro studium v Česku (N = 6 388)*

* Bylo možné vybrat až tři možnosti.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Dalším klíčovým faktorem při rozhodování je **konkrétní studijní program (32%)**, jehož důležitost roste spolu s vyššími stupni studia (konkrétní program je při rozhodování zásadní pro 28 % studentů bakalářských, 36 % magisterských a 38 % doktorských studijních programů). Více než **čtvrtina** dotazovaných bere v potaz také **kulturní a jazykové podobnosti** mezi jejich zemí původu a Českem. Při rozhodování hledí uchazeči **nejméně na stipendium**, které za podstatné považuje pouze 6 % dotazovaných.

Obecně lze říci, že **stipendia hrají překvapivě malou roli** při rozhodování o výběru Česka jako studijní destinace, ale to může být dáno zejména tím, že **náklady na studium jsou relativně nízké**, respektive studium zdarma v češtině není vnímáno jako stipendium.

Důvod pro výběr Česka – jiné:

Země, kultura:

„Líbí se mi Česko jako stát, kde bych si přála strávit svůj život a založit rodinu.“

„Mám zájem v České republice po ukončení studia zůstat a žít.“

Předchozí zkušenost:

„Na stejné fakultě jsem již byla jakožto Erasmus student.“

Nespokojenost v domovské zemi:

„Nespokojenost s kulturním, sociálním a politickým směřováním mé země.“

„Katastrofický stav systému vzdělání ve vlasti.“

Specifický učitel:

„Znal jsem českého vedoucího ještě před svými studii, proto jsem se rozhodl nastoupit pod jeho vedením na doktorské studium.“

Evropa:

„Možnost pak pracovat v Evropské unii.“

„S evropským vzděláním pro mě bude snadné najít práci ve své rodné zemi.“

Jazyk:

„Naučit se česky bylo jednoduché a poté je možné studovat zdarma.“

Kvalita vzdělávání je nejdůležitější pro studenty **nižších stupňů studia** (bakalářské programy 54 %, magisterské programy 51 %). Tuto možnost volila třetina doktorandů: nižší zastoupení u této skupiny může být způsobeno předešlými zkušenostmi se studiem v Česku, díky kterým již mají představu o kvalitě a zaměřují se na jiná témata. Skupina respondentů z řad **doktorandů** je specifická také v tématu **stipendií**: možnost této peněžitě podpory považuje za zásadní **čtvrtina** z nich (přestože při celkovém pohledu vychází tento faktor jako nejméně důležitý v rámci procesu volby země). Tento fakt je pravděpodobně **zapříčiněn věkem** této skupiny studentů, kteří jsou již ve fázi zakládání rodin a určitý peněžitý příjem je pro ně nezbytný. Ve světě je běžné, že doktorandi studium neplatí, ale naopak jsou placeni. V případě České republiky ovšem tyto finanční podmínky pro studenty doktorských studijních programů stále **nejsou příliš výhodné**.²²

Kulturní a jazyková podobnost je mnohem důležitější pro studenty, kteří studijní program absolvují v **českém jazyce** (39 %), a pro ty, kteří pocházejí ze **Slovenska** (43 %). **Slováci** také častěji cílí na **konkrétní vysokou školu** (36 %) oproti studentům z **jiných zemí** (16 %) a rozhodují se přímo na základě **daného studijního programu** (stěžejní pro 41 % Slováků oproti 26 % studentů z ostatních zemí).

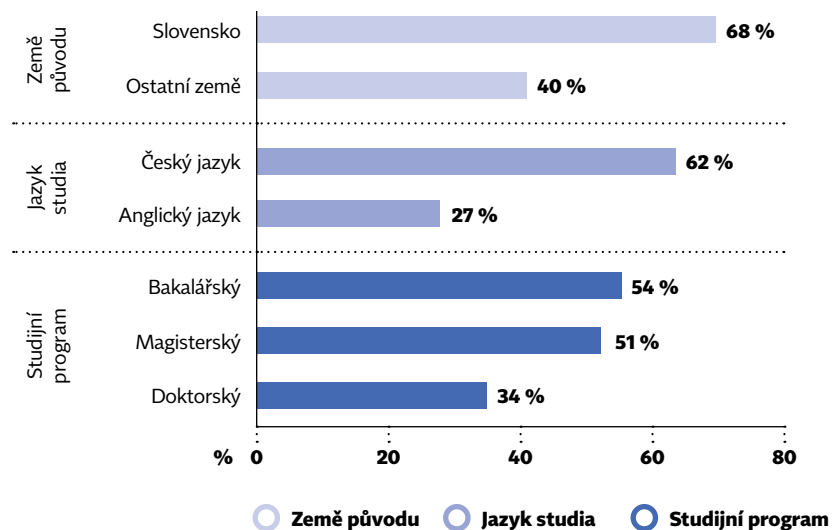
Faktor bezpečnosti není pro slovenské studenty rozhodujícím ukazatelem, zvolila ho pouze 2 %. Toto téma ale hraje velkou roli pro studenty z **Ruska a Běloruska** (oba 32 %), **Kazachstánu** (30 %) a **Ukrajiny** (29 %). Rusové a obyvatelé Střední Asie do Česka míří také z důvodu **kvality života**. **Výše poplatků za studium** je klíčovým faktorem pro respondenty ze **Severní Ameriky** (68 %) v kontextu obvyklé výše poplatků za studium v jejich domovské zemi. Tato skupina také dbá na možnost studovat v **anglickém jazyce** (34 %), dále na **náklady spojené s životem** v Česku a na **geografické umístění země studia** (oba 31 %).

Za **kvalitním vzděláním** do ČR nejčastěji míří studenti **práv** (76 %), **stavebnictví a architektury** (67 %) a **informačních a komunikačních technologií** (61 %). Co se týče ostatních oborů, nejmenší důraz na kvalitu kladou budoucí **učitelé a studenti sociálních věd a žurnalistiky**, přesto se jedná o poměrně velké zastoupení respondentů (42 %). Za **konkrétní vysokou školou** do Česka míří nejvíce studenti **práv** (34 %), **zdravotnictví** (34 %) a **umění** (29 %).

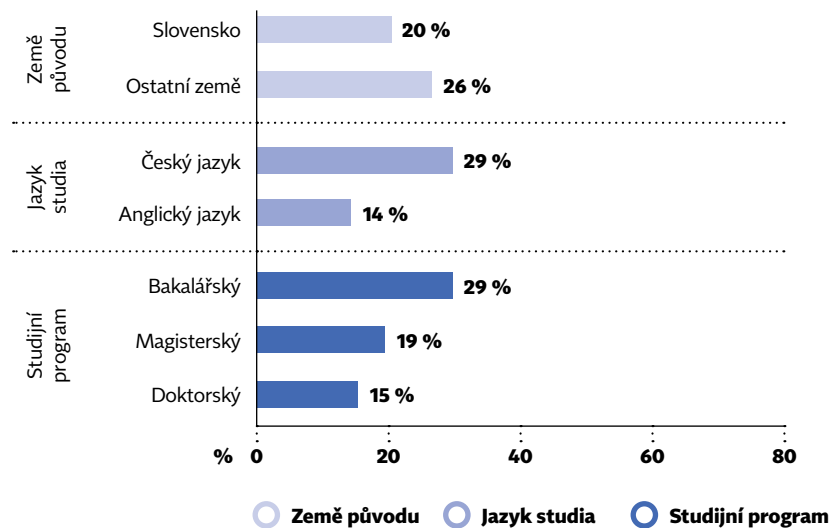
^{22/} Pro bližší informace odkazujeme na dokument Strategický záměr ministerstva pro oblast vysokých škol na období od roku 2021 <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/strategicky-zamer>.

Graf 10:
Důvody pro studium v Česku podle vybraných indikátorů (N = 6 388)

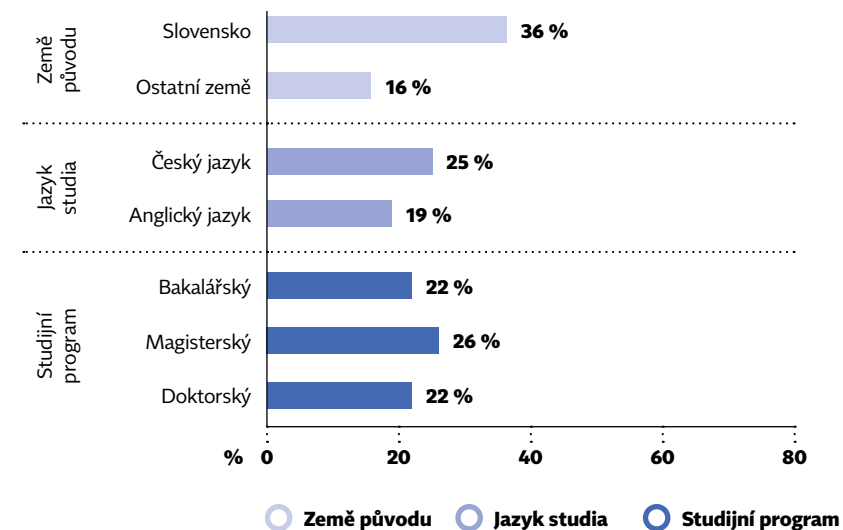
Kvalita studia

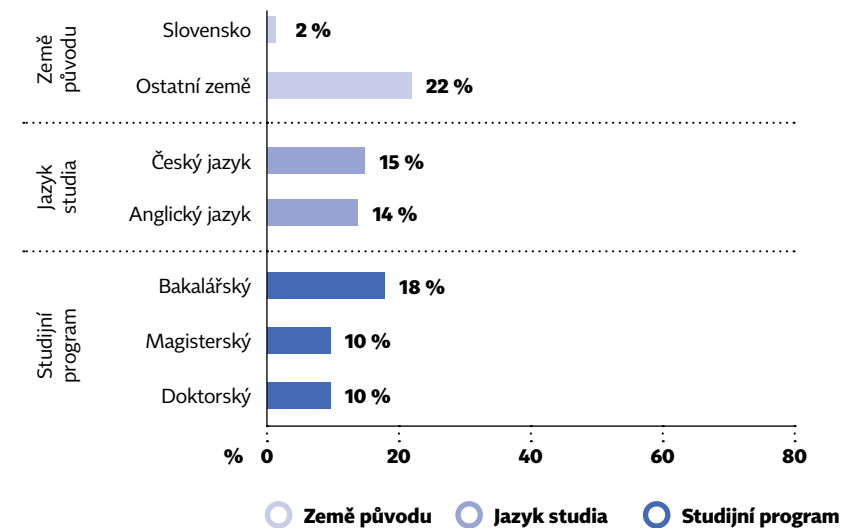
Kvalita života

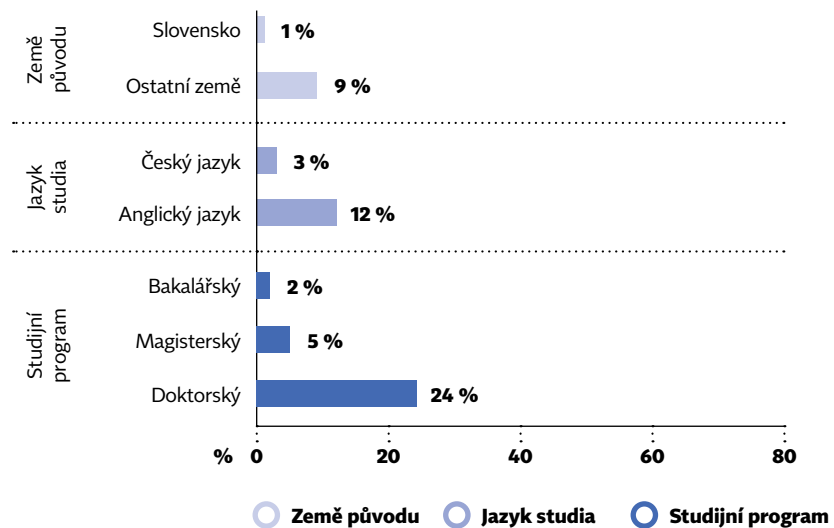
Konkrétní vysoká škola

Bezpečnost

Stipendium

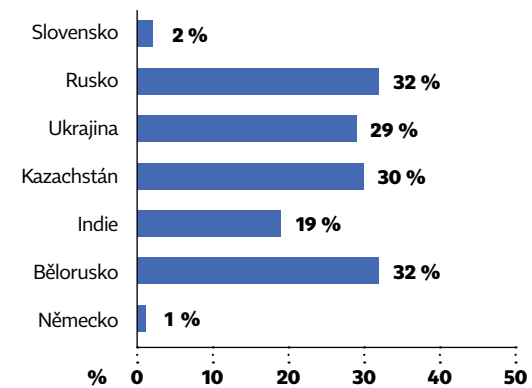

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

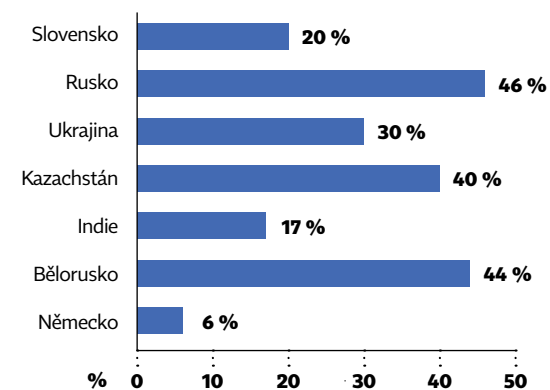
Graf 11:

Důvody pro studium v Česku podle vybraných zemí (N = 6 388)

Bezpečnost

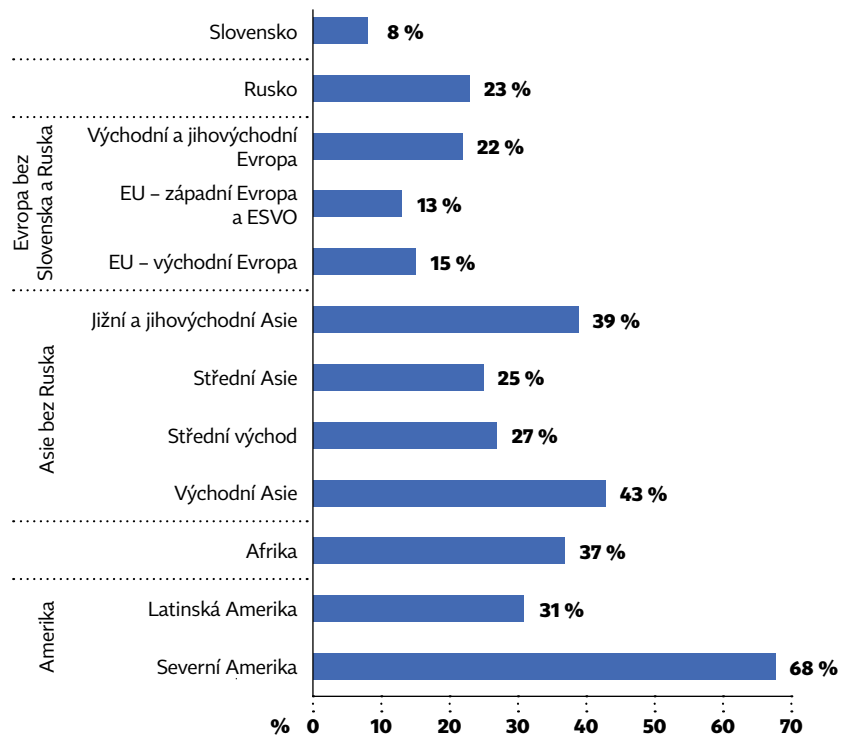
Kvalita života

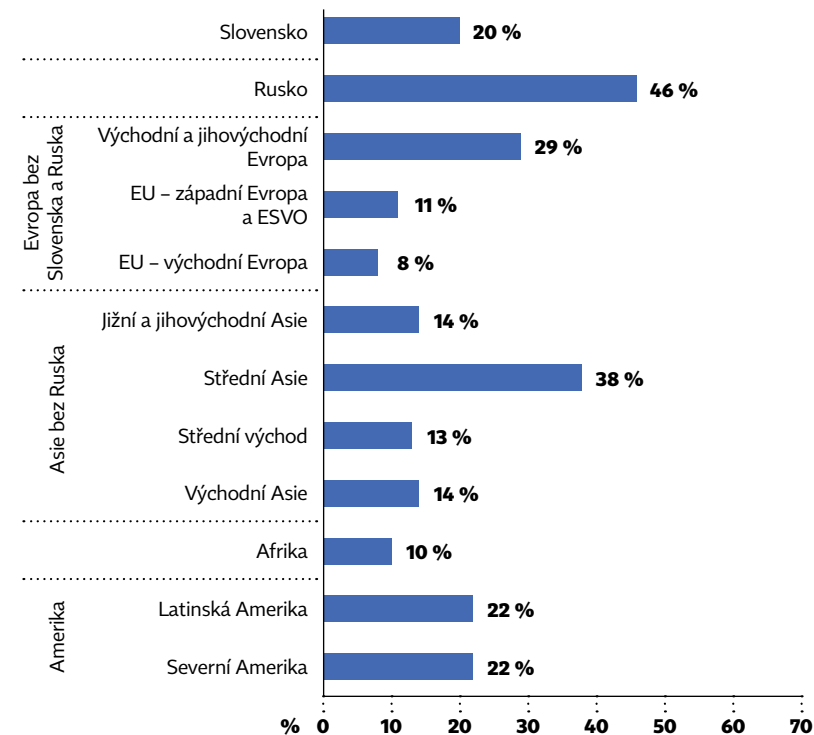
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 12:
Důvody pro studium v Česku podle regionů (N = 6 388)

Výše poplatků za studium

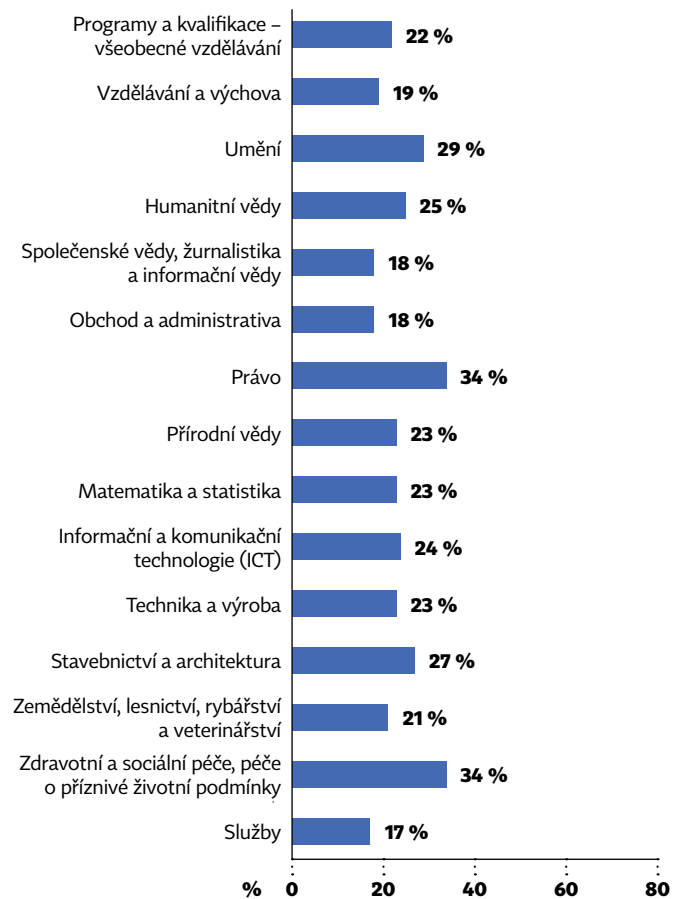

Kvalita života

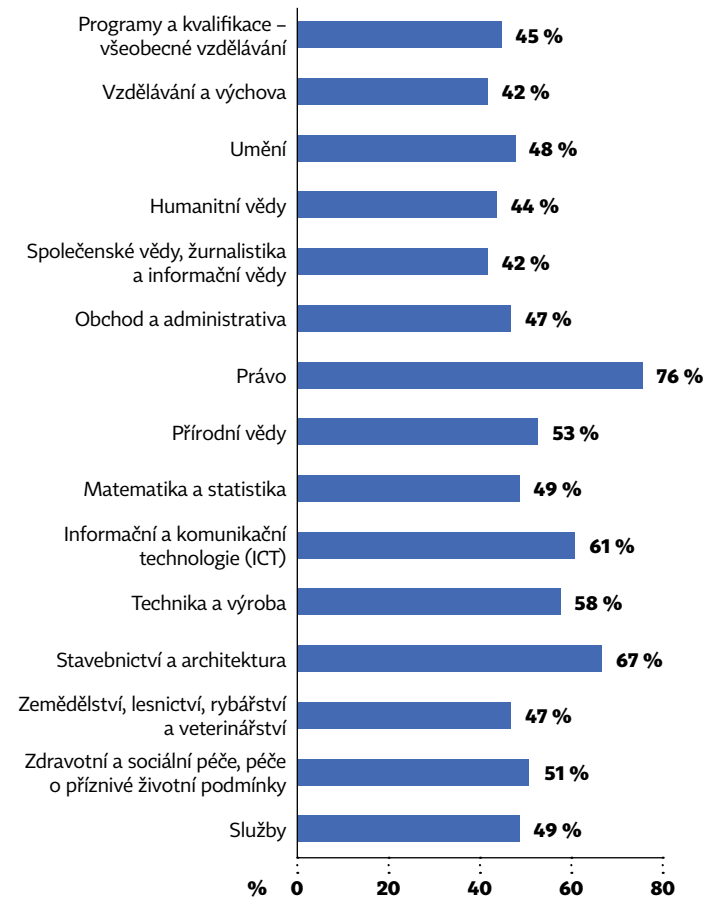

Graf 13:
Důvody pro studium v Česku podle studijních programů (N = 6 388)

Konkrétní vysoká škola

Kvalita studia

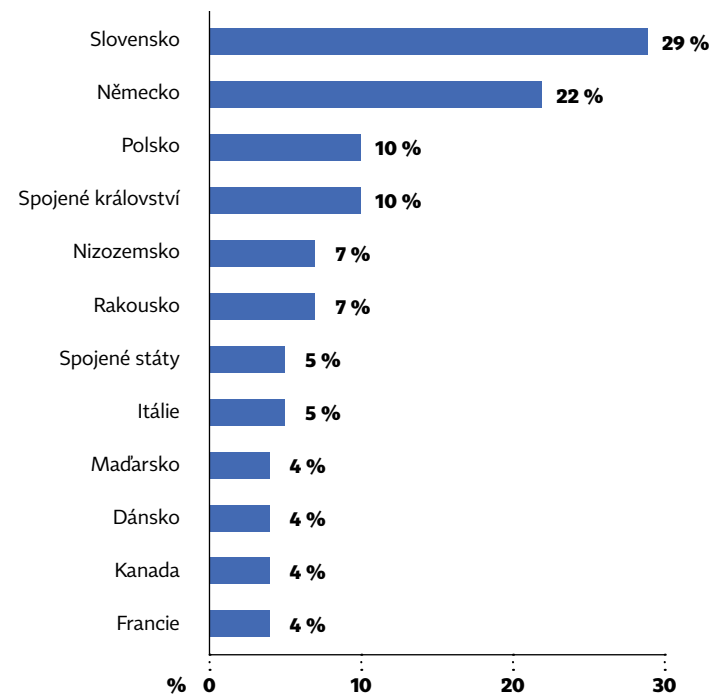
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

DALŠÍ ZVAŽOVANÉ ZEMĚ

Necelá **třetina** dotazovaných kromě Česka uvažovala také nad studiem na **Slovensku** (jedná se převážně o slovenské respondenty, a to v 88%), **čtvrtině** sejevilo jako atraktivní **Německo** a **každý desátý** respondent přemýšlel taktéž nad **Polskem**. Všechny tyto země jsou si s Českem lokalitou velmi blízké, proto dává smysl, že se mimo něj studenti zaměřují právě na tyto státy. Velká Británie byla uváděna stejně často jako Polsko. Většina z nejvíce uvažovaných zemí patří současně do Evropské unie a po přijetí na takovou vysokou školu se studentům pomyslně otevírá brána do západního světa. **Podstatný rozdíl** oproti všeobecnému trendu se objevil u **slovenských studentů**, kteří si Německo volili pouze z necelých 4%. Slováci také projevili velmi malý zájem o studium v Polsku (1%) a spíše se zamýšleli nad Velkou Británií a Dánskem (obě země zastoupeny 8%).

Graf 14:
Další zvažované země (N = 6 221)*

* Graf shrnuje odpovědi z otevřené otázky.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Na tuto otázku respondenti odpovídali formou volného textu a následně byly jejich odpovědi kvantifikovány. Původní citace byly využity pro ilustraci a hlubší pochopení jednotlivých položek v grafu. Citace nezahrnují pouze zmiňované země, ale také faktory, které tuto volbu ovlivňovaly. Při výběru zemí se studenti zaměřovali na finance, studijní program či na přítomnost známého v Česku, což zároveň koresponduje s odpověďmi v předchozí otázce.

Jaké další země kromě Česka zvažovali:

Pouze Česko:

„Je to má vysněná země, proto jsem se do žádné jiné země nehlásil.“

„Žádnou jinou zemi jsem (v té době) nezvažovala, protože Česko mělo podle mě perfektní balanc mezi kvalitou života, životními náklady a lokalitou.“

„V Praze jsem chtěl studovat od svých 14 let, proto jsem jinou zemi nezvažoval.“

Evropa:

„Ostatní evropské země, ale česká vláda nabídla lidem z rozvojových zemí nejlepší příležitosti.“

„Hledala jsem školy v rámci EU (poplatky za studium v UK a USA jsou příliš vysoké) s možností studovat v angličtině, ale většina škol nenabízela obor, který jsem chtěla studovat.“

Studijní program:

„Dívala jsem se po specifickém programu a předmětech, nehledě na zemi.“

Finance:

„V zemi, kde jsou nižší náklady na život.“

„Někde v Evropě, kde je to kompletně bezplatné.“

Kontakt v Česku:

„Mám v Česku rodinu, proto bylo logické pokračovat ve studiu tady.“

„Pro Česko jsme se rozhodli kvůli tomu, že tu máme přátele, kteří nám pomohli se usadit.“

Konkrétní země nebyla při rozhodování prioritou:

„Na zemi mi nezáleželo, pouze na tématu výzkumu.“

„Poslal/a jsem přihlášku do Kanady, USA, Nizozemí, Německa, Slovenska a Jižní Afriky.“

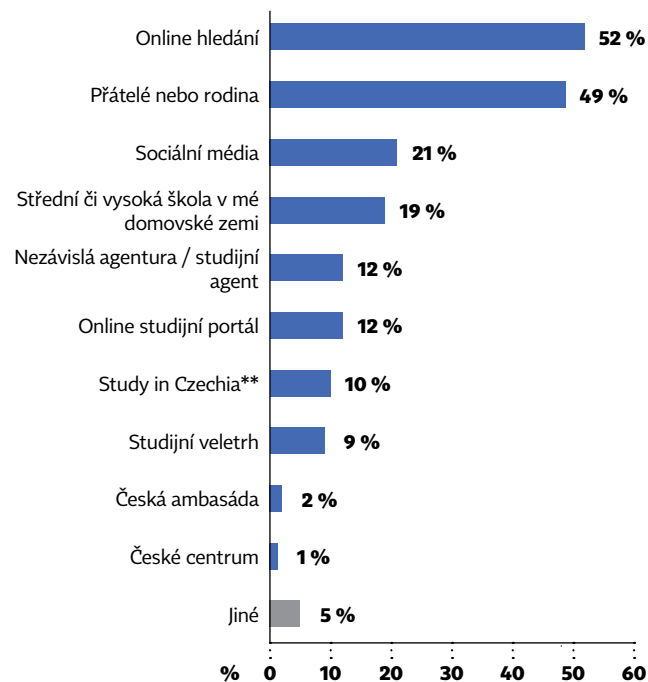

INFORMOVANOST O STUDIU V ČESKU

Hlavním zdrojem při hledání informací o studiu v Česku je **online prostředí** (52%), kterému silně konkuruje **konzultace s přáteli či rodinou** (49%). Poměrně oblíbenou informační platformou jsou **sociální média** (21%) a také informace **poskytované středními či vysokými školami v domovské zemi** (19%). Oproti minulému šetření se důležitost informací od přátel či rodiny snížila z původních 57% na 49%, stejně jako důležitost informací od vzdělávacích institucí v domovské zemi (dříve 27%, nyní 19%). Další oblastní rozdíly jsou rozepsány v kapitole Regionální rozdíly v závěru publikace. Tematika propagace Česka byla již zpracována v dřívějším výzkumu.²³

^{23/} Zdroj: <https://www.dzs.cz/statistiky/studium-zivot-v-ceske-republice-pohledem-zahranicnich-studentu>

Graf 15:
Informovanost o studiu v Česku (N = 6 388)*

* Bylo možné vybrat až tři možnosti.

** Web, sociální média, národní veletrh apod.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Kde se dozvěděli o možnosti studovat v Česku – jiné:

Doporučení:

„Kolega, který tu dříve studoval.“

Propagační aktivity:

„Profesoři z Mendelovy a Masarykovy univerzity přijeli na mou univerzitu a propagovali studium v České republice na své univerzitě.“

„Dobrá anglická verze webových stránek univerzity mě přivedla ke studiu v Česku.“

Předchozí zkušenost:

„Do Česka jsem přijela na Erasmus, než jsem nastoupila na magisterské studium.“

„Nejprve jsem byl na Ostravské univerzitě jako student Erasmu. Když začala válka na Ukrajině, nabídli nám učitelé z univerzity bezpečné místo a možnost studovat na univerzitě.“

Od učitele či školy:

„O možnostech Erasmu jsem se dozvěděl od mé domovské univerzity.“

„Bylo to prostřednictvím mého současného vedoucího doktorského studia. Poprvé jsem se s ním setkal na konferenci v Indii.“

Cestování:

„Průvodce představoval univerzitu v rámci exkurze, když jsem byla v Česku před deseti lety jako turistka.“

„Dozvěděl jsem se o studiu díky cestování po Česku.“

Výzkum:

„Nalákaly mě kvalitní výzkumné aktivity a systém.“

Obecná znalost:

„Pro Slováky je časté studovat v Česku.“

Prokazatelně vyšší vliv mají **informace od vzdělávacích institucí v domovské zemi** na **Slováky** (35%). Tato skutečnost je dále podpořena daty o studentech, kteří absolvují program v **českém jazyce** a z nichž 23% také čerpá informace ze stejného zdroje. Každý druhý student **ze Slovenska** dále bere v potaz informace **pocházející z rodinného kruhu či od přátel**. U studentů **bakalářských programů** se nevyskytuje signifikantní rozdíl ve volbě mezi informacemi z **online prostředí a od blízkých lidí (obojí 53%)**. S postupem studia se rozptýl ve volbě zdroje pro získání informací zvětšuje: u **doktorandských studentů** stále převažuje **online vyhledávání** (49%), ale **přátelé a rodina** o svůj zásadní vliv přicházejí (36%). Informace od nezávislé agentury na Slovensku nevolil skoro žádný z respondentů.

Při pohledu na další země je zajímavý **Kazachstán**, ve kterém studenti také nejvíce informací čerpají od **blízkých lidí a z online vyhledávání**, na třetím místě jsou ale **nezávislé agentury** (38%). Popularita tohoto informátora je rozsáhlá také v **Rusku a Německu** (shodně 26%), němečtí studenti dokonce tento zdroj volili s podobnou intenzitou jako informace od rodiny a přátel. Ačkoliv z celkových výsledků vyplývá, že pouze **každý desátý respondent** čerpá informace prostřednictvím **platformy Study in Czechia**, ve dvou regionech pozorujeme jinou tendenci. Z tohoto zdroje získává informace čtvrtina studentů z **jižní a jihovýchodní Asie** a pětina respondentů z **Afriky**. Tento jev je dlouhodobý, v minulém šetření u tohoto tématu vyčnívaly stejné dva regiony i vzhledem k tomu, že jižní a jihovýchodní Asie je dlouhodobě **prioritním regionem pro Study in Czechia** a zaměřuje sem své aktivity včetně účasti na profesním veletrhu, online studentských veletrzích a marketingových kampaních. V neposlední řadě do tohoto regionu směřují i aktivity Národního online veletrhu a informačních webinářů.

Co se týče regionu **Afrika**, klíčovou roli zde hraje **fungování ambasád** a nabídka **vládních stipendií** administrovaných Domem zahraniční spolupráce.

Graf 16:
Informovanost o studiu v Česku podle vybraných indikátorů (N = 6 388)

Střední či vysoká škola v mé domovské zemi

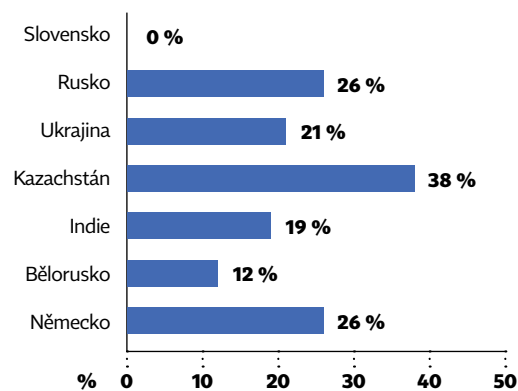
Nezávislá agentura / studijní agent

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 17:
Informovanost o studiu v Česku podle vybraných zemí (N = 6 388)

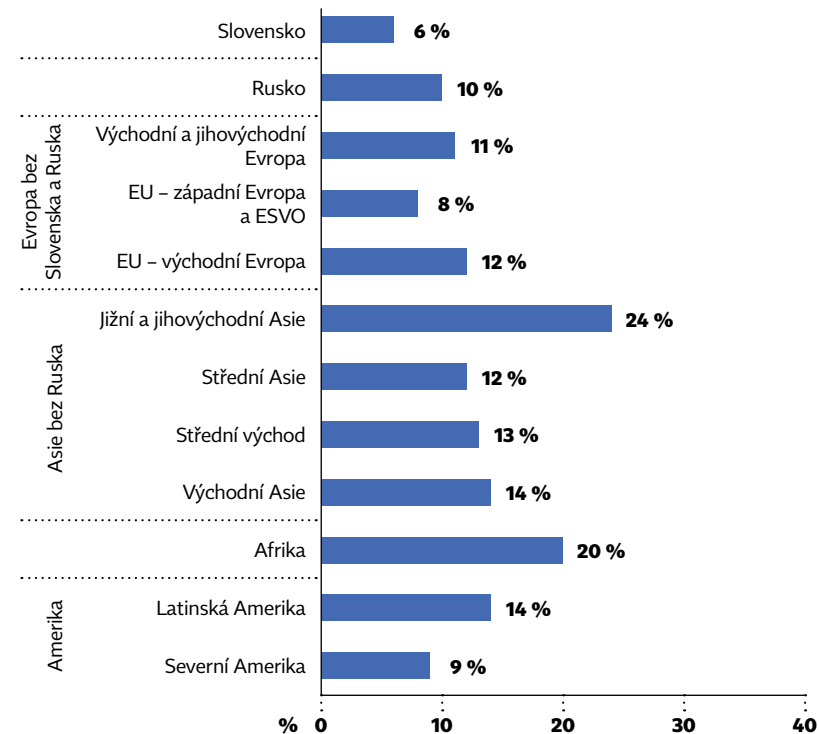
Nezávislá agentura / studijní agent

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 18:
Informovanost o studiu v Česku podle regionů (N = 6 388)

Study in Czechia (web, sociální média, národní veletrh apod.)

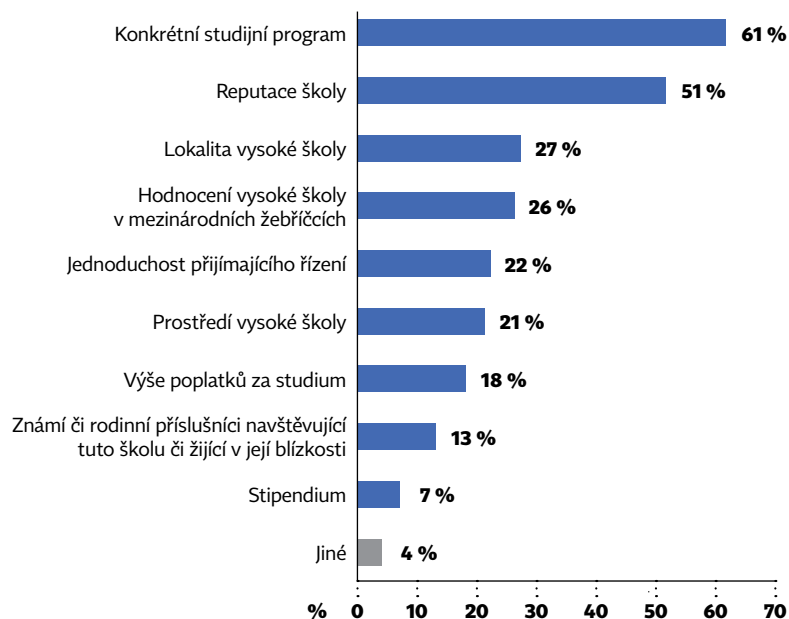
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

DŮVODY PRO VÝBĚR VYSOKÉ ŠKOLY

Při **výběru vysoké školy** hledí studenti nejvíce na nabízený **studijní program** (61%), což koresponduje s výsledky pro důvody studia v Česku, u kterých bylo procentuální zastoupení sice nižší, ale stále významné. **Reputace vysoké školy** je klíčovým faktorem pro každého druhého respondenta, s čímž také souvisí **hodnocení školy v mezinárodním srovnání**, na které pohlíží čtvrtina dotazovaných. Oproti minulému šetření dochází k největší změně právě v případě hodnocení vysoké školy v mezinárodních žebříčcích. V aktuálním šetření toto kritérium pokleslo na důležitosti z původních 36 % na nových 26 %. Umístění vysoké školy je sice pro čtvrtinu respondentů důležité, ale bohužel neovlivnitelné a neměnné. Pětina respondentů při výběru vysoké školy také zvažovala **náročnost přijímacího procesu**.

Graf 19:
Důvody pro výběr konkrétní vysoké školy (N = 6 388)*

* Bylo možné vybrat až tři možnosti.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Důvody pro výběr vysoké školy – jiné:

Doporučení:

„Dobrá zkušenost mé kamarádky, která tuto VŠ již absolvovala.“

Kvalita učitelů:

„Hlavní učitel předmětu je jeden z nejlepších na světě.“

„Kvalita učitelů a jejich účast na úspěchu studentů.“

„Našla jsem skvělého vedoucího pro svůj doktorát.“

Kvalita studijního programu:

„Lepší kvalita studia a zahraniční jazyky.“

„Na studijním veletrhu mě zaujala škola a její recenze.“

Výzkum:

„Možnost pracovat na jistém projektu v různorodém mezinárodním týmu.“

Přechozí zkušenost:

„Původně jsem dostala grant na stáž v Česku. Nevybírala jsem školu, ale naopak škola mě. Po stáži jsem nastoupila na magisterské studium na stejnou školu.“

Inkluzivní prostředí:

„Vysoká úroveň sociálního intelektu a tolerance učitelů k mému zrakovému handicapu.“

Lokalita školy:

„Blízko nemocnici, praktická lokace.“

Specifická situace:

„Nemohla jsem udělat klasickou nostrifikaci kvůli covidu, a proto jsem hledala školu s institucionální akreditací.“

„Otevřenost a solidarita s Ukrajinou a Ukrajinci.“

Studenti **anglickojazyčných studií** hledí mnohem více na **poplatky za výuku** (35 %) a **výši stipendia** (14 %) oproti studentům programů v **českém jazyce** (9 % a 3 %), což může být způsobeno srovnáním nákladů na studium v těchto zemích oproti nižším poplatkům za studium v Česku. Velmi podobný procentuální rozdíl se objevuje v případě respondentů ze Slovenska oproti dotazovaným z ostatních zemí, což může být následkem podobného smýšlení a ekonomické situace těchto studentů. Lokace země a univerzity jsou naopak důležitější pro studenty českojazyčných programů (32 %) oproti studentům anglických programů (17 %), s čímž opět koresponduje i odpověď respondentů ze Slovenska, ze kterých 36 % uvedlo lokalitu jako jeden ze tří hlavních důvodů **pro volbu školy**.

Při pohledu na **stupeň studia** se největší rozdíl objevuje v případě **stipendií**, která hrají největší roli pro studenty **doktorandských programů** (25 %). Oproti tomu studenti **bakalářských a magisterských programů** na dodatečnou **finanční podporu** hledí minimálně (3 % a 5 %). Podobný trend lze sledovat i v otázce zabývající se obecně důvody pro studium v Česku. Pro čtvrtinu respondentů absolvujících **bakalářský program** je důležitá **jednoduchost přijímacího procesu**. Příčinou tohoto podílu respondentů může být **nižší věk** této skupiny, jejich **prozatímní nezkušenost** s přijímacími procesy a **potřeba větší podpory při rozhodování**. Tomu by i napovídala klesající trend, kdy studenti **magisterských programů** toto kritérium volili v **18 %** a studenti **doktorandských** pouze v **15 %**.

Co se týče **regionů**, na **reputaci univerzity** nejvíce hledí respondenti ze **Slovenska** (63 %), **Ruska** (53 %) a **Indie** (53 %). **Poplatky za studium** jsou nejdůležitější pro studenty ze **Severní Ameriky** (57 %), ve které je studium vysoké školy velmi nákladné a pro mnohé nedosažitelné. **Výši poplatků** také ve velké míře řeší studenti z **jižní a jihovýchodní Asie** (44 %), **Latinské Ameriky** (40 %) a **Afriky** (37 %).

Mezioborové odlišnosti nejsou v datech příliš výrazné. Přímou na **konkrétním studijním programu** zaleží nejvíce studentům **umění** (74 %), **služeb** (71 %) a **zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinární péče** (71 %). Zde je ale rozptýl opravdu nízký: nejméně se o toto téma zajímají studenti zdravotnických oborů, přesto ale na studijní program hledí každý druhý student. Větší různorodost výsledků je možné pozorovat u tématu **mezinárodního hodnocení vysoké školy**. Zde se naopak nejvíce zajímají již zmiňovaní studenti **zdravotnických oborů** (41 %), dále také **práv** (34 %) a **matematiky a statistiky** (32 %). Nejméně na mezinárodní žebříčky hledí **studenti umění** (10 %).

Graf 20:

Důvody pro výběr konkrétní vysoké školy podle vybraných indikátorů (N = 6 388)

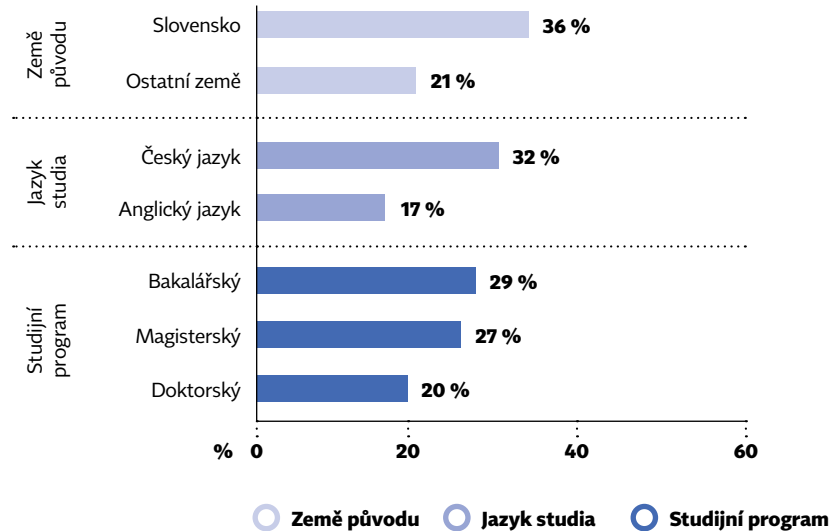
Výše poplatků za studium

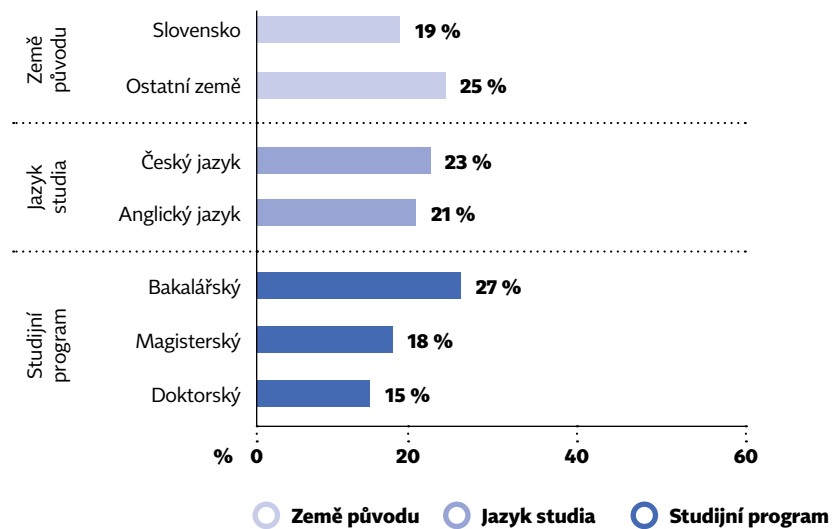
Stipendium

Lokalita vysoké školy

Jednoduchost přijímacího řízení

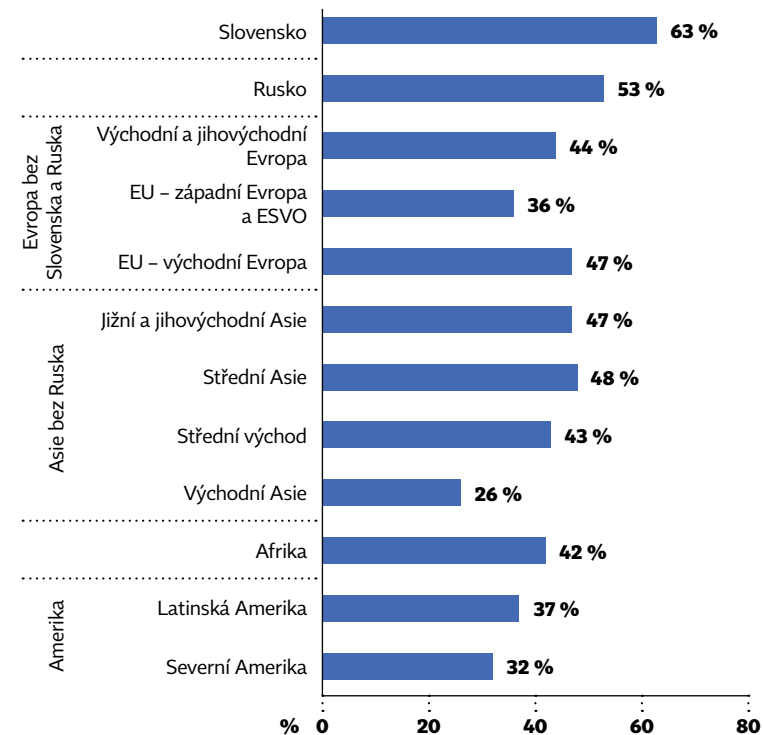

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

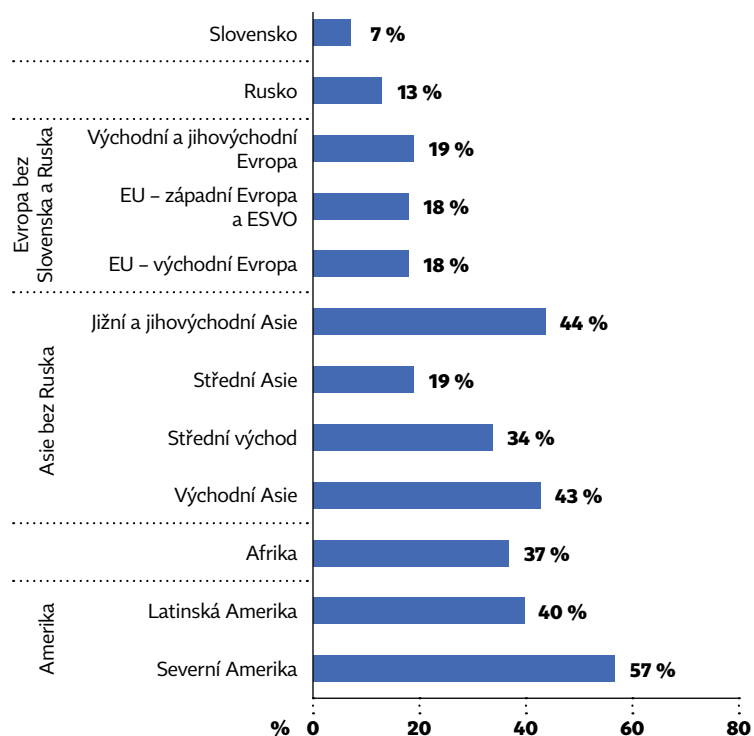
Graf 21:

Důvody pro výběr konkrétní vysoké školy podle regionů (N = 6 388)

Reputace školy

Výše poplatků za studium

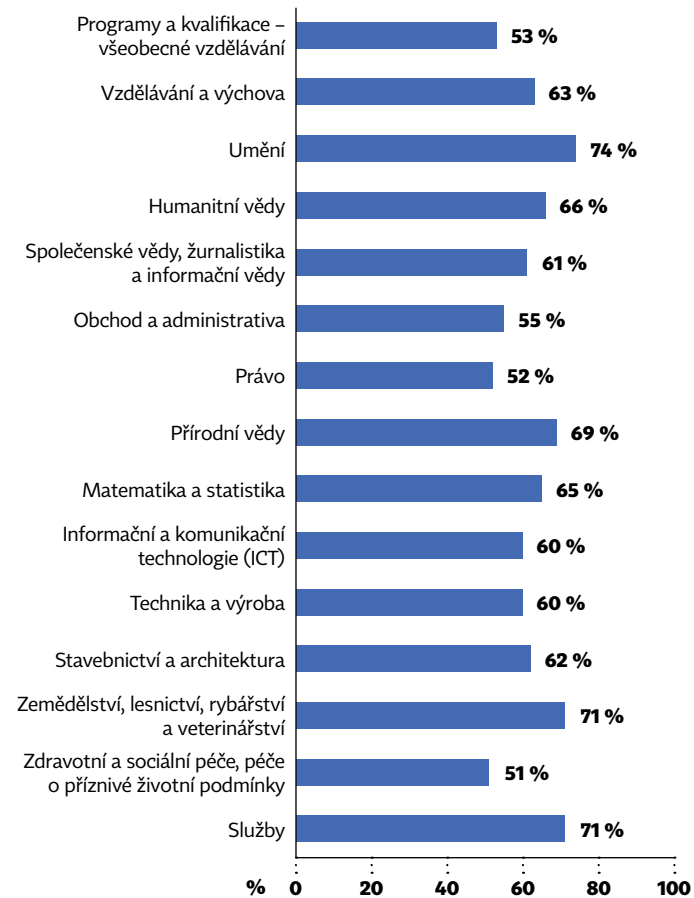

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

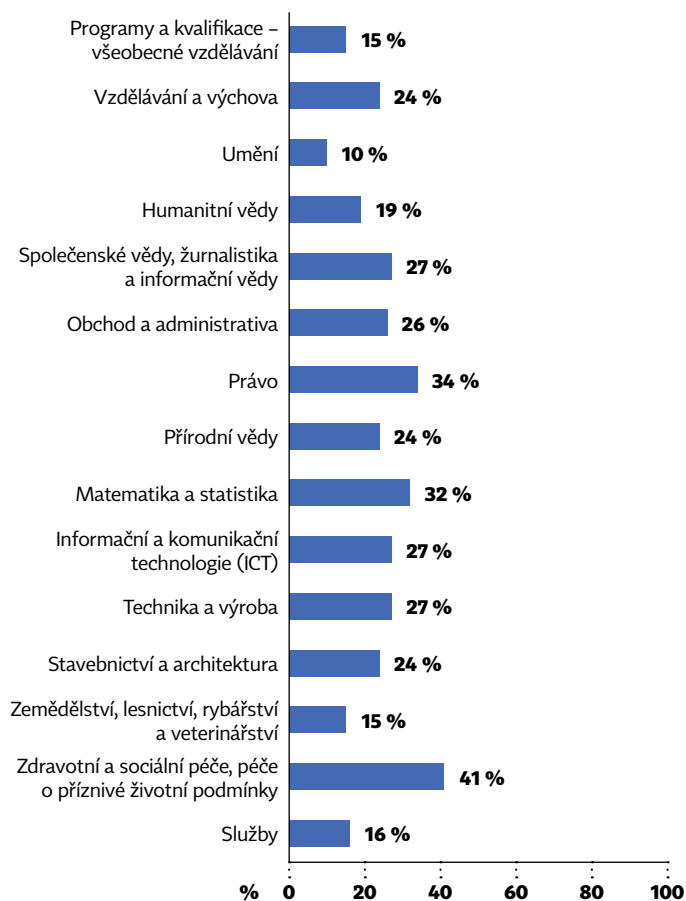
Graf 22:

Důvody pro výběr konkrétní vysoké školy podle studijních programů (N = 6 388)

Konkrétní studijní program

Hodnocení vysoké školy v mezinárodních žebříčcích

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

SHRNUTÍ

Nejčastějším důvodem pro volbu Česka jakožto cílové destinace pro studium je **kvalita vzdělávání**. **Stipendium** je naopak obecně **nejméně důležitým kritériem (s výjimkou doktorandů)**. Data ukazují, že **slovenské studenty** na studiu v Česku láká **kulturní podobnost** a více než studenti z ostatních zemí se zaměřují přímo na **konkrétní vysokou školu a studijní program**. Přehled a informovanost slovenských studentů jsou pravděpodobně způsobeny silnými vazbami a úzkou spoluprací, které Česko se Slovenskem už řadu let mají. Při rozhodování o **výběru konkrétní vysoké školy** je klíčový **nabízený studijní program** a **reputace dané vysoké školy**.

Jako **zdroj informací o studiu v Česku** nejčastěji slouží **online vyhledávání** či **informace od přátel a rodiny**. **Slováci** také k poučení o možnostech hojně využívají **vzdělávací instituce ve své domovské zemi**. Oproti tomu **nezávislé agentury** jsou oblíbenější v zemích mimo Slovensko, a to jmenovitě hlavně v **Kazachstánu, Německu a Rusku**.

PODPORA ZAHRANIČNÍCH STUDENTŮ PŘED PŘÍJEZDEM

Proces přijímacího řízení **76**

Proces získávání víz **80**

Proces uznání předchozího vzdělání **87**

Komunikace s institucemi **89**

Shrnutí **90**

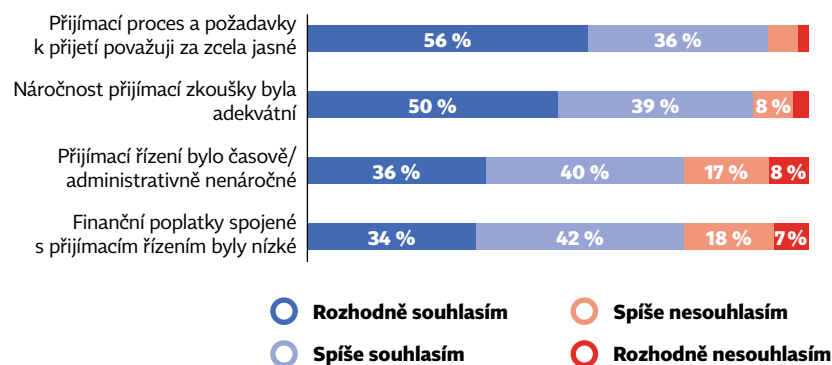

PROCES PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ

Proces a požadavky přijímacího řízení jsou **jasné a srozumitelné** pro 9 z 10 respondentů. Pozitivně je vnímána také **náročnost přijímací zkoušky**, kterou 89 % respondentů považuje za adekvátní.

Problematickými prvky souvisejícími s procesem přijímacího řízení jsou **poplatky a časová a administrativní náročnost** procesu. Čtvrtina respondentů považuje **poplatky** spojené s přijímacím řízením za **vysoké**. Náročnost přijímacích řízení na české vysoké školy vnímala negativně taktéž čtvrtina respondentů.

Graf 23:
Náročnost přijímacího řízení (N = 5 959)

○ Rozhodně souhlasím ○ Spíše nesouhlasím
○ Spíše souhlasím ○ Rozhodně nesouhlasím

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Právě v **časové a administrativní náročnosti** přijímacího procesu můžeme pozorovat **znatelné rozdíly oproti šetření z roku 2020**. V předchozím dotazníku **41 % respondentů** vnímalo přijímací proces jako **časově náročný**, zatímco **letos** stejný postoj uvedla pouze **čtvrtina dotázaných**. Zároveň více respondentů vnímá poplatky za přijímací řízení jako vysoké (růst z 21% na 25%). Ostatní ukazatele zůstaly víceméně podobné.

Změna vnímání náročnosti může být částečně způsobena jinou formulací otázky, neboť v letošním roce byl výrok formulován **pozitivně**, „přijímací řízení **nebylo**

časově ani administrativně náročné“, zatímco v minulém šetření zněl výrok **negativně**, „přijímací řízení **bylo** časově a administrativně náročné.“ Zlepšení však může do značné míry souviset také s **rozvojem digitalizace** na vysokých školách a k tomu určených projektů financovaných z národních, ale i evropských zdrojů (např. optimalizace online přihlášky ke studiu vedoucí ke zjednodušení a sjednocení procesů). **Digitalizaci** uspíšila i **covidová pandemie**, kdy se školy začaly více zaměřovat na zlepšování orientace uchazeče na svých webových stránkách, zahájily webináře a videotutoriály pro zájemce i přijaté studenty apod.

Administrativní a časová náročnost přijímacího řízení je znatelnější pro respondenty přicházející studovat obor vyučovaný v **anglickém jazyce**, zde můžeme pozorovat rozdíl 12 % oproti studentům **českojazyčných** studijních programů. Stejně tak u studentů z **jiných zemí, než je Slovensko**, je administrativní a časová náročnost přijímacího řízení vnímána **výrazně negativněji** než u studentů právě ze Slovenska. **82 % Slováků** se domnívá, že přijímací řízení nebylo náročné – oproti **72 % respondentů z ostatních zemí**. Administrativní proces přijímacího řízení je na školách zpravidla stejný pro anglicko- i českojazyčné programy, překážkou pro studenty anglickojazyčných programů však může být zejména **jazyková bariéra a nemožnost udělat zápis do studia elektronicky**.

Co se týče studijních programů, rozdíly mezi jednotlivými kategoriemi jsou v rámci nižších jednotek procent.

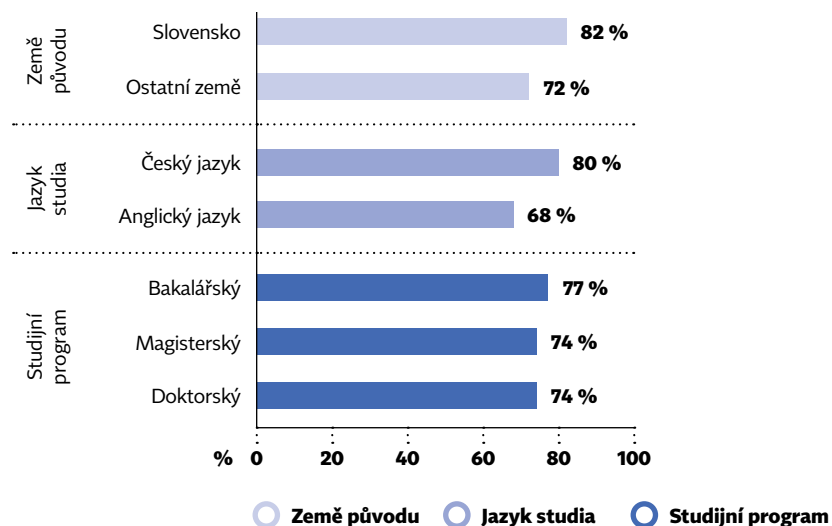
Slovenští studenti vykazují v porovnání s ostatními zeměmi relativně **vysokou míru spokojenosti s náročností přijímacího řízení** a při porovnání s výzkumem z roku 2020 se v tomto aspektu vyskytují jen nepatrné rozdíly. Rozdíly jsou dané již z podstaty věci, kdy se liší požadavky v závislosti na zemi původu uchazečů. **Většina uchazečů ze zahraničí**, kteří se hlásí do **českojazyčných studijních programů**, pochází ze **Slovenska** a stačí jim doložit **dokument o získání předchozího vzdělání** bez nutnosti jeho ověření na základě smlouvy o právní pomoci.²⁴ **Ověření diplomu apostilou** či superlegalizací je administrativně mnohem náročnější proces, který je vyžadován po **naprosté většině** uchazečů, kteří se hlásí do studijních programů vyučovaných v **anglickém jazyce**. Přijímací řízení pro uchazeče do studijních programů vyučovaných v **angličtině** proto vycházejí v drtivé většině jako **administrativně náročnější**. Uchazeči do studijních programů v angličtině musejí ve většině případů doložit své předchozí vzdělání, které musí být řádně ověřeno. Stupeň úrovně ověření se stanovuje na základě mezinárodních smluv (záleží tedy na tom, kde uchazeč získal své předchozí vzdělání).

Výraznější rozdíly jsou patrné u studentů z **ostatních zemí** (posun z 49 % na 72 %), u **anglickojazyčných** studijních programů (posun z 46 % na 68 %) a také u studentů, kteří přijeli studovat program v **českém jazyce** (posun z 66 % na 80 %). Znovu je nutné zmínit, že oproti minulému šetření se změnila formulace výroku.

^{24/} Platí i pro některé další země (např. Ukrajina, Vietnam, některé postsovětské země apod.)

Graf 24:
Náročnost přijímacího řízení podle vybraných indikátorů (N = 5 959)*

Přijímací řízení bylo časově/administrativně nenáročné.

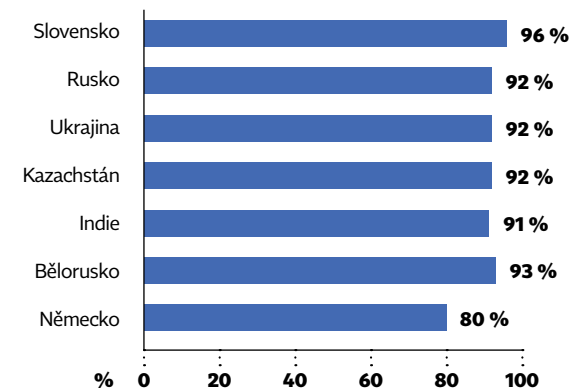

* Graf zahrnuje součet odpovědí „Rozhodně souhlasím“ a „Spíše souhlasím“.

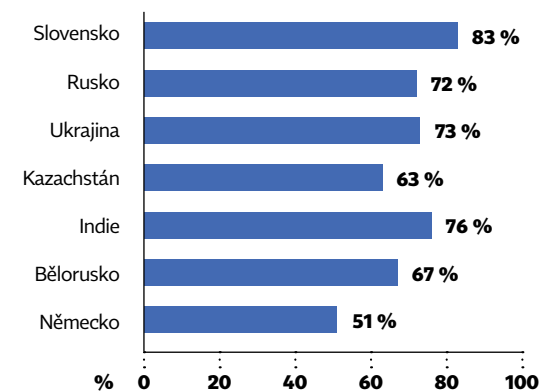
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 25:
Náročnost přijímacího řízení podle vybraných zemí (N = 5 959)*

Přijímací proces a požadavky k přijetí považují za zcela jasné.

Finanční poplatky spojené s přijímacím řízením byly nízké.

* Grafy zahrnují součet odpovědí „Rozhodně souhlasím“ a „Spíše souhlasím“.

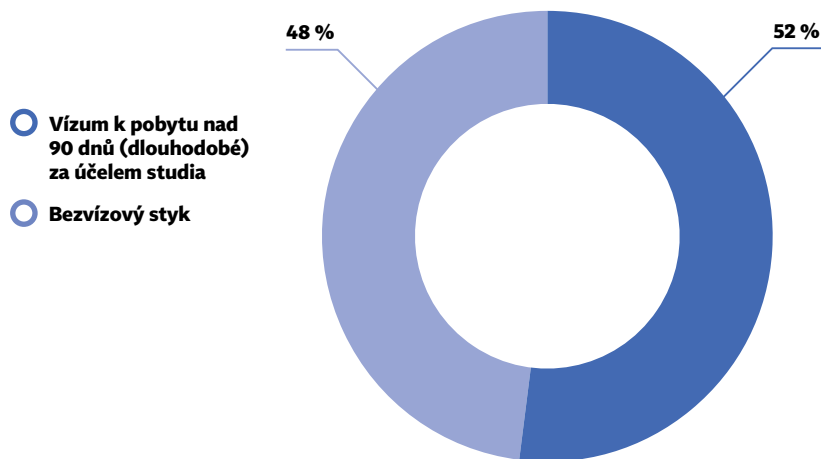
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

PROCES ZÍSKÁVÁNÍ VÍZ

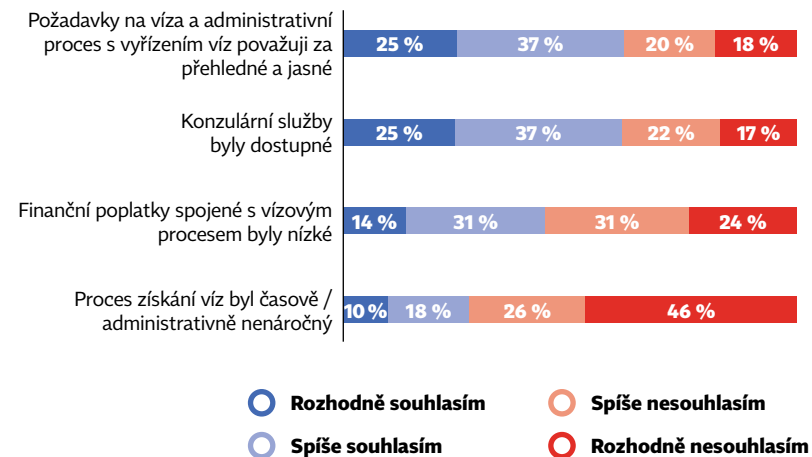
Bezvízový styk využívají státy, které jsou, stejně jako Česko, **součástí Evropské unie. Země mimo EU** tak představují polovinu dotázaných, kteří musejí o **dlouhodobý pobyt** žádat. **Víza pro studijní pobyty delší než 90 dní** využilo 71 % studentů studujících v **angličtině** a 43 % studentů, kteří do ČR přijeli studovat v **českém jazyce**. Zde pozorujeme velký rozdíl oproti šetření v roce 2020, kdy dlouhodobé vízum využilo 89 % studentů studujících v angličtině a 95 % studentů studujících v češtině. Lze se domnívat, že tento rozdíl byl způsobem masivním příchodem ukrajinských studentů do českého **vysokého školství po únoru 2022, kdy u nás získali institut tzv. dočasné ochrany**.

Graf 26:
Typ víza (N = 6 035)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 27:
Proces získání a vyřízení víz – bez zemí EU (N = 2 967)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Proces vyřizování víz může být pro zahraniční studenty obtížný a Česko v tomto ohledu není výjimkou. Pro téměř tři čtvrtiny respondentů bylo podání žádosti o vízum **časově či administrativně náročné** – a v tomto ukazateli se vyskytují i pozorovatelné **regionální rozdíly**. Jako **méně náročný** se vízový proces jeví pro studenty z **Asie a Afriky**, naopak **značné časové nároky** vnímají studenti ze **Severní Ameriky a západní Evropy**. V případě studentů ze západní Evropy se jedná o příchozí z Velké Británie, která vízovou povinnost do nedávna neměla, a vízový proces tak pro ně může být nepříjemnou novinkou. Naopak africké a asijské země jsou zařazeny do konceptu pro usnadnění vízové procedury Režim student²⁵, což mohou pozitivně vnímat i sami studenti. Situaci v jednotlivých zemích zařazených do Režimu student je však třeba posuzovat individuálně. Vysoký počet studentů žádajících o vízum zejména v Indii, Ghaně, Nigérii, Kazachstánu nebo Pákistánu může vízový proces naopak mírně pozdržet, jelikož kapacity zastupitelských úřadů jsou omezené. Dalším úskalím bývají **poplatky spojené s vízovým procesem** – více než polovina dotázaných je považuje za vysoké. Shodně 62 % respondentů se domnívá, že **vízové požadavky jsou srozumitelné a konzulární služby dostupné**.

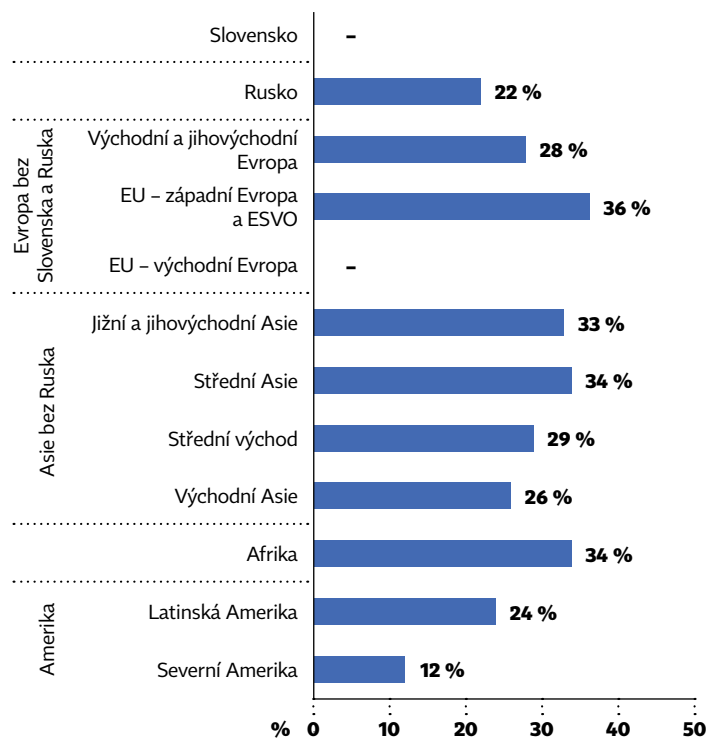
Časová a administrativní náročnost vízového procesu je pro studenty stále patrná, nicméně na základě porovnání dat mezi **výzkumy 2020 a 2023** můžeme říci, že se tento ukazatel **zlepšil hned v několika skupinách respondentů**. Celková

²⁵/ Zdroj: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/rezim-student>

časová náročnost vízového procesu zaznamenala **pokles o 10 procentních bodů** oproti roku 2020. Tento posun je patrný mezi studenty **anglickojazyčných** studijních programů, kde se tento ukazatel **zlepšil o 14 p. b.** Regionálně je pak zlepšení viditelné mezi studenty z **Asie**, a to zejména u těch z **Indie**. Právě tato země má nejvyšší kvótu pro nominaci studentů do již zmíněného Režimu student (100 studentů měsíčně), jehož cílem je vízovou proceduru usnadňovat. Znovu se oproti minulému šetření změnila formulace výroku z negativního na pozitivní.

Graf 28:
Proces získání a vyřízení víz – bez zemí EU podle regionů (N = 2 904)*

Proces získání víz byl časově/administrativně nenáročný.

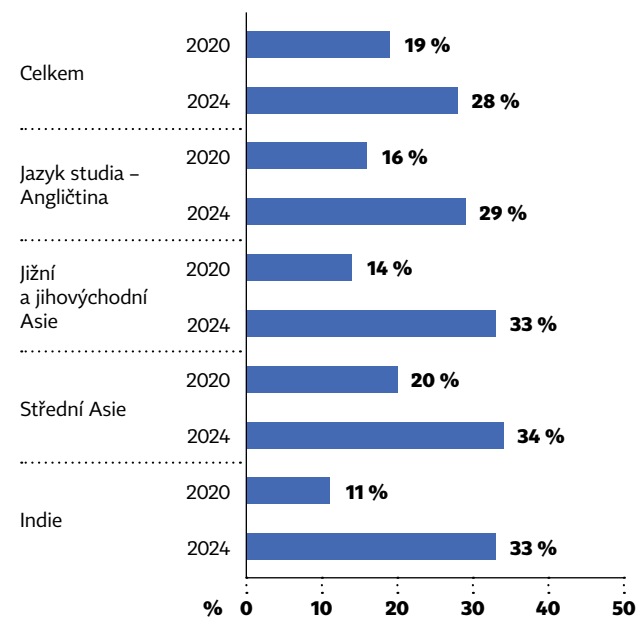

* Graf zahrnuje součet odpovědí „Rozhodně souhlasím“ a „Spíše souhlasím“.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 29:
Proces získání a vyřízení víz – bez zemí EU podle vybraných indikátorů (N = 2 904)*

Proces získání víz byl časově/administrativně nenáročný (porovnání 2020 vs. 2024).

* Graf zahrnuje součet odpovědí „Rozhodně souhlasím“ a „Spíše souhlasím“.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Konkrétní problémy při vyřizování víz

Respondenti v rámci otevřené otázky obecně nejvíce uváděli **pomalé vyřizování vízových žádostí**. Podle zákona o pobytu cizinců déle než 90 dní je **lhůta na zpracování vízové žádosti 60 dní**. Na základě výpovědí studentů můžeme říci, že v některých případech byla tato **lhůta dokonce překročena**, což by mohl být důvod, proč byl pomalý proces nejčastěji zmiňovanou připomínkou.

Proces získání víz:

Pozitivní zkušenosti a spokojenost s žádostmi o vízum:

„Bylo to velmi jednoduché, jelikož sama univerzita začala proces vyřizování žádosti.“

Pomalé vyřizování víz:

„Myslím si, že proces vyřizování víz je velmi zdoluhavý. Přibližně 8 let jsem dávala na MVČR ty stejné doklady, ale pak jsem čekala třeba i půl roku, než jsem vízum dostala.“

Čekání na řešení je příliš dlouhé (momentálně už 7 měsíců):

Nejasné informace a špatná komunikace:

„Mám pocit, že požadavky pro získání víza by měly být na webových stránkách jasněji rozepsané a specifikované.“

Přeplněná nebo nefunkční velvyslanectví:

„Moc velké fronty, občas nejsou místa ani měsíc dopředu.“

Vysoké náklady:

„Získání víza je vždycky strašně náročný proces. Je hodně vyčerpávající, stresující a finančně náročný.“

Neochotní nebo hrubí úředníci:

„Schválení víza trvá velmi dlouho (více než 4 měsíce) a zaměstnanci jsou obvykle velmi nepřijemní.“

Jazyková bariéra:

„Doporučil bych, aby se zaměstnanci veřejné správy naučili cizí jazyk a nehovořili pouze česky.“

„V mé zemi není žádný český překladatel, proto jsem musel strávit hodně času a utratil hodně peněz při posílání dokumentů do Česka kvůli oficiálnímu překladu.“

Mimořádné situace:

„Kvalita a rychlost vyřizování žádosti po covidu výrazně poklesla.“

Problémy s prodlužováním víz:

„Bylo by praktičtější poskytnout studentům dlouhodobější víza, která odpovídají délce zapsaného studia.“

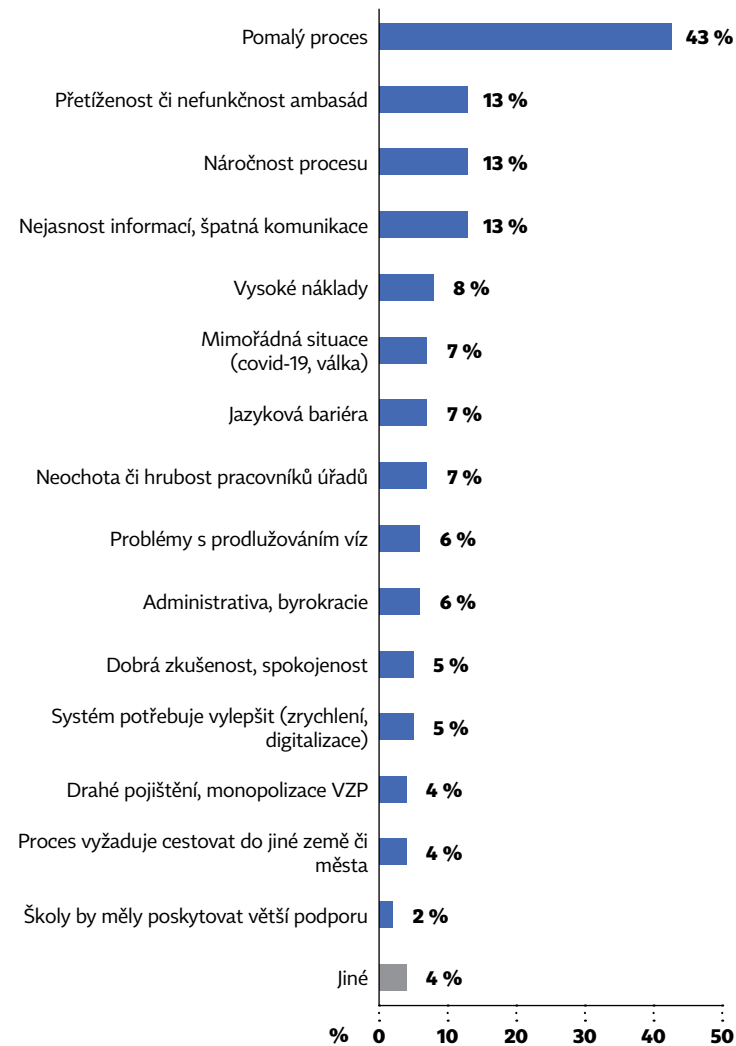
Potřeba zlepšení systému podávání žádostí o víza (např. rychlejší zpracování, digitalizace):

„Student musí vždy všechno předkládat osobně, neexistuje možnost zaslání žádosti a potvrzení poštou, také není možnost dostat hotovou kartu povolení k pobytu poštou.“

Graf 30:

Konkrétní problémy při vyřizování víz (N = 807)*

Pokud jste v průběhu vyřizování víz čelil/a významným problémům, popište je prosím.

* Graf shrnuje odpovědi z otevřené otázky.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

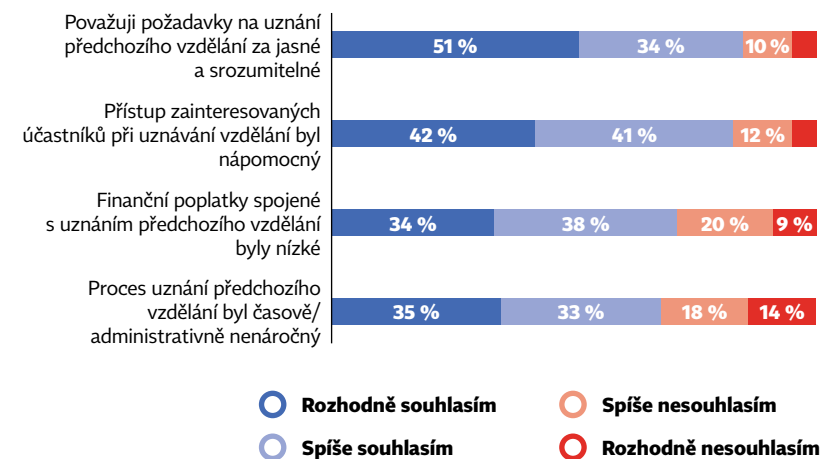
Mezi konkrétními připomínkami můžeme pozorovat několik zajímavých regionálních rozdílů. Ačkoliv oproti minulému šetření došlo u studentů z Asie ke zlepšení, zdlouhavé vyřizování víz je trápí ve srovnání s ostatními regiony nejvíce. Nespokojenost s procesem získávání víz vyjádřili také studenti z Ruska, Středního východu, jižní a jihovýchodní Evropy. Ve zmíněných regionech se jedná o nejvíce akcentovaný problém. V porovnání s výše zmíněnými regiony představuje pomalé vyřizování víz pro studenty z Latinské Ameriky, Severní Ameriky a Afriky menší, i když ne zanedbatelnou překážku. V případě obou Amerik jde častěji o nejasné informace ohledně vízového procesu, což je nejvíce patrné u studentů ze Severní Ameriky (44 %). Třetina respondentů z Afriky poukazuje na nepřehlednost nebo nefunkčnost ambasad v místě podání vízové žádosti. Mezi další často zmiňovaná úskalí patří obtížný proces vyřizování žádosti o víza (východní Asie 28 %), jazyková bariéra (Blízký východ 21%, východní Asie 18 %) nebo neochotní úředníci (Latinská Amerika 16 %).

PROCES UZNÁNÍ PŘEDCHOZÍHO VZDĚLÁNÍ

I v **procesu uznávání předchozího vzdělávání** se potvrzuje trend, který je znatelný napříč kapitolou a projevuje se u každé z kategorií, kdy se jako **problematická** ukazuje **časová či administrativní náročnost (32 %) a poplatky (28 %) navázané na předpříjezdové procesy**. Pro většinu respondentů byl **proces uznávání předchozího vzdělání jasný a srozumitelný**, stejně tak **přístup zúčastněných stran respondenti považovali za nápomocný**.

Graf 31:
Proces uznávání předchozího vzdělání (N = 5 051)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

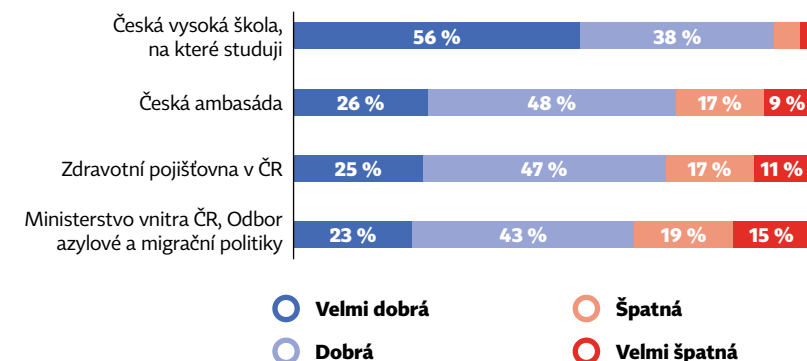

KOMUNIKACE S INSTITUCEMI

Z grafu vyplývá, že **vyšší školy** komunikaci se studenty zvládají **nejlépe** ze všech vybraných institucí. **Více než polovina** dotazovaných považuje komunikaci své školy za **velmi dobrou**, jen 1% za velmi špatnou. **Komunikaci s českou ambasadou** hodnotí kladně tři čtvrtiny respondentů. Nejvíce problematická komunikace je s **oddělením azylové a migrační politiky**, kdy **třetina respondentů označila komunikaci jako špatnou nebo velmi špatnou**.

Graf 32:

Kvalita komunikace s českými institucemi (N = 5 446)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Data ukazují **výrazný rozdíl** ve vnímání procesu uznání předchozího vzdělání mezi **slovenskými studenty a studenty z ostatních zemí. Poplatky jsou nízké podle 89 % respondentů ze Slovenska oproti 63 % z ostatních zemí.** Časově a administrativně nebylo uznání předchozího vzdělání náročné pro 87 % Slováků (na rozdíl od 58 % studentů z ostatních zemí). Na základě získaných dat můžeme říci, že **uznání předchozího vzdělání je jednodušší** pro ty, kteří přijíždějí za **bezplatným studiem v češtině** (Slovensko, Rusko, Ukrajina, Kazachstán). Studenti **českojazyčných** studijních programů vykazují **větší míru spokojenosti** oproti svým **anglicky studujícím kolegům** hned v několika kategoriích: **považují poplatky za nízké** (75 % ku 64 %), **procesy pro ně nejsou tak časově ani administrativně náročné** (72 % ku 60 %), **požadavky jsou jasnější a srozumitelnější** (89 % ku 79 %).

Pokud se podíváme na **srovnání s předchozím výzkumem z roku 2020**, vnímání náročnosti uznávání předchozího vzdělání se zlepšilo (**posun z 45 % na 68 %**). Největší pokrok je pak patrný v zemích jiných, než je Slovensko (**posun z 34 % na 58 %**), a to zejména v Indii (posun z 31 % na 68 %), Africe (**posun z 32 % na 67 %**) a jižní a jihovýchodní Asii (**posun z 31 % na 64 %**).

Je pravděpodobné, že toto zlepšení ovlivnila možnost **institucionální akreditace**, díky které mohou akreditované vysoké školy samy posuzovat předchozí vzdělání u uchazečů ze zahraničních středních škol či bakalářských programů. Dříve byl proces nostrifikace středoškolského vzdělání plně v kompetenci krajských úřadů, kam se uchazeč musel dostavit často osobně a v některých případech vykonat i rozdílovou zkoušku. V současné době má institucionální akreditaci 18 škol²⁶ a podle jejich zástupců tato procedura **značně usnadnila** přijímání uchazečů zejména do bakalářských studijních programů. Data z výzkumu však statistický rozdíl v náročnosti uznávání předchozího vzdělání mezi školami s institucionální akreditací a bez ní **jednoznačně nepotvrdila**. Proces **nostrifikace** je procedurálně složitější a časově náročnější než samotné posouzení předchozího zahraničního vzdělání vysokou školou. Toto posouzení je platné vždy **jen pro přijímací řízení na dané vysoké škole**. Nostrifikace má naopak výhodu v tom, že umožňuje studium na **jakékoliv vysoké škole v Česku**. U této problematiky jde spíše o porozumění vysokých škol, jak s možnostmi uznávání diplomů mimo proces obecné nostrifikace nakládat a jak o něm informovat studenty.

26/ Zdroj: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/vysoke-skoly-s-institucionalni-akreditaci>

SHRnutí

Většina zahraničních studentů považuje **předpříjezdové procesy za jasné a srozumitelné**. Jako problematický je vnímán **vízový proces**, kde je **míra nespokojenosti** v porovnání s ostatními kategoriemi **nejvyšší napříč všemi tvrzeními**. **Obecně zahraniční studenti trápí míra časové a administrativní náročnosti a poplatky spojené s předpříjezdovými procesy**, což jsou dvě tvrzení, která zaznamenala **největší podíl negativních odpovědí** ve všech třech sledovaných kategoriích. V případě vízového procesu respondenti opětovně v otevřené otázce zmiňovali **pomalé vyřizování víz nebo nejasné informace a špatnou komunikaci**. V odpovědích lze mnohdy pozorovat specifické regionální rozdíly, které jsou často ovlivněné jazykem studia nebo tím, zda se jedná o studenty ze Slovenska, či jiné země. Můžeme říci, že studenti **českojazyčných** studijních programů vyjadřují **větší míru spokojenosti** s předpříjezdovými procesy než ti, kteří studují v **angličtině**. Tento rozdíl může být způsoben tím, že **česky** studující respondenti pocházejí ze zemí, které s Českem sdílejí mnohem **větší kulturní i jazykovou blízkost** (zde hrají velkou roli Slováci, kteří většinou studují v češtině) než studenti z germánských či asijských zemí. Ačkoliv procesy jsou časově a administrativně náročné, **ve srovnání s výzkumem z roku 2020** můžeme pozorovat **znatelný posun k lepšímu** ve všech třech zmíněných kategoriích, což bychom však mohli částečně připsat změně formulace otázky v dotazníku. **Vysoké školy odvádějí velice dobrou práci v komunikaci s nově příchozími studenty, naopak problematická je komunikace s oddělením azylové a migrační politiky.**

VI. KVALITA STUDIJNÍCH PROGRAMŮ NA ČESKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Úroveň studijních programů **94**

Hodnocení studijních programů **96**

Výukové metody **100**

Spokojenost s kvalitou učitelů **102**

Zhodnocení volby studia **105**

Doporučení studia v Česku druhým **110**

Poměr kvality a ceny studijního programu **116**

Shrnutí **117**

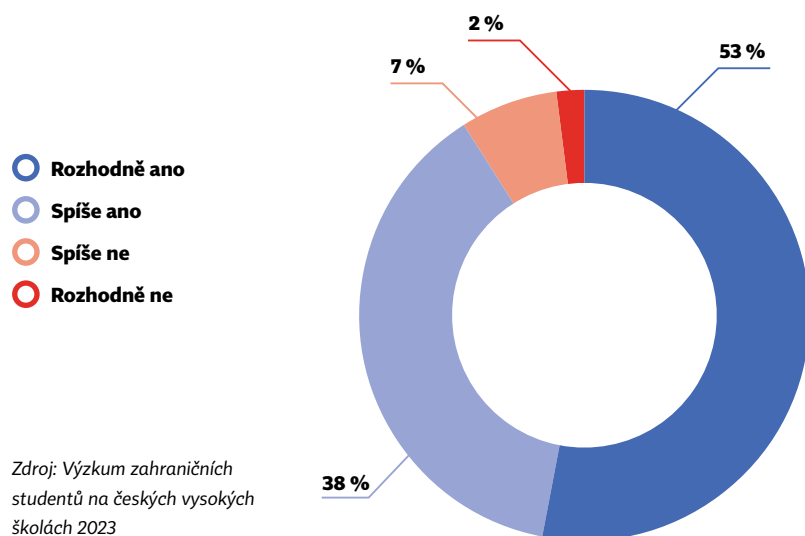
ÚROVEŇ STUDIJNÍCH PROGRAMŮ

Studium na českých vysokých školách považuje za **kvalitní 9 z 10 zahraničních studentů**. Pokud se podíváme blíže na jednotlivé indikátory, studenti **českojazyčných** studijních programů vykazují **větší míru spokojenosti** (94 %) s kvalitou studijních programů na vysokých školách v Česku v porovnání se studenty studujícími v angličtině (88 %). V rámci jednotlivých regionů panuje **nejvyšší míra spokojenosti** s programy mezi studenty ze **Slovenska a Afriky** (95 %), **nejnižší** u příchozích ze **Severní Ameriky** (77 %).

8 z 10 zahraničních studentů se domnívá, že **vyučující** na jejich studijních oborech **dostatečně ovládají anglický jazyk**. Při bližším pohledu na řazení dle studijních oborů lze pozorovat výrazné rozdíly mezi jednotlivými indikátory. **Anglicky nejlépe komunikují vyučující na humanitních oborech a na právech** (shodně 93 %). Naopak **nejhůře** jsou na tom vyučující zaměřující se na **zdravotnictví a sociální péči** (68 %) a **architekturu** (73 %).

Graf 33:
Kvalita studijního programu (N = 5 347)

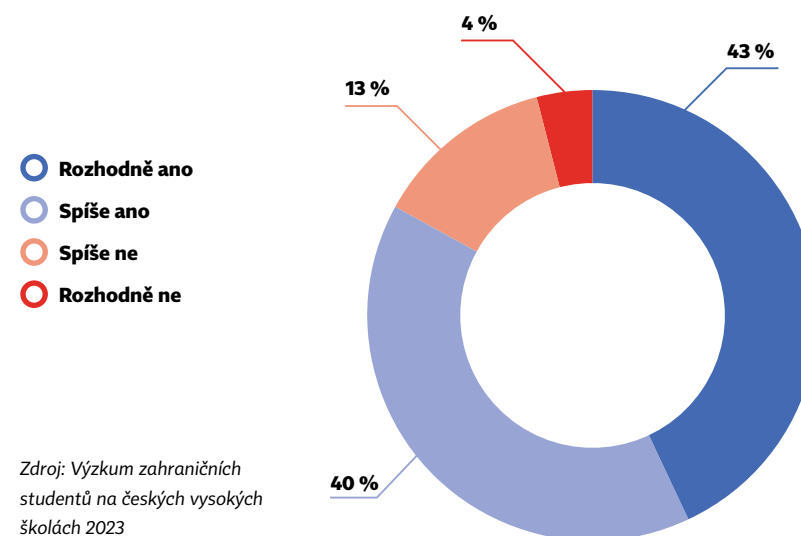
Považuji svůj studijní program za kvalitní.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 34:
Jazyková úroveň vyučujících (N = 4 594)

Úroveň angličtiny vyučujících v mém studijním programu je dostačující.

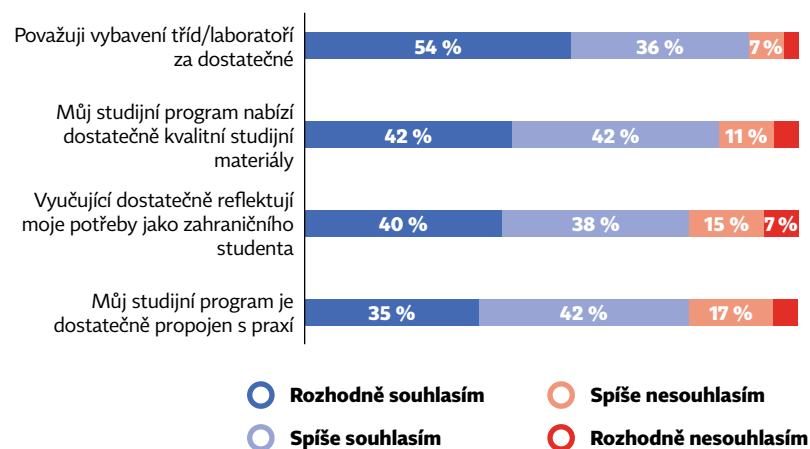
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

HODNOCENÍ STUDIJNÍCH PROGRAMŮ

Vybavení na českých vysokých školách považuje za **adekvátní 9 z 10 zahraničních studentů**. Relativní spokojenost panuje také v dalších výrocích – **studijní materiály jsou dostatečně kvalitní** (84 %), **učitelé dostatečně reflektují potřeby zahraničních studentů** (78 %) a **studijní program je dostatečně propojen s praxí** (77 %). Fakulty se v souvislosti s tím začaly více snažit **zlepšovat vybavení pro výuku, více zapojovat studenty do praktické výuky** a celkově **modernizovat kurikula**.

Graf 35:
Hodnocení studijního programu (N = 5 283)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Z národnostního hlediska vykazují **větší spokojenost** při hodnocení studijního programu především **slovenští studenti**. Pokud jde o jazyk studijního programu, **spokojenější** jsou studenti **českojazyčných** programů. U obou případů jistě hraje velkou roli **kulturní a jazyková blízkost**, která studentům může výrazně **ulehčit adaptační proces**.

85 % Slováků uvedlo, že **učitelé dostatečně reflektují jejich potřeby jako zahraničních studentů**, což je o **10 procentních bodů více než u studentů z ostatních zemí**. **Spokojenější** jsou i studenti českojazyčných studijních programů (80 %), více než ti, kteří studují v **angličtině** (75 %). Zajímavé rozdíly můžeme pozorovat při bližším pohledu na jednotlivé země. Kromě Slováků **přístup učitelů vyhovuje** studentům z **Ukrajiny** a **Indie** (oboje 81 %), naopak **nejméně spokojeni** jsou studenti z **Německa** (59%) a **Kazachstánu** (70 %). V rámci regionů **negativně přístup učitelů k potřebám zahraničních studentů** vnímají studenti ze **západní Evropy**, kde velkou část tvoří nespokojení Němci, k nim se ale v tomto případě přidávají i zahraniční studenti z několika dalších regionů. Znatelně **nižší spokojenost** oproti průměru můžeme pozorovat u respondentů z **Blízkého východu** (65 %), **Severní Ameriky** (68 %) a **Střední Asie** (71 %). Studenti přijíždějící do Česka studovat **zdravotnictví či sociální služby** vykazují **menší míru spokojenosti s přístupem učitelů** (66%) ve srovnání s **ostatními obory**, kde se spokojenost pohybuje **okolo 80 %**.

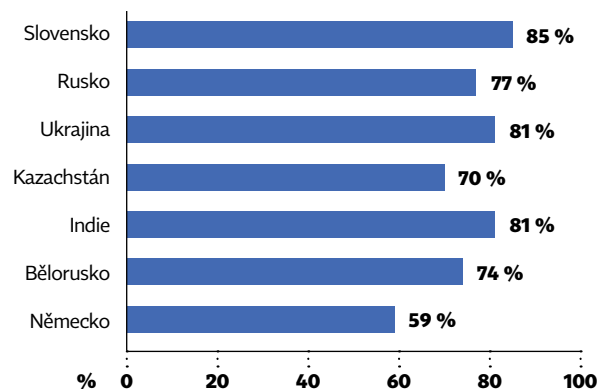
Kvalita studijních materiálů je vyšší u **českojazyčných** studijních programů. S kvalitou bylo **spokojeno 88 % slovenských** respondentů a **87 % českojazyčných** oproti **82 % zahraničních studentů z jiných zemí** a **78 % anglickojazyčných**. V rámci jednotlivých zemí si můžeme znovu povšimnout trendu, kdy jsou **němečtí studenti výrazně méně spokojeni** s podmínkami studia v Česku (57%) což představuje **znatelný rozdíl oproti ostatním ze skupiny top 7 zemí** (např. Kazachstán 80 %, Indie 84 %, Ukrajina 89 %).

Propojení s praxí se podle dotázaných studentů daří lépe na **anglickojazyčných** studijních programech: souhlasí **82 %** studentů anglickojazyčných programů, oproti **75 %** těch, kteří studují v češtině. To odpovídá i většímu procentu spokojenosti u studentů z jiných zemí než Slovenska (kteří v angličtině studují častěji).

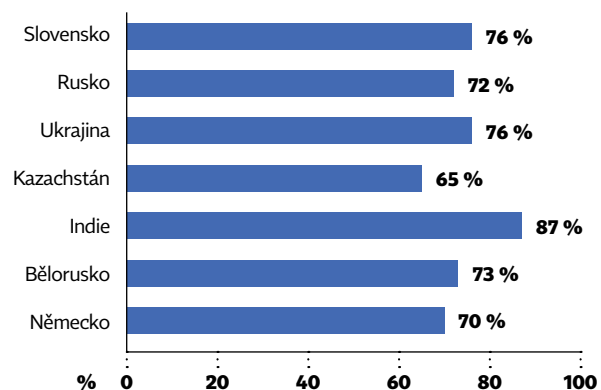
Na tomto výroku je také vidět, jak studenti vnímají **postupný posun studia k většímu propojení s praxí**. Zatímco **bakalářští a magisterští** studenti jsou s praktickou orientací studia **spokojeni v 75 %**, respektive v **77 %**, respondenti navštěvující **doktorské** studium jsou **spokojeni v 87 %**. Velkou mírou odlišností potom můžeme pozorovat mezi jednotlivými obory studia. **Nejlépe** je hodnocen obor **služeb** (84 %), dále **přírodní vědy** (83 %), **právo** (82%) a **umění** (81 %). **Nejhůře** na tom potom jsou **humanitní obory** (66%) a **matematika se statistikou** (66 %).

Graf 36:
Hodnocení studijního programu podle vybraných zemí (N = 5 283)*

Vyučující dostatečně reflektují moje potřeby jako zahraničního studenta.

Můj studijní program je dostatečně propojen s praxí.

* Grafy zahrnují součet odpovědí „Rozhodně souhlasím“ a „Spíše souhlasím“.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 37:
Hodnocení studijního programu podle studijních programů (N = 5 205)

Můj studijní program je dostatečně propojen s praxí.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

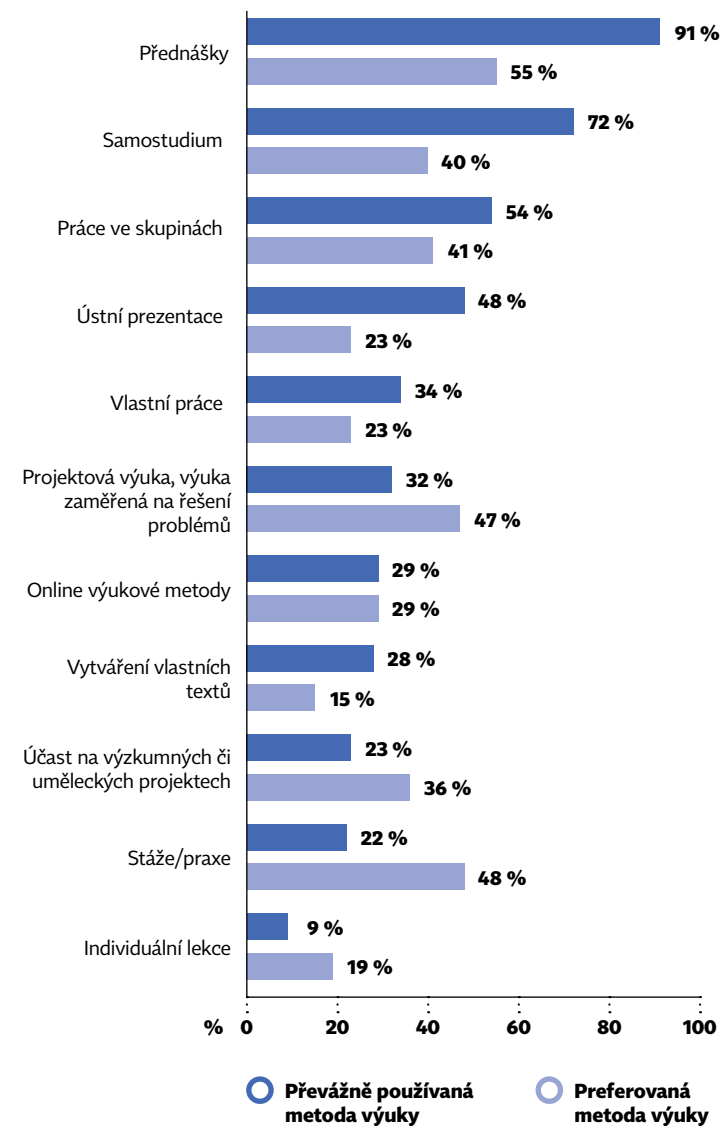

VÝUKOVÉ METODY

U **výukových metod** se ukazuje **velký rozkol mezi nejčastěji využívanými metodami a těmi nejvíce preferovanými** mezi zahraničními studenty. Není překvapivé, že nejvíce využívané jsou **přednášky (91 %)**, které jsou u studentů zároveň **nejčastěji preferovanou metodou (55 %)**. Studenti by si vyučování představovali jako kombinaci různých metod. Teoretické přednášky by doplnili o **způsoby, jak uplatnit nově nabyté znalosti v praxi**. Preferovanými možnostmi jsou téměř u poloviny respondentů **stáže (48 %)** a **projektové vyučování (47 %)**, kde by se studenti mohli setkat s reálnými situacemi z praxe. **Shodně 40 %** uvedlo práci ve **skupinách a samostudium**. Právě **samostudium** by si studenti přáli významně omezit: zatímco v rámci skutečně využívaných metod na českých vysokých školách jde o **druhou nejvýznamnější** součást studia, mezi preferovanými způsoby výuky se řadí až na **páté místo**. Znatelné rozdíly ve využívání jednotlivých metod a jejich preferencí mezi studenty vidíme také u **ústních prezentací** – ty studenti preferovali jen ve **23 %**, využívány jsou ale ve **48 %**. **Psaní vlastních textů** také studenti nemají příliš v oblibě: jen **15 %** by si přálo, aby bylo součástí výuky.

Graf 38:
Výukové metody (N = 5 347)*

Srovnání převážně používaných a preferovaných výukových metod

* Bylo možné vybrat až všechny možnosti.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

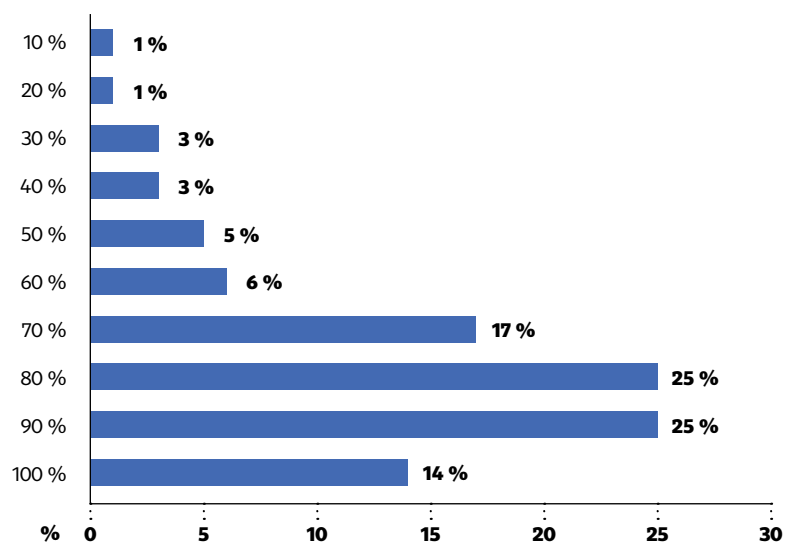

SPOKOJENOST S KVALITOU UČITELŮ

České vysoké školství disponuje množstvím kvalitních učitelů.²⁷ To potvrzují i dotazování zahraniční studenti. 8 z 10 se domnívá, že na jejich studijním oboru se nachází 70 či více procent kvalitních učitelů. Pouze 8 % studentů uvádí, že kvalitních učitelů je na jejich oboru 40 % či méně. **Rozdíly** mezi množstvím kvalitních učitelů je vidět především **dle jazyka studia**. Zatímco studium v češtině má podle respondentů **podíl nekvalitních učitelů okolo 6 %, u studia v angličtině je toto číslo dvojnásobné**. Co se týče regionů, **nejkritičtější** jsou respondenti z **východní Evropy (19%)** a **Blízkého východu (18 %)**, dále studenti z **Německa (17%)** a **Severní Ameriky (14 %)**.

Graf 39:
Hodnocení vyučujících (N = 5 287)

Prosím ohodnoťte podíl kvalitních učitelů ve vašem studijním programu.

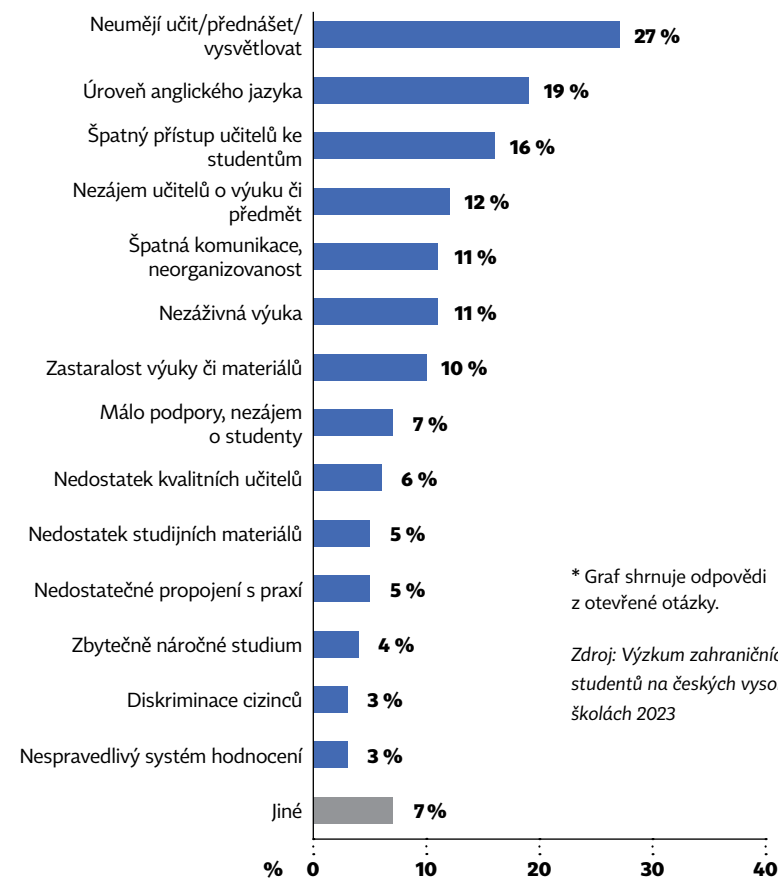
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

^{27/} Termín „kvalitní učitel“ v dotazníku nebyl nijak blíže specifikován, jedná se tedy o subjektivní hodnocení jednotlivých studentů.

Důvody k nespokojenosti

V rámci otevřené otázky mohli respondenti, kteří nebyli spokojeni s úrovní vyučujících, pojmenovat **hlavní důvody své nespokojenosti**. Více než čtvrtina z nich uvedla **neschopnost učitelů srozumitelně předat látku (27 %)**. 8 z 10 studentů, kteří studují v angličtině, vypovědělo, že **úroveň angličtiny** je u jejich vyučujících dostatečná. Nicméně u studentů, kteří s kvalitou učitelů spokojeni nejsou, je právě úroveň jazyka **druhý nejzmiňovanější důvod nespokojenosti**. Dotazovaní dále uváděli **špatný přístup ke studentům (16%)** a **nedostatečný zájem vyučujících**. 7 % studentů ještě zmiňovalo další důvody, mezi kterými se objevily například **příliš nízké požadavky pro splnění předmětu**.

Graf 40:
Důvody nespokojenosti s nekvalitními učiteli (N = 1377)*

* Graf shrnuje odpovědi z otevřené otázky.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Hlavní důvody nespokojenosti s učiteli:

Neumějí učit/přednášet/vysvětlovat:

„Jsou sice odborníci na dané téma, ale neumějí znalosti předávat studentům, dále často nejsou schopni jasně formulovat požadavky ke zkoušce.“

Úroveň angličtiny:

„Materiály nejsou přizpůsobeny anglicky mluvícím studentům, častá nezkušenost s vyučováním v angličtině.“

„Neschopnost důkladně vysvětlit problematiku kvůli špatné úrovni angličtiny.“

Špatný přístup učitelů ke studentům:

„Někteří učitelé jsou arogantní, neobvykle přísní u nepodstatných detailů a neustále s poker face.“

Málo podpory, nezáměr o studenty:

„Nevěnují pozornost tomu, když jim položím dotaz týkající se problematiky, pouze odkážou na literaturu a dále problém neřeší.“

„Anglickému programu je věnována menší pozornost než stejnému programu v českém jazyce. Dokonce chybějí některé kurzy nebo nabídky.“

Nezáživná výuka:

„Většina učitelů neumí výklad udělat zajímavý, pouze předčítají text z prezentace.“

„Jsou příliš konzervativní a nepoužívají progresivní metody výuky. Nereflektují potřeby skutečného postuniverzitního života.“

Zastaralost výuky či materiálů:

„Staré materiály, nedostatek praktických znalostí.“

Nedostatečné propojení s praxí:

„Většinu předmětů nás učí učitelé, kteří v daném oboru nikdy nepracovali.“

„U některých učitelů je vidět, že jejich předmět je nebaví. Nejsou ochotni dávat nějaké informace navíc nebo nemají zkušenosti v praxi, takže nemůžou odpovědět na tyto otázky.“

Zbytečně náročné studium:

„Velmi vysoké nároky zkoušejícího a obrovská míra samostudia.“

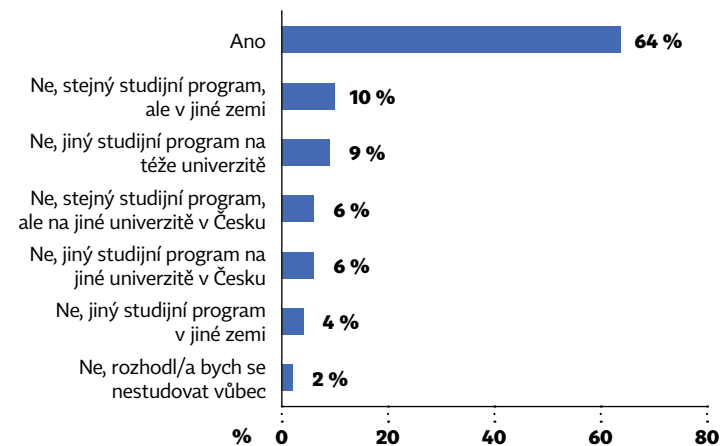
ZHODNOCENÍ VOLBY STUDIA

Pokud by si dotazovaní studenti **mohli zvolit znovu, Česko by si vybralo 85% z nich. Dvě třetiny respondentů** byly **spokojeny jak s výběrem studijního oboru, tak země. Desetina studentů** by si vybrala **jiný studijní program**, stále však v **Česku**. Obdobně 6% by zvolilo **jiný program na jiné vysoké škole nebo jiný studijní obor na jiné škole v Česku**. **Jeden z deseti** studentů by jel studovat **svůj obor do jiné země**.

Graf 41:

Zhodnocení volby studia (N = 5 269)

Kdybyste měl/a možnost rozhodnout se znovu, vybral/a byste si stejný program a stejnou vysokou školu v Česku?

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Pokud se podíváme na to, zda by si zahraniční student znovu ke studiu vybral Česko, vyjde nám podobný trend jako v případě jednotlivých výroků. Celkově je zřejmé, že **studenti anglickojazyčných studijních programů by volbu Česka měnili ve větším poměru než studenti českojazyčných studijních programů**. Zatímco Česko by znovu zvolily tři čtvrtiny zahraničních studentů studujících v **angličtině**, respondenti **českojazyčných** studijních programů by stejně vybrali v **9 z 10** případů. Z regionů by nejčastěji měnili studenti ze **západní Evropy a Severní Ameriky**, a to shodně **3 studenti z 10**.

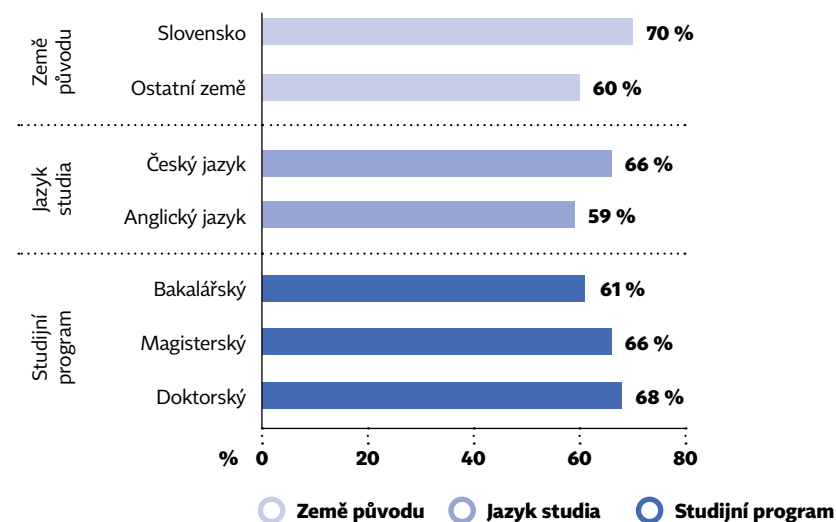
Slovenští studenti tvoří jednu z nejspokojenějších skupin respondentů: **70 %** z nich uvedlo, že **by svou volbu neměnilo** (oproti 60 % studentů z jiných zemí než je Slovensko). Rozdíl je i mezi studenty navštěvujícími českojazyčný studijní program (kde souhlasilo 66 %) a anglickojazyčný program (59 %). Pokud se zaměříme na jednotlivé stupně studia, můžeme říci, že **čím vyšší stupeň, tím větší spokojenost** s volbou mezi respondenty panuje. Zatímco v bakalářském programu si za svojí volbou stojí 61 % studentů, u doktorského studia je to 68 %. Regionální rozdíly u tohoto výroku nejsou nijak markantní, **spokojené Slováci** doplňují ještě **studenti z Afriky** (67 %) a **Latinské Ameriky** (65 %), na druhém pólu jsou pak respondenti z východní Asie (51 %) a Severní Ameriky (52 %). Zbytek sledovaných regionů se pohybuje lehce přes 60 %. Ani mezi obory nenajdeme propastné rozdíly: **nejspokojenější jsou studenti práv** (78 %) a ostatní obory se pohybují okolo 65 %.

Opačný trend než u přechozího výroku se vyskytuje u studentů, kteří by si vybrali stejný obor, ale v jiné zemi. Zpětně by si jinou zemi se stejným oborem vybrali převážně studenti, kteří nejsou ze Slovenska a navštěvují studijní obor v angličtině. To platí u 18 % anglickojazyčných studentů a 13 % neslovenských studentů. Studující v češtině a Slováci by volili jinak pouze v 5 %. V tomto případě platí, že čím vyšší stupeň studia, tím vyšší procento by svou volbu země přehodnotilo. 15 % studentů doktorského studia by zvolilo jinak, u magisterských 11 % a u bakalářských pak 8 %. Zajímavé rozdíly se v tomto tvrzení vyskytují při pohledu na regiony a jednotlivé země. **Nejméně spokojeni se svojí volbou země jsou studenti z ekonomicky vyspělejších regionů**, kteří pro studium v zahraničí spíše volí jiné regiony, než je střední Evropa. To platí pro studenty ze **západní Evropy, východní Asie, Blízkého východu a Severní Ameriky**. Není tedy překvapivé, že čtvrtina německých studentů a pětina indických (kteří mají často větší nároky v porovnání s ostatními studenty ze sedmi nejvíce zastoupených zemí) by volila jinak, pokud by si studenti mohli vybrat znovu. Naopak vcelku malé procento studentů ze zemí východní a jihovýchodní Evropy (9 %), Střední Asie (8 %) a Afriky (9 %) by svoji volbu přehodnotilo. Jinak by se rozhodlo znatelně větší procento studentů oboru **zdravotnictví a sociální práce** (19 %). Viditelně pozitivně svoji zkušenost s českými vysokými školami vnímají studenti služeb a humanitních oborů, kdy jen 6 % by vyjelo studovat svůj studijní obor do jiné země.

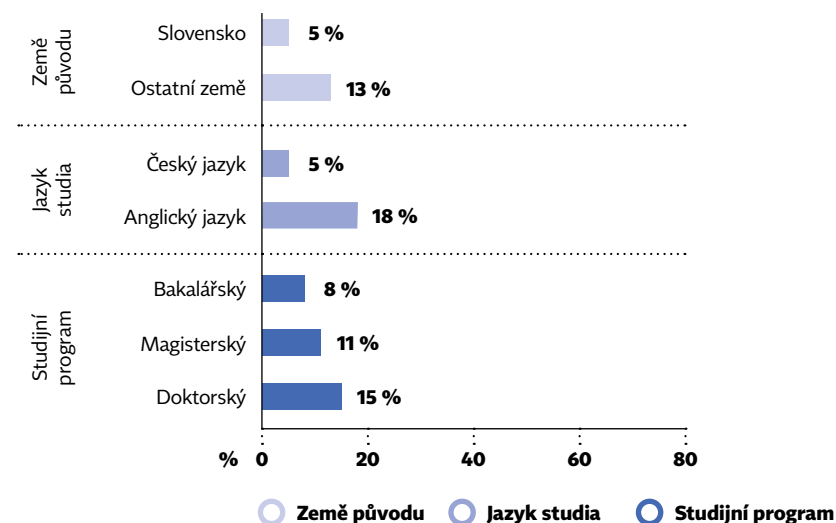
Graf 42:

Zhodnocení volby studia podle vybraných indikátorů (N = 5 269)

Ano, vybral/a bych si stejný studijní program a stejnou českou vysokou školu.

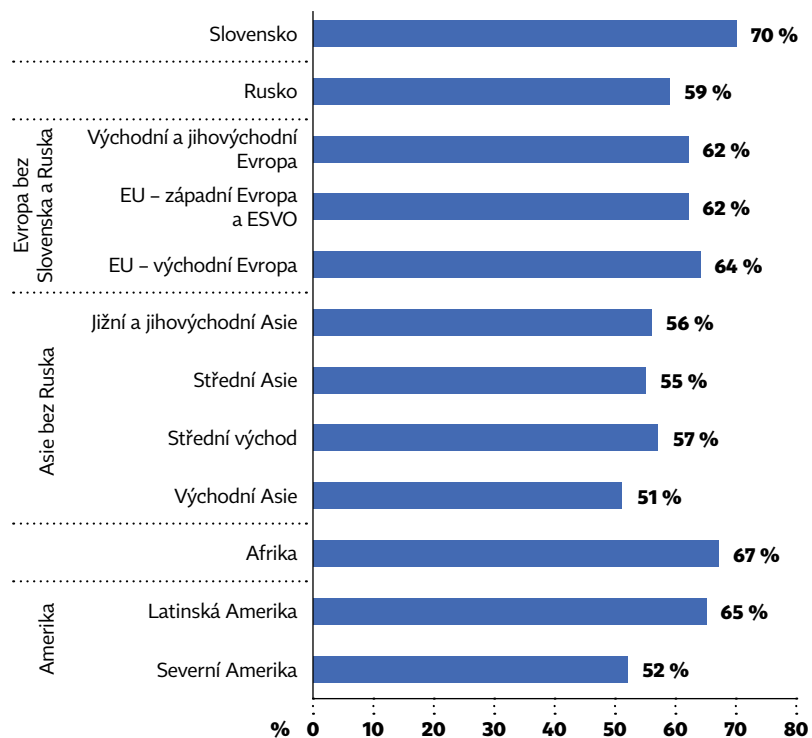
Ne, vybral/a bych si stejný studijní program, ale v jiné zemi.

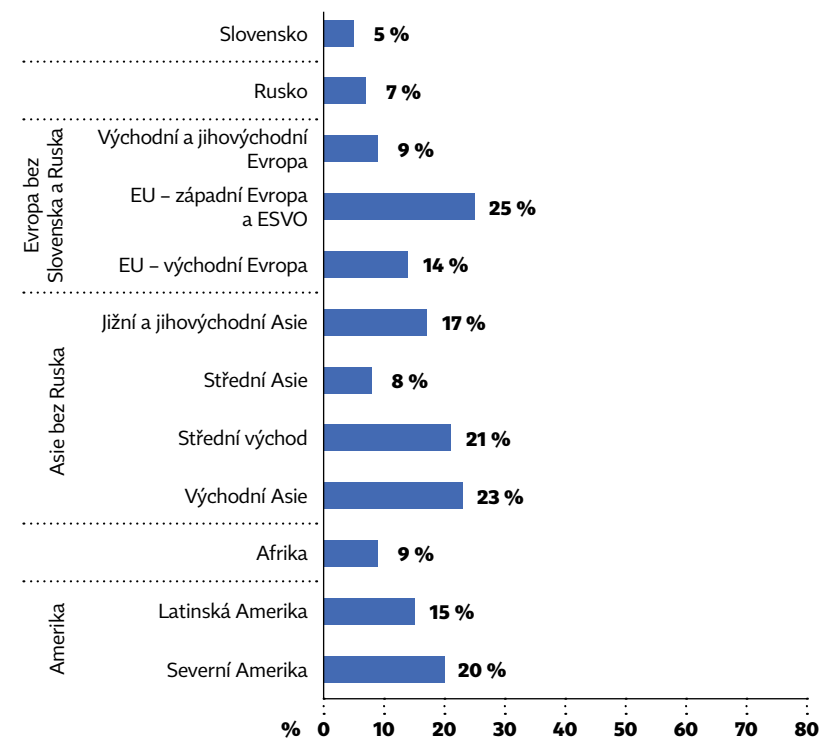
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 43:**Zhodnocení volby studia podle regionů (N = 5 269)**

Ano, vybral/a bych si stejný studijní program a stejnou českou vysokou školu.

Ne, vybral/a bych si stejný studijní program, ale v jiné zemi.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

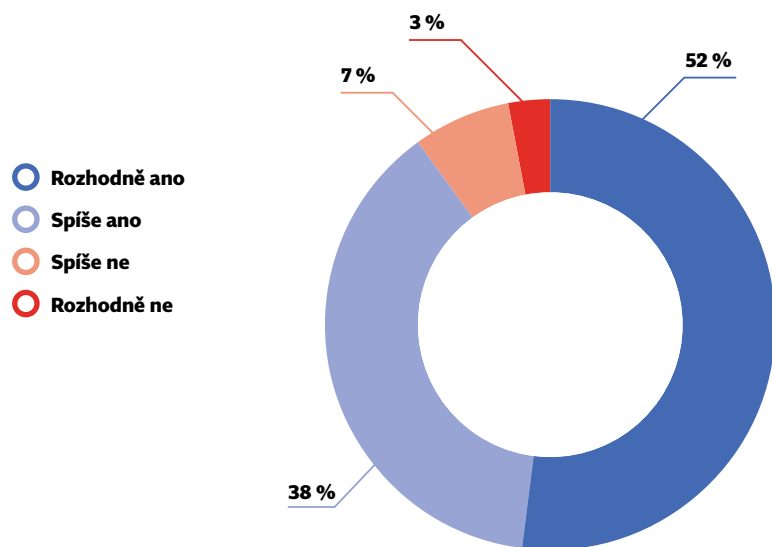

DOPORUČENÍ STUDIA V ČESKU DRUHÝM

Na základě získaných dat můžeme říci, že drtivá **většina respondentů si ze studia v Česku odnáší pozitivní zkušenost**. Jak vyplývá z předchozích kapitol a kategorií, studium v Česku přináší svá úskalí, a vyskytují se studenti z regionů, kteří jsou na českých vysokých školách méně spokojeni než studenti z jiných zemí. I přesto **9 z 10 zahraničních studentů** uvedlo, že **by studium v Česku doporučilo svým kamarádům či rodině**. Jako dobrou zprávu můžeme vnímat informaci, že v porovnání s předchozím šetřením z roku 2020 zůstala procenta u tohoto výroku stejná.

Graf 44:
Doporučení studia v Česku (N = 5 269)

Doporučil/a byste studium v Česku svým přátelům či rodině?

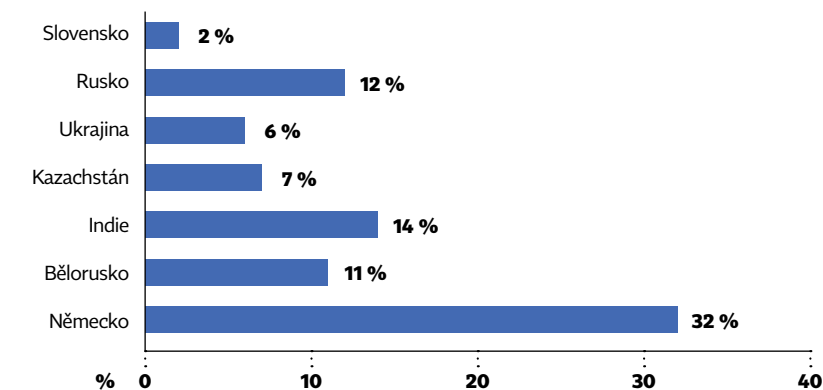

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

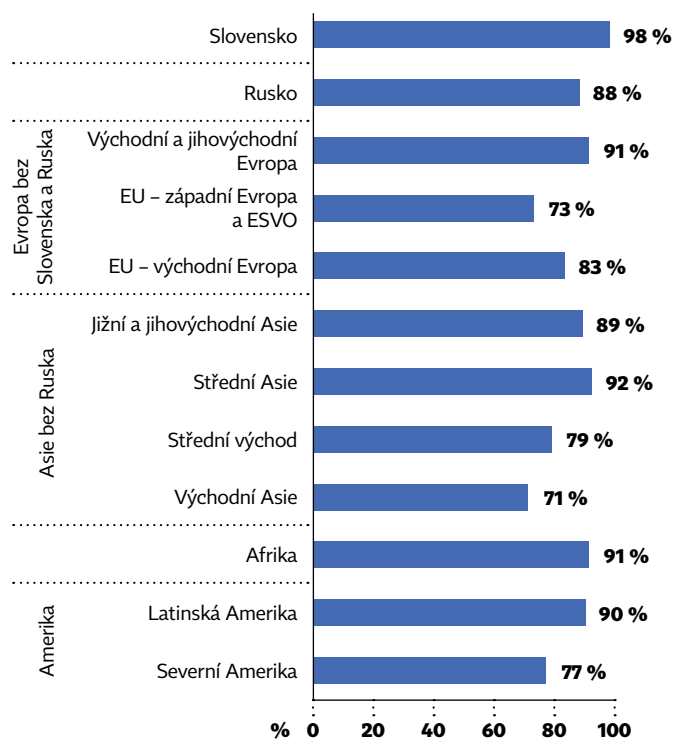
Studenti přijíždějící za studiem v češtině by svým rodinám či přátelům dali doporučení častěji než ti, kteří studují v angličtině. Téměř jednohlasně by studium v Česku **doporučili slovenští studenti**, pouze malá skupina (2%) by poradila svým blízkým studovat jinde než na českých vysokých školách. Rovněž **studenti z Ukrajiny, Kazachstánu, Běloruska a Ruska** by se před svými kamarády či rodinou vyjadřovali pozitivně. V porovnání se studenty ze západní Evropy hodnotí studenti z východu Evropy obecně místní vysoké školy kladněji. Z **východní Evropy** (zemí mimo EU) by studium **doporučilo 91%** dotazovaných, zatímco ze **západní Evropy pouze 73%**. Mezi sedmi nejčastějšími zeměmi, ze kterých studenti přijíždějí studovat do Česka, je zajímavý pohled na německé studenty. Ve srovnání s ostatními zeměmi by studium v Česku doporučili výrazně méně často. Jen **68 % dotázaných z Německa** si odnáší dostatečně dobrou zkušenost z českých vysokých škol, aby povzbudili další německé studenty ke studiu v Česku. Z těchto sedmi sledovaných zemí jsou Indové druhou nejméně spokojenou skupinou, avšak studium by doporučilo 86 % z nich.

Graf 45:
Doporučení studia v Česku podle vybraných zemí (N = 5 269)

Ne, studium v Česku bych nedoporučil/a.

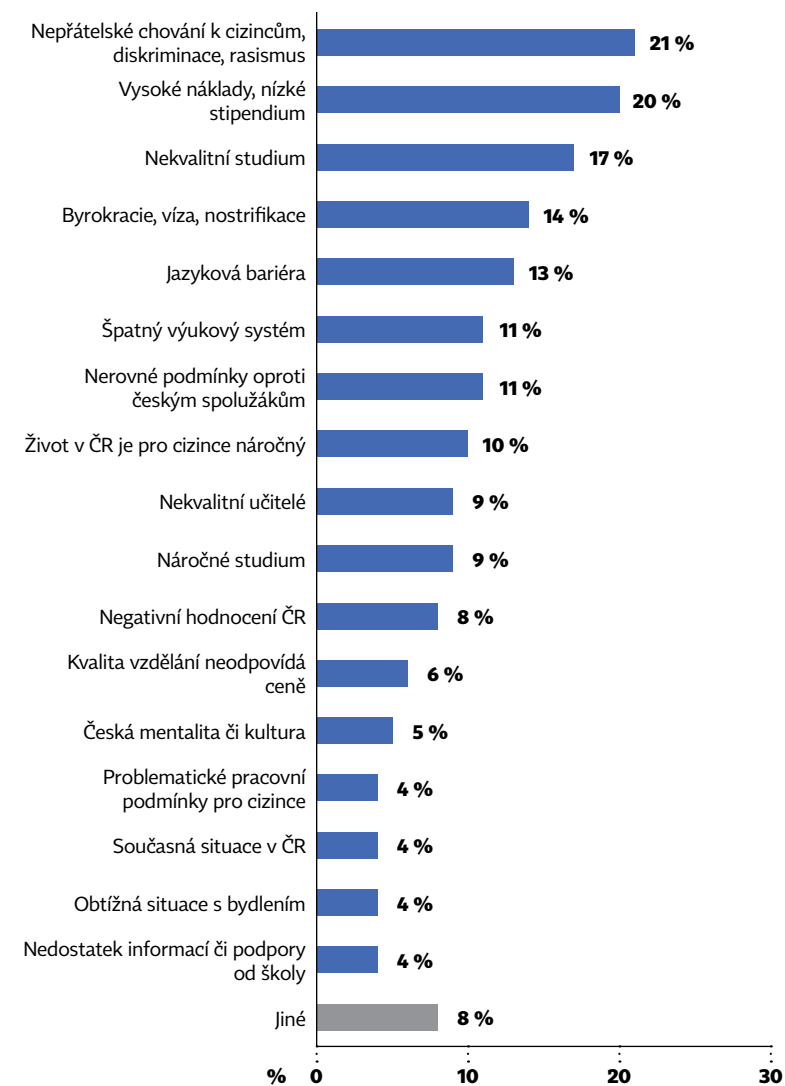
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 46:**Doporučení studia v Česku podle regionů (N = 5 269)****Ano, studium v Česku bych doporučil/a.**

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Důvody nedoporučení studia v Česku

Respondenti, kteří by Česko ke studiu **nedoporučili**, mohli v rámci otevřené otázky jmenovat hlavní **důvody** k tomuto rozhodnutí. Na základě nejčastěji zmiňovaných odpovědí se dá říci, že česká společnost má v přístupu k cizincům prostor pro posun k větší toleranci a respektu ke všem jednotlivcům bez ohledu na jejich rasu, etnický původ či národnost.

Graf 47:**Důvody k nedoporučení studia v Česku (N = 482)***

* Graf shrnuje odpovědi z otevřené otázky.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

V odpovědích **102 respondentů** zmínilo, že se během studia v Česku **setkalo s nepřátelským chováním, diskriminací či rasismem**. Jednalo se o nejčastěji zmiňovanou oblast tvořící pětinu odpovědí. V **56 případech** (11 %) také dotazovaní poukázali na **nerovný přístup k zahraničním studentům v porovnání s jejich českými spolužáky**.

Další důvod je úzce navázán na ekonomickou situaci v Česku. Od července 2021 několikanásobně vzrostla inflace, což může být jedním z důvodů, proč studenti ve svých odpovědích často zmiňovali **vysoké ceny a nízké stipendium**.

V rámci dělení zahraničních studentů je nutné rozlišovat tzv. **samoplátce**, tedy studenty, kteří platí školné a studují v cizojazyčných studijních programech, a zahraniční studenty, kteří studují ve studijních programech vyučovaných v **češtině**. Předpokladem pro studium samoplátců je podmínka, že se jejich studium nebude dotovat, ale naopak za něj budou platit. Výplata stipendií v česky vyučovaných studijních programech (např. doktorandská, ubytovací, sociální) se do značné míry řídí nastavenými podmínkami a poskytnutým příspěvkem MŠMT.

Právě očekávání nízkých cen a dostupného bydlení zkomplikované zejména vnějšími faktory může být **jedním z důvodů nespokojenosti s finanční náročností studia v Česku**. Často zmiňovaným důvodem bývá také **nedostatečná kvalita vzdělání**, která může souviset se studenty, kteří očekávají **srovnatelnou úroveň vzdělání se zemí svého původu**, což se ukazuje jako problém zejména u studentů z **ekonomicky vyspělejších zemí**, jako je **Německo** nebo **Severní Amerika**. S tím souvisí i **neadekvátní vzdělávací systém**, který respondenti zmínili v 11 %, a **nekvalitní učitelé** (9 %).

Důvody pro nedoporučení studia v Česku – jiné:

Proces získání víz:

„Komplikovaný a dlouhý proces získání víz, dlouhá doba pro schválení uznání předešlého vzdělání.“

„Proces získávání víz je noční můra.“

Jazyková bariéra:

„Nutnost naučit se česky kvůli bezplatnému studiu.“

„Chybějící znalost angličtiny na určitých místech a vysoká míra byrokracie, se kterou se po přistěhování do Česka musí člověk potýkat.“

Vnímání zahraničních studentů:

„Země a nastavení společnosti není připraveno na to mít tu cizince.“

„Do české (a tedy hlavní) části univerzity není téměř žádné začlenění, žádné informace o sportovních třídách, žádné studentské skupiny atd.“

Kvalita vzdělání:

„Kvalita není tak vysoká, jak se povídá.“

„Státní zkoušky jsou příliš náročné. Systém je moc konzervativní.“

Finance:

„Vysoké ceny nájmu jak v bytě, tak na koleji, vysoké životní náklady.“

„Drahý nájem a školné, málo pracovních možností pro studenty.“

„Stipendium pro doktorandy není dostatečné a nepokrývá jejich životní náklady v Česku. Vzhledem k míře inflace a růstu nájmu by mělo být vyšší.“

„Existence poplatků za studium v angličtině není odůvodněna kvalitou poskytovaných služeb. Čeští studenti mohou žádat o ubytovací stipendia, zahraniční studenti nikoli.“

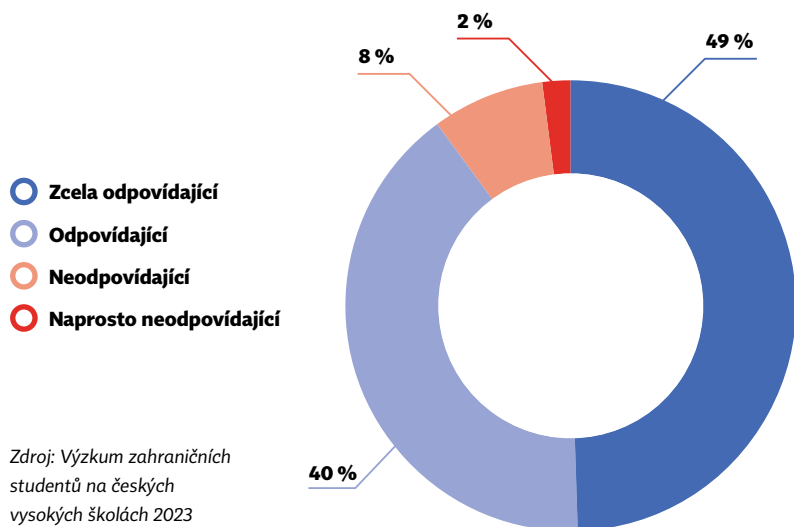

POMĚR KVALITY A CENY STUDIJNÍHO PROGRAMU

V Česku je vysokoškolské vzdělání zdarma, pokud student přijíždí studovat v češtině na veřejné vzdělávací instituci. V případě studia v angličtině se školné v drtivě většině pohybuje v rozmezí 0–6 000 eur/rok²⁸. Poplatky za studium umění a humanitních věd nebo medicíny se mohou pohybovat v rozmezí 8 500–19 000 eur/rok²⁹. Studenti českojazyčných studijních programů vnímají poměr kvality a ceny velice pozitivně – u studujících v češtině jde o 95%, dle národnosti se jedná především o slovenské studenty (94%). Ačkoli je průměrně 9 z 10 studentů spokojeno s poměrem ceny školného a úrovně vzdělání, kterou vysoké školy nabízejí, tento názor sdílí jen 79% anglickojazyčných studentů. Nižší míru spokojenosti u tohoto výroku vyjadřují studenti ze západní Evropy (70%) Blízkého východu (74%) a východní Asie (75%). Jazyk studia tak ovlivňuje vnímanou kvalitu studia.

Graf 48:

Hodnocení kvality studijního programu v porovnání s výší poplatků za studium (N = 5 347)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

^{28/} Vycházíme z informací, které vysoké školy zadávají do portálu studijních programů Study in Czechia <https://portal.studyin.cz/en/>.

^{29/} Zdroj: <https://portal.studyin.cz/en/>

SHRNUTÍ

Způsob, jakým zahraniční studenti vnímají kvalitu studia na českých vysokých školách, je úzce navázán na jazyk jejich studia. Obecně můžeme říci, že studenti, kteří přijíždějí studovat v češtině, vykazují mnohem větší míru spokojenosti než ti studující v angličtině. To však neplatí u všech regionů – například studenti z Afriky jsou oproti ostatním v mnoha tvrzeních spokojenější. To samé platí o studentech z Asie, zejména pak pro regiony jižní a Střední Asie, jejichž studenti by studium v Česku doporučili v 9 z 10 případů. Pokud se podíváme na regiony, kde studenti s volbou Česka nejsou tak spokojeni, je to západní Evropa a Severní Amerika. Ze západní Evropy jde hlavně o studenty z Německa, kteří by svoji volbu přehodnotili ve třetině případů. Pozornost by měla být věnována výpovědím studentů, kteří se setkali s nepřátelským chováním, diskriminací či rasismem. Obecně můžeme říct, že za kvalitní svůj studijní program považuje 9 z 10 studentů.

Při hodnocení úrovně studijních programů respondenti vnímali jako dostatečné jak studijní materiály, tak vybavení učeben. Naopak problematické může být v některých případech napojení studijního programu na praxi a schopnost učitelů reflektovat potřeby zahraničních studentů (obojí vnímá jako nedostatečné přibližně pětina dotázaných). Přístup učitelů negativně vnímají hlavně vyspělejší regiony – západní Evropa, Severní Amerika a Blízký východ.

Z šetření také vyplývá, že vysoké školy by se mohly blíže zaměřit na úpravy systému vzdělání, tak aby se více přiblížily představám studentů o ideálním poměru využívání různorodých vyučovacích metod, a tím tak studium pro zahraniční studenty potenciálně zatraaktivnily. V současné době studenti vnímají jako problém nadužívání samostudia a přednášek, naopak jim schází více možností využít teoretické znalosti v praxi prostřednictvím stáží a projektového či tzv. problémového vyučování.

Informační služby na vysokých školách 120

Integrační služby na vysokých školách 122

Zázemí na vysokých školách 127

Ubytování během studií 129

Poměr kvality a ceny služeb 132

Práce při studiu 134

Začlenění zahraničních studentů 136

Nevhodné chování 140

Plány do budoucna 145

Shrnutí 151

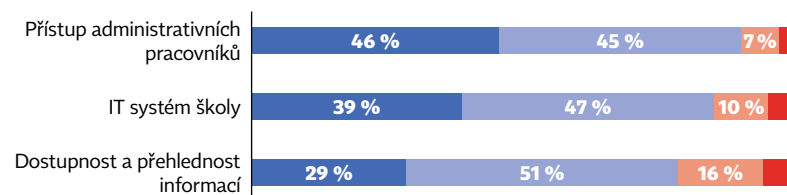

INFORMAČNÍ SLUŽBY NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Studenti vnímají **služby**, které jim české vysoké školy poskytují, **spíše pozitivně**. Oceňují zejména **přístup administrativních pracovníků**, se kterým je spokojeno **9 z 10** zahraničních studentů. **Kladně** se respondenti vyjadřují také o **informačních technologiích a systémech**. O něco problematičtěji může vypadat **dostupnost a jasnost informací**, nicméně stále je u tohoto výroku spokojeno **8 z 10** respondentů.

Graf 49:

Hodnocení informačních služeb na vysokých školách (N = 5 085)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Rozdíly mezi jednotlivými indikátory se vyskytují zejména u výroku ohledně **jasnosti a dostupnosti informací**. Zatímco studenti ze **Slovenska** jsou spokojeni v 87%, **ostatní země** vyjadřují spokojenost jen v 76% případů. Studenti **anglickojazyčných** studijních programů vyjadřují spokojenost v 71%. Přístup k informacím považují za složitější než jejich kolegové studující v **češtině** (spokojenost 85%). Výraznější rozdíly poté můžeme pozorovat při bližším pohledu na jednotlivé regiony a země. S **jasností informací** je spokojena **méně než polovina** (43%) studentů přijíždějících ze **Severní Ameriky**. USA představují specifický trh, který je do velké míry ovlivněn **vysokými poplatky za studium**, které přinášejí velká očekávání od poskytovaného servisu na univerzitách. **Služby a informace** jsou na českých univerzitách standardně poskytovány na vyžádání, a nikoliv automaticky, jak tomu bývá zvykem ve Spojených státech.

O něco lépe hodnotí **informace** respondenti ze zemí **západní Evropy** (57%) a **východní Evropy** (62%), které jsou součástí EU. I přesto, že **průměrná spokojenost**

přesahuje 80%, z výzkumu vyplývá, že je žádoucí se na vysokých školách soustředit na to, jakým způsobem se zahraničními studenty vysoké školy **kommunikují**. Primární důraz by měl být kladen na to, aby **informace**, které studentům předávají, byly co **nejsrozumitelnější**. To se týká zejména studentů **anglickojazyčných** studijních programů, neboť se zdá, že **jazyková bariéra** pro ně představuje **významný problém**.

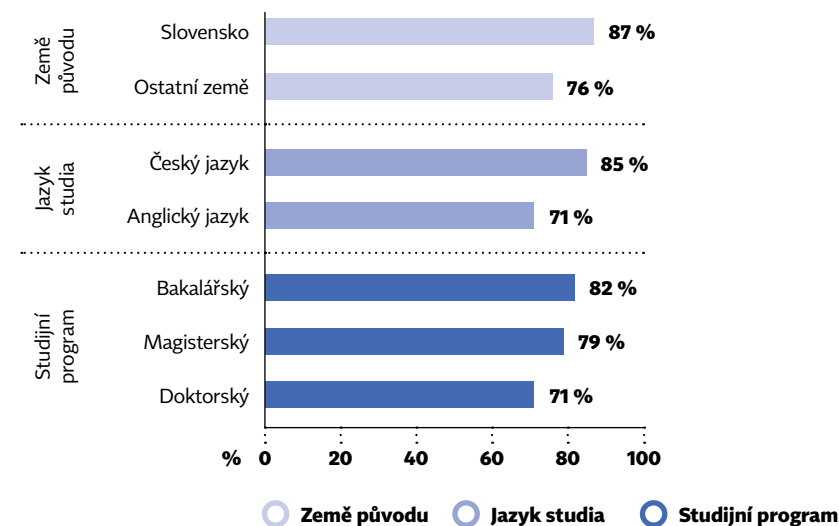
Kvalitní univerzitní stránky v anglickém jazyce jsou zásadní pro komunikaci se zahraničními studenty. **Struktura i obsah by měly být uzpůsobeny zahraničnímu publiku**. Nejde však pouze o zkvalitňování webů, důležitá je také **úprava informací dle specifických potřeb jednotlivých cílových skupin**. Důležitým faktorem je rovněž **hledání vhodného kanálu** pro konkrétní informace. Web je dobré médium pro ucelený přehled informací, ale jako jediný zdroj přenosu informací mezi školou a studentem nestačí.

U ostatních dvou výroků jsou rozdíly mezi Slováky a studenty z ostatních zemí minimální. To samé platí jak u jazyka, tak i stupně studia.

Graf 50:

Hodnocení informačních služeb na vysokých školách podle vybraných indikátorů (N = 5 085)*

Dostupnost a přehlednost informací

* Graf zahrnuje součet odpovědí „Velmi dobré“ a „Dobré“.

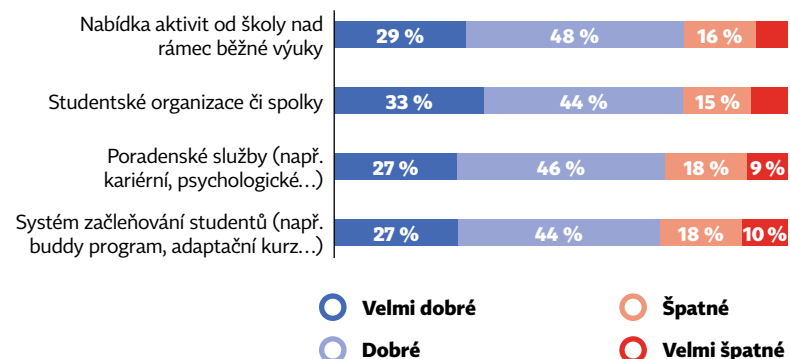
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

INTEGRAČNÍ SLUŽBY NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Studentské spolky považuje za kvalitní 77 % dotázaných studentů, stejně jako **aktivitu nad rámec** běžných osnov. Jen o pár procentních bodů menší je spokojenost s **poradenskými službami**, jako je **psychologická pomoc či kariérní poradenství**. Začleňování nových zahraničních studentů, do kterého spadá například **buddy program nebo adaptační kurzy**, hodnotí kladně 7 z 10 dotázaných.

Graf 51:
Hodnocení integračních služeb na vysokých školách (N = 4 317)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

U těchto konkrétních výroků mohou být průměrné **hodnoty zavádějící**, neboť se u každého z výroků objevuje **velký rozdíl ve spokojenosti s integračními službami** mezi studenty, kteří studují v **českém** nebo **anglickém** jazyce. Není překvapující, že studenti, kteří s **Českem sdílejí kulturní či jazykovou blízkost**, mají **adaptační proces nesrovnatelně jednodušší**. Z dat nicméně vyplývá, že cizojazyční studenti integrační služby vnímají **značně problematicky**, a obzvláště pro studenty z některých regionů se integrační proces zdá být velmi problematický. Toto může mít příčinu i v osobní zkušenosti s poradenskými/podpůrnými službami na VŠ v domovské zemi studenta a roli může hrát např. i obava ze „ztráty tváře“, když si student o pomoc řekne.

Tradičně **vysokou míru spokojenosti** vyjadřují **slovenští** studenti. To se potvrzuje u výroku ohledně **studentských spolků**, které **9 z 10** Slováků považuje za dostatečně kvalitní. Stejný názor má jen **7 z 10** studentů z **jiných zemí**, než je Slovensko. Srovnání podle **jazyka studia** také **vychází lépe** pro studenty v **češtině**. S činností studentských spolků je spokojeno jen **66 %** respondentů studujících v **angličtině** oproti **84 % českojazyčným**. Regionálně jsou se spolky **nejméně spokojeni** studenti z **Blízkého východu** (56 %), **Severní Ameriky** (62 %) a **západní Evropy** (62 %). Co se týče sedmi nejčastěji zastoupených zemí, po Slovácích jsou **nejspokojenější** studenti z **Běloruska** (81 %) a **Ukrajiny** (82 %).

S aktivitami nad rámec běžných osnov je spokojeno **83 % českojazyčných** studentů, ale jen **66 %** jejich kolegů z **anglickojazyčných** programů. Z regionů jsou stejně jako v přechodím výroku **nejméně spokojeni** dotázaní z **Blízkého východu** (56 %) a **Severní Ameriky** (58 %). Z top 7 zemí se k těmto studentům přidávají **Němci**, kteří jsou spokojeni jen v **54 %**.

Znatelně menší kvalitu mají dle studujících v **angličtině** také **poradenské služby**, spokojeno je s nimi jen **64 %** respondentů. Zároveň můžeme říci, že čím **vyšší stupeň studia, tím hůře jsou poskytované služby hodnoceny**. Zde mohou hrát roli i samotná očekávání studenta. Studenti **bakalářského stupně** se na poradce častěji obrací se **snadněji vyřešitelnými problémy** typu rozhodování, který program dále zvolit, potíže s učením, stesk po domově apod. U studentů **magisterského stupně** jde většinou o **komplexnější problémy**, kdy se ne vždy podaří najít řešení na fakultě a navazující služby externího charakteru pro cizince v ČR nejsou vždy dostatečné.

Zatímco spokojenost u studentů **bakalářského studia** panuje v 76 %, u **magisterských studentů** v 70 % a u respondentů docházejících na **doktorská studia** už jen v 65 %. S poskytovanými poradenskými službami jsou **méně spokojeni** zejména respondenti, kteří do Česka přicházejí studovat ze zemí, kde je **podobná péče na vysokých školách na celkově vyšší úrovni** a je na většině z nich již **považována za běžnou praxi**. Toto se ukazuje u studentů ze **Severní Ameriky** (44 % spokojenost) a **západní Evropy** (54 %). **Adaptační proces**, obzvláště pokud student přichází z jiného kulturního prostředí, může být **složitý** a pro studenta **psychicky náročný**. Je proto důležité, aby české vysoké školy reflektovaly kritický pohled zahraničních studentů na úroveň poskytovaných poradenských služeb. Například **kvalitní psychologická pomoc** může být v adaptačním procesu klíčová, a to zejména z toho důvodu, že **případy mentálních problémů** u studentů vysokých škol začínají být stále **častější**.³⁰ Je vhodné podotknout, že v tomto ohledu se situace, co se týče nabízených služeb tohoto charakteru, na českých školách **zlepšuje**. Se **vzrůstajícím počtem studentů** (nejen zahraničních) s **psychickými potížemi** si nutnost nabízet psychologickou podporu české školy více uvědomují a většina jich nabízí **služby psychologa jako součást poradenských služeb**. Také na vysokých školách roste zájem

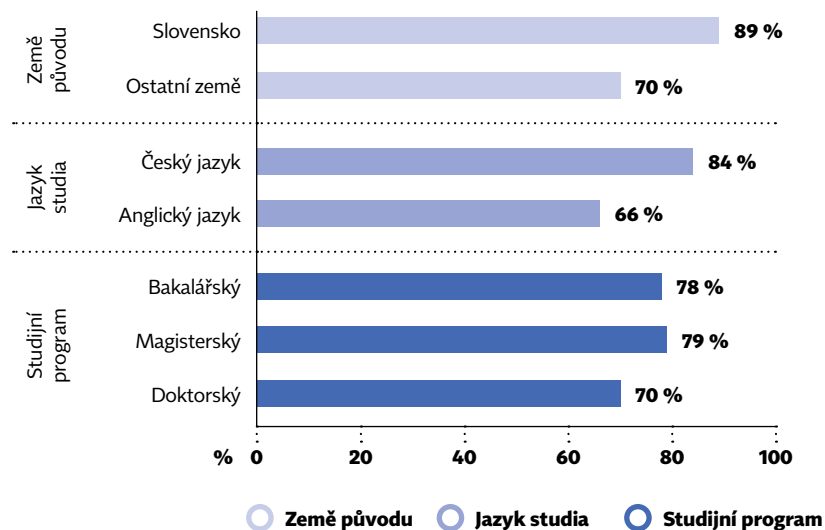
30/ FORBES-MEWETT, Helen a SAWYER, Maree. International Students and Mental Health. Online. In: Journal of International Students Volume 6, Issue 3 July/August (2016), s. 661-677

o zřízení pozice samotného **ombudsmana**. Je možné doporučit **školení v oblasti interkulturní komunikace** pro pracovníky v poradenských službách na VŠ. Lepší porozumění **specifickým potřebám zahraničních studentů napomůže ke kvalitnější péči a podpoře**.

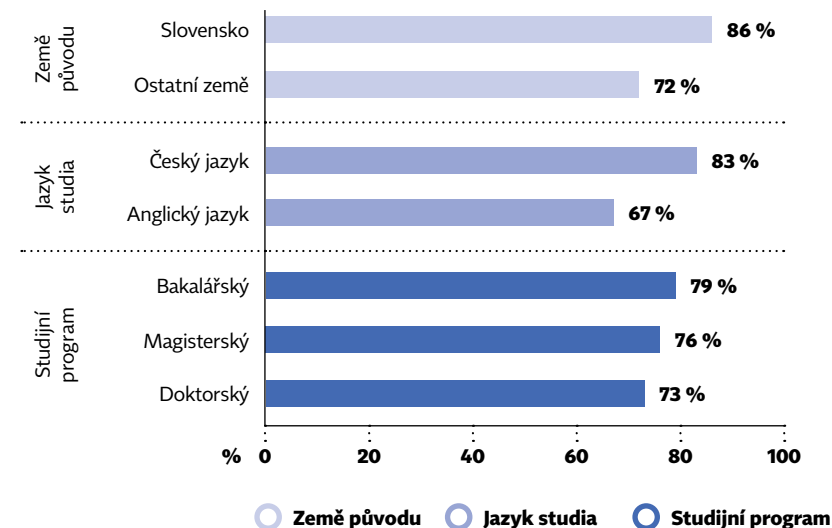
Poslední výrok v této kategorii se týká systému začleňování studentů do běžného života na vysoké škole, s čímž je průměrně spokojeno 7 z 10 zahraničních studentů. V rámci jazyka studia se ani tento výsledek nevymyká z nastaveného trendu. Českojazyční studenti jsou se začleněním spokojeni v 76 %, zatímco anglickojazyční jen v 65 %. V tomto výroku jsou vidět i rozdíly podle stupně studia. Bakalářští a magisterští studenti hodnotí poskytované služby jako dostatečně kvalitní v 73 % případů. U studentů doktorského studia je to jen 63 %. Kritičtější k úrovni začleňování studentů do komunity jsou jedinci, kteří přicházejí z ekonomicky silnějších regionů, a mohou tak mít **větší očekávání** ohledně **služeb poskytovaných vysokou školou**. **Vyšší kvalitu** nabízených podpůrných programů ze strany vysoké školy by tedy očekávali studenti **západní Evropy** (51% spokojenost), **Blízkého východu** (51%) a **Severní Ameriky** (52 %).

Graf 52:
Hodnocení integračních služeb na vysokých školách podle vybraných indikátorů (N = 4 317)*

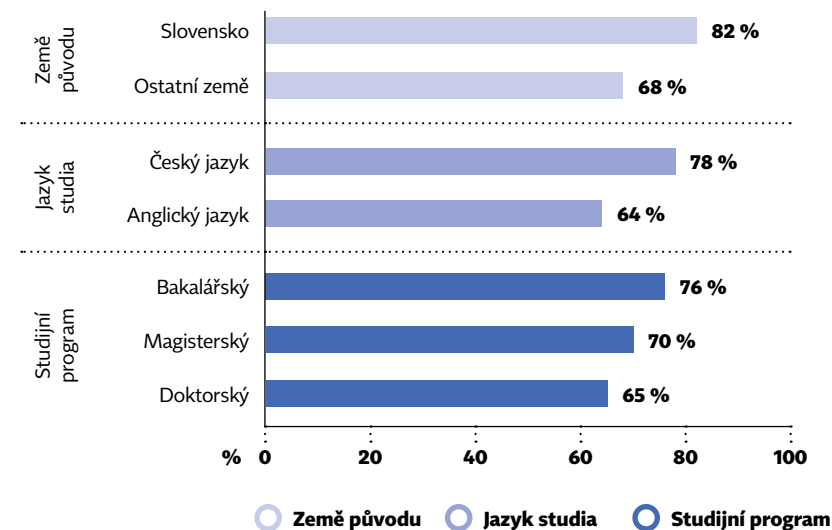
Studentské organizace či spolky

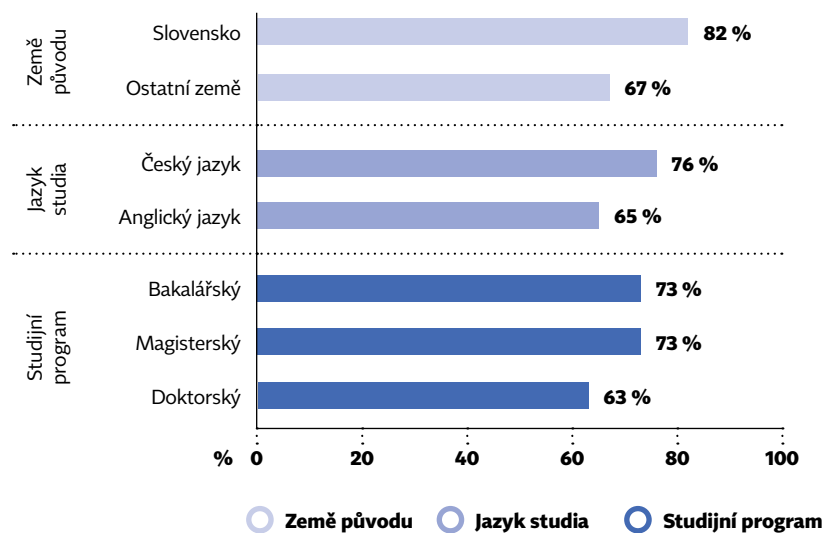
Nabídka aktivit od školy nad rámec běžné výuky

Poradenské služby (např. kariérní, psychologické...)

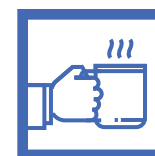

System začleňování studentů (např. buddy program, adaptační kurz...)

* Grafy zahrnují součet odpovědí „Velmi dobré“ a „Dobré“.

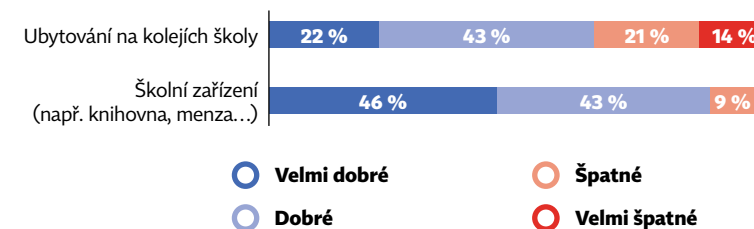
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

ZÁZEMÍ NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Vybavení na vysokých školách je dle 9 z 10 zahraničních studentů na dobré úrovni. S kolejním ubytováním je spokojeno méně respondentů, konkrétně dvě třetiny.

Graf 53:
Hodnocení zázemí na vysokých školách (N = 5 085)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

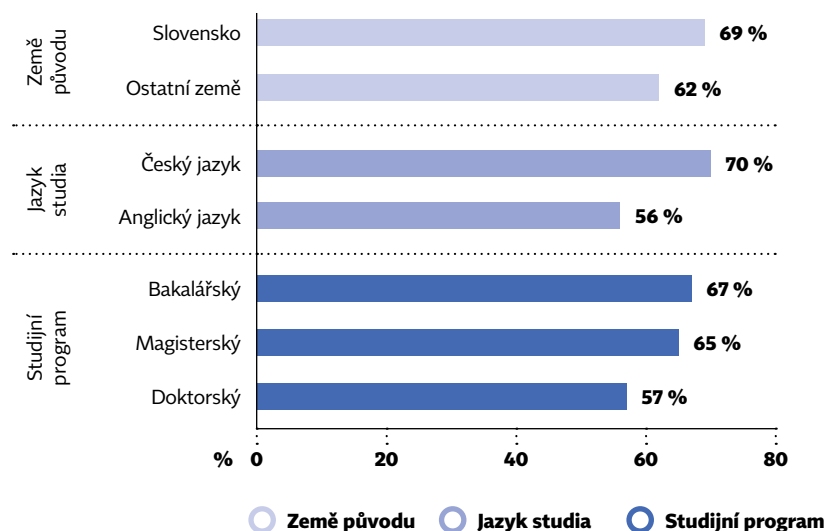
Knihovny, školní kantýny či další zázemí považuje za kvalitní 92% studentů, kteří docházejí na českojazyčný studijní program. Anglickojazyční studenti jsou k vysokoškolskému zázemí kritičtější: adekvátní úroveň má pro 82% respondentů. Nejmenší míru spokojenosti vykazují regiony Severní Amerika (72%), Blízký východ (72%) a západní Evropa (77%).

Za kvalitní považuje **ubytování na kolejích** 65% dotázaných a jen 56% těch, kteří studují v **anglickém** jazyce. **Nároky na kolejní bydlení narůstají se stupněm studia a věkem studenta.** Čím vyšší stupeň, tím vyšší jsou požadavky na důstojné bydlení. **Bakalářští** studenti jsou s ubytováním spokojeni v **67%**, **magisterští** v **65%**, **doktorští** už pak jen v **57%**. Prostor pro zlepšení poté vidí studenti z regionů, jejichž očekávání mohla být výrazně ovlivněna úrovní ubytování na vysokých školách v zemi původu. Je to region **západní Evropy**, kde spokojených s kolejemi je jen **43%** dotázaných, podobná procenta vykazují i respondenti z **Blízkého východu** (45%) a **Severní Ameriky** (50%). **Výrazně nespokojeni** jsou studenti přicházející z **Německa**, kteří byli s nabízeným ubytováním spokojeni jen v **35%**.

Graf 54:

Hodnocení zázemí na vysokých školách podle vybraných indikátorů (N = 5 085)*

Ubytování na kolejích školy

* Graf zahrnuje součet odpovědí „Velmi dobré“ a „Dobré“.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

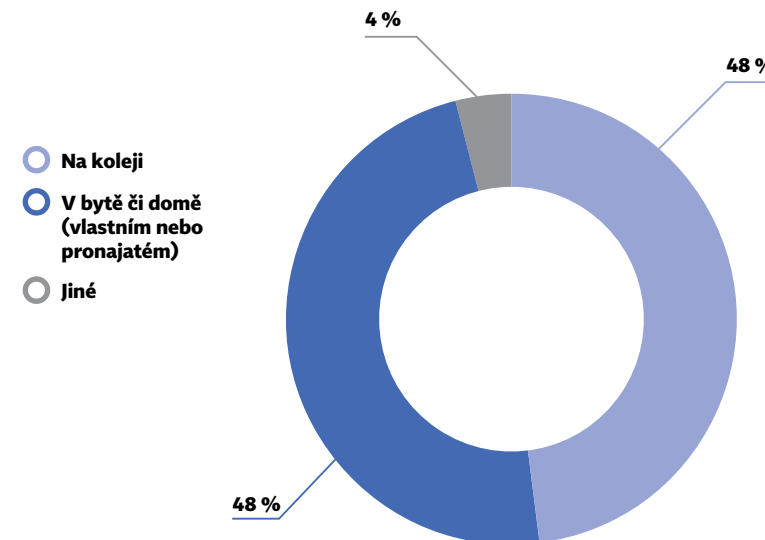
UBYTOVÁNÍ BĚHEM STUDIÍ

Rozdělení bydlení mezi koleje a soukromé byty je mezi zahraničními studenty vyrovnané, **48 % ku 48 %**. Zbylí studenti často studují dálkově nebo za studiem do Česka dojíždějí a při potřebě noclehu využívají hotel či přespání u kamarádů nebo známých. Ačkoliv je rozdělení vyrovnané, existují regionální rozdíly, které více méně odrážejí názory týkající se úrovně kolejí. Studenti z některých regionů jsou k ubytování na kolejích výrazně kritičtější. V rámci těchto regionů je pak častější volba soukromého bydlení.

Graf 55:

Ubytování (N = 5 200)

Kde bydlíte v průběhu svých studií?

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Kde během studia bydlíte? – jiné:

„Tři roky jsem bydlela na koleji, ale cena je tak vysoká, že se víc vyplatí pronajmout si byt.“

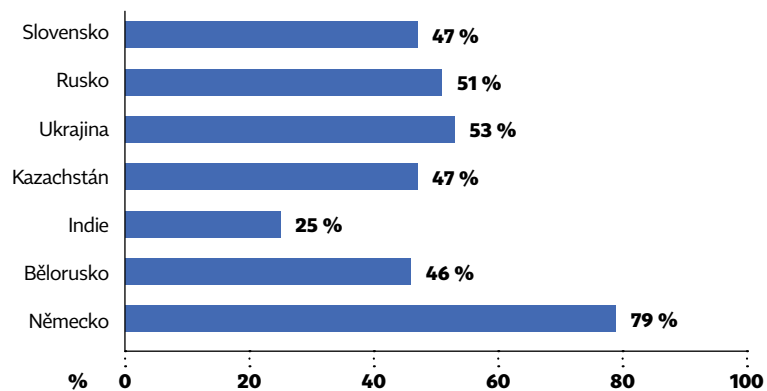
„V rámci bakalářského studia jsem bydlela na koleji a v rámci magisterského v bytě.“

„Nejdříve na koleji, následně jsem se musel kvůli nedostatku míst přestěhovat do bytu.“

Soukromý byt využívá většina studentů ze zemí **Evropské unie**, a to jak ze západní, tak i východní Evropy, dále také ze **Severní Ameriky**. V bytech také bydlí více než **tři čtvrtiny německých studentů**, kteří se rozhodli pro studium v Česku. **Koleje** poté volí dotazovaní z **jižní a jihovýchodní Asie a Afriky**. Koleje také velice často využívají studenti z **Indie**. **Čím vyšší stupeň studia**, tím více studenti **mění kolej za byt**. **Bakalářští** studenti po příchodu do Česka volí kolej v **polovině případů**, **doktorští** studenti už pak jen ve **třetině**.

Graf 56:
Ubtování podle vybraných zemí (N = 5 200)

V bytě či domě (vlastním nebo pronajatém)

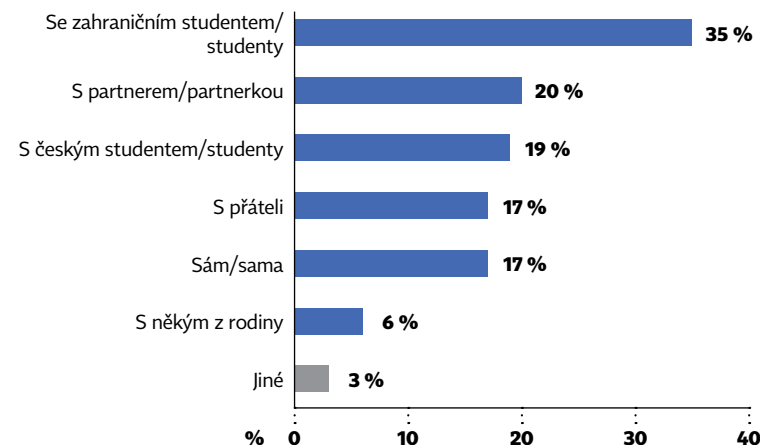
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Sdílení ubytování

Více než třetina zahraničních studentů **sdílí ubytování s jinými zahraničními studenty**. **Dvě pětiny** dotazovaných bydlí buď s **partnerem/partnerkou** nebo s **českými studenty**. **Samo bydlí 17 %** respondentů a **stejně procento bydlí s přáteli**. Platí, že **čím vyšší stupeň studia**, tím častěji studenti bydlí buď **sami**, nebo s **partnerem/partnerkou**.

Graf 57:
Sdílení ubytování (N = 5 200)

S kým aktuálně bydlíte?

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Bakalářští studenti nejčastěji sdílí **byt či kolej s dalšími zahraničními studenty** (38 %) nebo se **studenty českými** (22 %). Na **magisterském** studiu respondenti stejně jako bakaláři často bydlí s dalšími **zahraničními studenty**, nicméně mnohem častěji již bydlí **sami** (19 %) nebo s **partnerem** (21 %). Nadpoloviční většina **doktorandů** poté bydlí buď **v páru** (25 %) nebo **samo** (29 %).

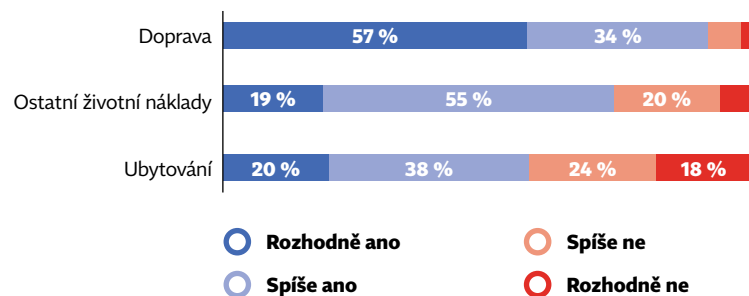
POMĚR KVALITY A CENY SLUŽEB

Je zřejmé, že **hromadná doprava** v Česku je podle zahraničních studentů na dobré úrovni, což potvrzuje i 9 z 10 z nich. Naopak s **možnostmi ubytování** je spokojeno jen 58 % dotazovaných. S **dalšími náklady** spojenými s pobytem v Česku jsou spokojeni tři čtvrtiny zahraničních studentů.

Graf 58:

Poměr kvality a ceny služeb (N = 5 049)

Odpovídá podle vás kvalita následujících služeb jejich ceně?

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Kvalitu nabízených služeb oproti jejich ceně o něco lépe vnímají studenti anglicko-jazyčných programů. S **dopravou** je spokojeno dokonce 94 % studujících v angličtině.

Další náklady spojené s životem v Česku považují za dražší respondenti ze zemí **východní Evropy**. To platí zejména u **Bělorusů** (spokojenost 60 %) a **Rusů** (67 %). Výjimku představují Ukrajinci, kteří spokojenost vyjadřují ve třech čtvrtinách. **Západní Evropa** jako region, jehož respondenti jsou v **jednotlivých výrocích obecně často kritičtí**, cenu služeb **vidí jako odpovídající**. Myslí si to **8 z 10** respondentů ze zmíněného regionu a **9 z 10 Němců**.

Poměr ceny a kvality ubytování vnímají zahraniční studenti **jednoznačně nejvíce negativně** v porovnání s ostatními službami. Problematickým bodem se může jevit zajištění jednotné **kvality ubytovacích zařízení**. Financování kolejí v Česku je rozdílné oproti jiným evropským zemím. **Koleje nejsou příjemcem žádných dotací** nebo jiných finančních prostředků z rozpočtu státu nebo univerzity. Navíc **větší univerzity** většinou **disponují více ubytovacími jednotkami**, které se **kvalitativně mohou lišit**. Tato situace by pak měla být zohledněna i **rozdílnou cenou**. **Počty zahraničních studentů** v Česku neustále **stoupají**, a tak **není aktuálně možné** z kapacitních důvodů **poskytovat jednolůžkové pokoje**, což může zapříčinit až frustraci studentů a jejich nespokojenost s kvalitou ubytování. **Financování a vládní priority** v rámci investičních projektů mají z podstaty věci také vliv na **stavbu či rekonstrukci kolejních zařízení**. **Průměrná spokojenost mezi respondenty činí 58 %**. Od průměrné hranice se většina jednotlivých indikátorů odlišuje jen v rámci jednotek procent a obecně se v tomto konkrétním výroku vyskytuje jen několik výrazně se odlišujících indikátorů. Jedním z nich jsou studenti z **Německa**, kteří jsou s úrovní ceny ubytování v Česku oproti studentům z jiných zemí neobvykle spokojeni, a to v 70 %. Další výjimku tvoří dotázaní z Ukrajiny (spokojenost v 65 %).

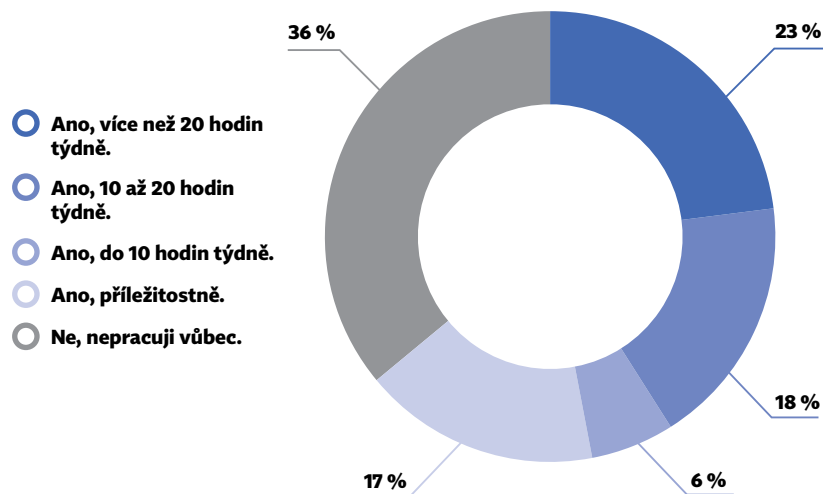

PRÁCE PŘI STUDIU

Pouze **36 %** respondentů při studiu **nepracuje vůbec**. Téměř **čtvrtina** studentů se **snaží skloubit studium s více než 20 hodinami práce týdně** a mezi **10 a 20 hodinami týdně** do práce chodí **18 %**. Při bližším pohledu na získaná data je vidět, že rozdíl v počtech hodin, které student stráví v práci, jsou nejpatrnější **dle regionu původu** a také **stupně studia**.

Graf 59:
Práce při studiu (N = 5 200)

Pracujete v průběhu svého studia?

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Zde stojí za zmínku, že **studenti ze třetích zemí** studující v České republice v **prezenční (denní) formě** studia ve studijním programu akreditovaném Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy **nepotřebují povolení k zaměstnání**. Jinými slovy, pokud student disponuje povolením k dlouhodobému pobytu za účelem studia, pro účely volného přístupu na trh práce je rozhodujícím aspektem zejména to, zda se jedná o akreditované vysokoškolské studium, které lze považovat za „soustavnou přípravu na budoucí povolání“ podle § 5 zákona o zaměstnanosti³¹. V těchto případech má cizinec dle § 98 stejného zákona **volný přístup na trh práce**.

Čím je student starší a dochází na pokročilejší stupeň, tím více kombinuje studium s prací. Více než 20 hodin týdně pracuje 38 % studentů doktorského studia, 24 % magisterských a 18 % bakalářských.

Stojí také za povšimnutí, že skoro **polovina** všech zahraničních studentů, kteří do Česka přijeli studovat programy v **angličtině**, při studiích **vůbec nepracuje**. Oproti tomu studenti **českojazyčných** programů nepracují v **necelé třetině** případů. Tento rozdíl je znatelný i napříč jednotlivými zeměmi. Studenti, kteří přicházejí do Česka z **ekonomicky slabších** zemí, **pracují výrazně více** než studenti z **ekonomicky silných** regionů či zemí. Procentuálně nejvíce pracují studenti z regionů, jejichž studenti častěji studují obor v **českém** jazyce, což může být způsobeno i skutečností, že vzhledem k **jazykové i kulturní blízkosti**, kterou s Českem sdílejí, je pro ně násobně **jednodušší se na trh práce zapojit**. **Více než 20 hodin** pracuje **31 %** respondentů z východní **Evropy (EU)**, **29 %** z **Latinské Ameriky**, **28 %** z **jihovýchodní a východní Evropy (mimo EU)** a **26 %** z **Ruska**. Ve výše uvedených regionech můžeme dokonce pozorovat, že **více než 10 hodin** pracuje **necelá polovina** všech dotazovaných. Co se týče **top 7 zemí**, **více než 10 hodin** týdně nejčastěji pracují studenti z **Běloruska** (55 %), **Kazachstánu** (49 %) a **Ruska** (48 %). Na druhou stranu, ze **západní Evropy**, **jižní a jihovýchodní Asie** a **východní Asie** **vůbec nepracuje necelá polovina** studentů. Z **Blízkého východu** je to dokonce **63 %** studentů.

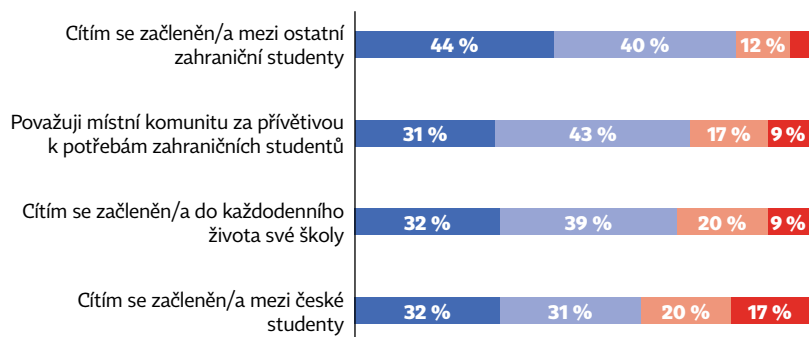
^{31/} Zdroj: <https://www.mpsv.cz/aktualni-zneni>

ZAČLENĚNÍ ZAHRA NIČNÍCH STUDENTŮ

Začlenění do komunity může být pro zahraničního studenta klíčové jak při adaptačním procesu, tak pro úspěšné zvládnutí studia. Jak je zřejmé ze získaných dat, začlenění mezi ostatní zahraniční studenty se daří vcelku úspěšně, **integrováno v komunitě dalších zahraničních studentů se cítí být 84 % dotázaných. Místní komunitu hodnotí jako přívětivou tři čtvrtiny respondentů.** Míra začlenění zahraničních studentů mezi české studenty je ve srovnání s předchozím šetřením v podstatě na stejné úrovni. Ke zlepšení situace by mohly pomoci například i činnosti studentských spolků, které jsou na školách poměrně rozšířené. Spolky by mohly více nabízet aktivity i pro zahraniční studenty a zároveň nevytvářet jen spolky pro zahraniční studenty odděleně, dále by mohly více organizovat společná setkání českých i zahraničních studentů, a také více spolupracovat s místními komunitními spolky či občanskými iniciativami. Je pak i na samotné vysoké škole, aby pro toto propojování vytvořila spolkům vhodné podmínky. **Do vysokoškolského prostředí se považuje být úspěšně integrováno 71 % studentů.** Je vidět, že obtížněji se zahraniční studenti začleňují mezi komunitu **českých studentů**, kdy se její **součástí cítí být jen 6 z 10 respondentů.**

Graf 60:
Začlenění zahraničních studentů (N = 5 006)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

- **Rozhodně souhlasím**
- **Spíše souhlasím**
- **Spíše nesouhlasím**
- **Rozhodně nesouhlasím**

Zahraniční studenti se cítí být součástí komunity dalších studentů ze zahraničí, což platí pro anglickojazyčné (89 %) i českojazyčné studenty (82 %). Obecně v tomto výroku najdeme jen minimální odchylky od průměrných hodnot a je vidět, že **začlenění do komunity zahraničních studentů je uspokojivě plošně bez rozdílu jazyka studia nebo regionu.**

Začleněno do **každodenního života na vysoké škole** si připadá **69 % anglickojazyčných a 72 % českojazyčných studentů.** Kritičtí k úspěšnosti začlenění do vysokoškolského prostředí jsou zejména studenti z Běloruska (47 %), Kazachstánu (51 %) a Ruska (53 %). V rámci oborů integraci studentů zvládají právnické fakulty, začleněno se cítí být 87 % respondentů.

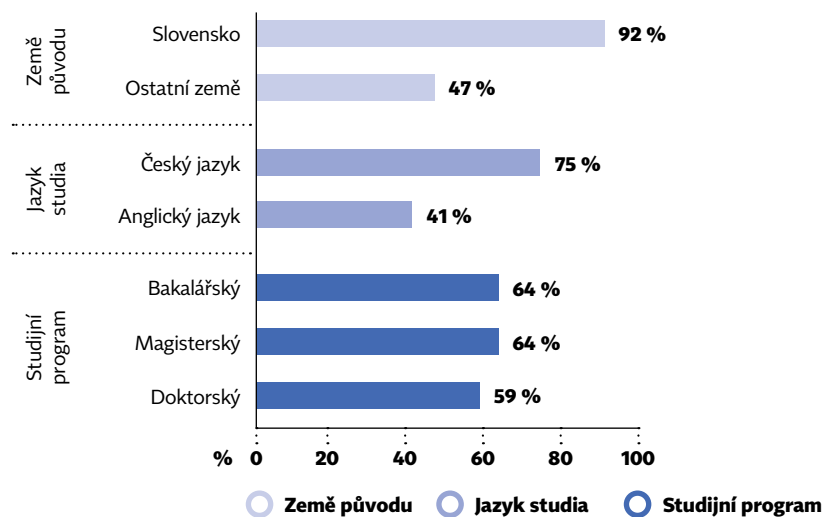
Markantnější rozdíly najdeme u výroku ohledně toho, jak zahraniční studenti hodnotí **přívětivost místní komunity.** Zatímco respondenti **studující v češtině přístup místních hodnotí kladně v 83%, ti z anglickojazyčných programů jen v 53%.** Rozdíl bude jistě částečně způsoben jazykovou bariérou, kterou studující v češtině cítí násobně méně. V případě Slováků je tedy logické, že právě oni hodnotí přístup místní komunity jako přívětivý v 93%. Oproti tomu studenti, kteří pocházejí z jiné země než ze Slovenska, výrok hodnotí stejně v 63%. K místní komunitě jsou kritičtí zejména studenti ze Středního východu (45 %), Latinské Ameriky (45 %) a Severní Ameriky (52 %). Výjimku tvoří studenti ze západní Evropy, kteří i přesto, že s Českem sdílejí společný unijní prostor, hodnotí přístup místní komunity kladně jen ve 46%.

Ještě výraznější rozdíly se vyskytují u tvrzení ohledně **integrace mezi komunitu českých studentů.** Jednotlivci, kteří **studují v češtině, se cítí být začlenění ve třech čtvrtinách,** zatímco jejich kolegové **na anglickojazyčných programech jen ve 40%.** Jazyková blízkost jako cesta k vyšší míře integrace platí i v tomto výroku, Slováci se cítí být součástí komunity českých studentů v 92%. Naopak studenti z jiné země, než je Slovensko, podobné pocity zažívají jen v 46%. Skutečnost, že mezi těmito dvěma skupinami studentů existují rozdíly, není překvapující, nicméně se zde nachází značný prostor pro větší začlenění cizojazyčných studentů do místní komunity a mezi české studenty. Jedním z dílčích řešení tohoto problému by mohlo být také větší poskytování a propagace tzv. **buddy programu** ze strany vysokých škol, kdy se zahraniční student může před příjezdem do systému zaregistrovat a poté mu je přidělen jeho (většinou) český protějšek. Zahraniční student tak má možnost získat přátelskou pomoc od svého vrstevníka již před samotným příjezdem do ČR. Velkou pomoc při integraci studentů sehrávají i tzv. Welcome Centra a jejich podpůrné služby.

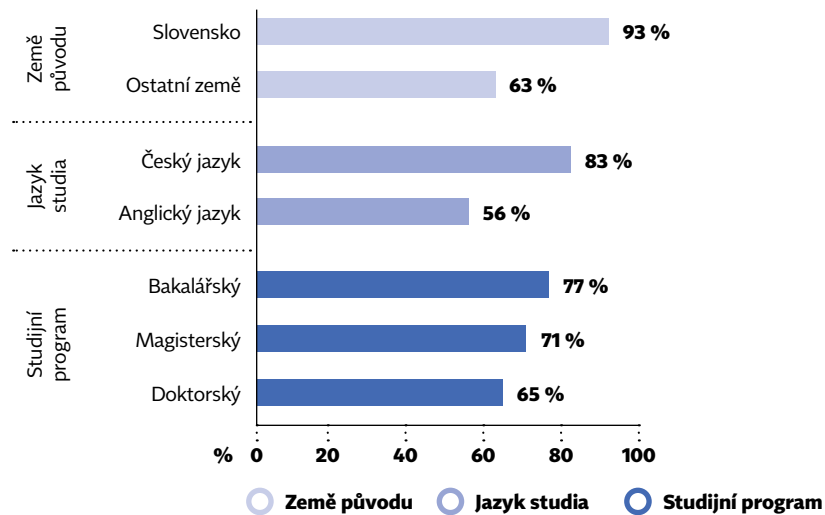
Nejhůře jsou integrovány podobné regiony jako v předchozím výroku, tedy západní Evropa (29 %), Střední východ (35 %) a Severní Amerika (36 %). Když se zaměříme na nejčastěji zastoupené země, zjistíme, že se Německo významně vymyká názorům studentů z ostatních zemí: integrována si připadá jen čtvrtina respondentů. Z ostatních sedmi nejčastěji zastoupených zemí jsou na předposledním místě respondenti z Indie, nicméně ti se cítí integrování z 46%.

Graf 61:
Začlenění zahraničních studentů podle vybraných indikátorů (N = 5 006)*

Cítím se začleněn/a mezi české studenty.

Považuji místní komunitu za přívětivou k potřebám zahraničních studentů.

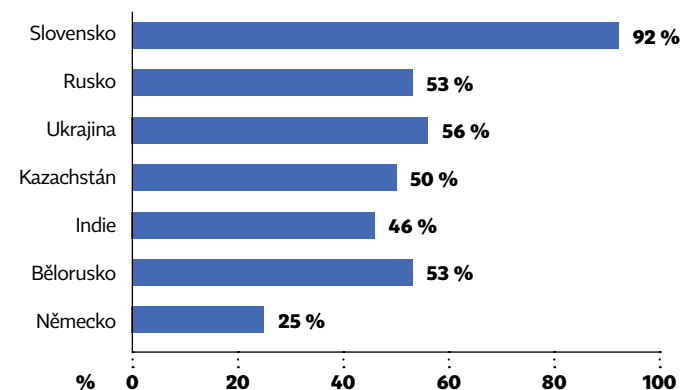

* Grafy zahrnují součet odpovědí „Rozhodně souhlasím“ a „Spíše souhlasím“.

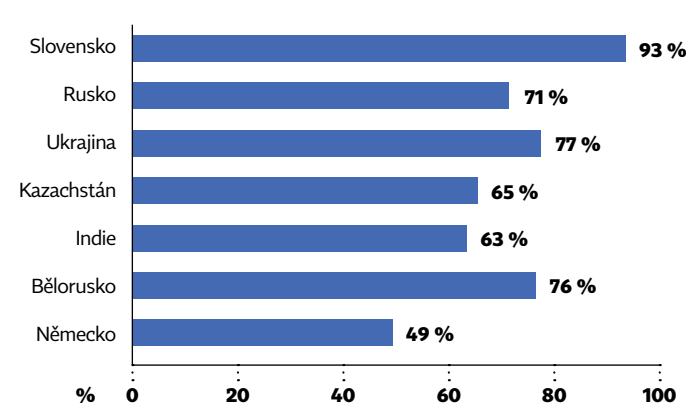
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 62:
Začlenění zahraničních studentů podle vybraných zemí (N = 5 006)*

Cítím se začleněn/a mezi české studenty.

Považuji místní komunitu za přívětivou k potřebám zahraničních studentů.

* Grafy zahrnují součet odpovědí „Rozhodně souhlasím“ a „Spíše souhlasím“.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

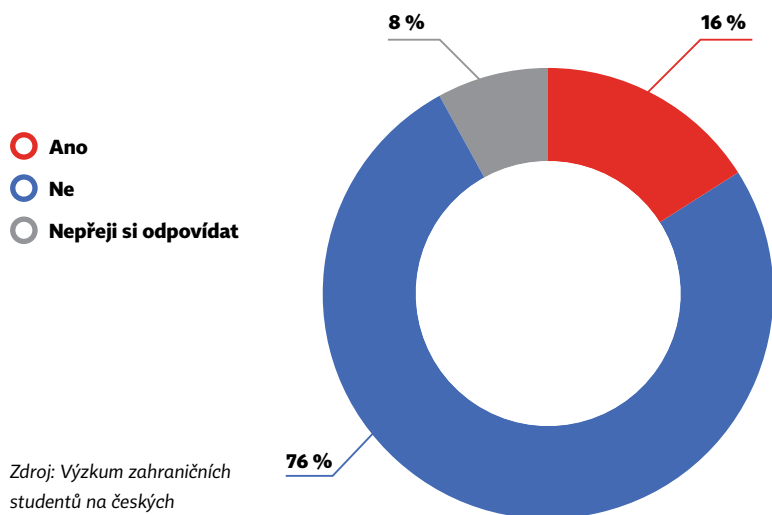
NEVHODNÉ CHOVÁNÍ

S nevhodným chováním ze strany zaměstnance vysoké školy se setkalo 16 % respondentů, z nichž 72 % případ nenahlásilo příslušným autoritám. 17 % se rozhodlo situaci řešit a chování nahlásit. Jen ve čtvrtině nahlášených případů studenti cítili, že škola byla schopná situaci dostatečně řešit. **Koncept nevhodného chování byl v dotazníku definován obecně. Studenti, kteří se s takovým chováním osobně setkali, dále v rámci otevřené otázky specifikovali konkrétní formy nevhodného chování.**

Je důležité zmínit, že školy k tomuto také často nemají dostatek vyškolených pracovníků, např. i instituce ombudsmana je poměrně mladým konceptem. Pokud jde o krajně nevhodné chování, řešení pak není jen na dotyčné škole, ale může jít už i o spolupráci s danými orgány činnými v trestním řízení. Tím, že student může odmítnout řešit věc mimo rámec své školy, může mít pak ve výsledku škola omezené možnosti v hledání

Graf 63:
Kontakt s nevhodným chováním (N = 5 347)

Setkal/a jste se vy osobně s nevhodným chováním ze strany zaměstnanců školy?

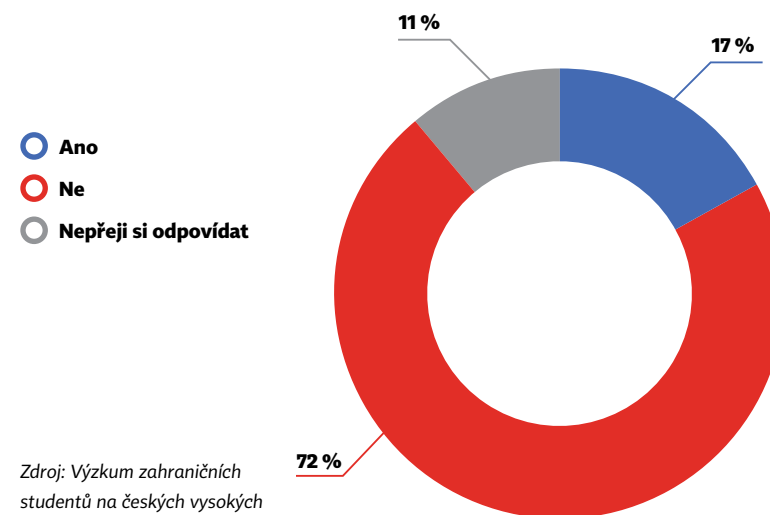
Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

vhodných řešení. Školy by ideálně měly mít vytvořenou metodiku v anglickém jazyce, která obsahuje postup, jak by se měl zahraniční student zachovat v případě zkušenosti s nevhodným chováním, přičemž součástí metodiky by měly být i kontakty na příslušné orgány univerzity včetně zmíněného ombudsmana, právní poradny aj. Při řešení těchto situací mohou v případě potřeby pomoci i Welcome Centra. Situaci by také prospěly informační kampaně trvalého charakteru o dostupné univerzitní podpoře.

63% studentů, kteří zažili nevhodné chování od zástupců školy, míní, že škola situaci nevyřešila dostatečně. **Dvě třetiny všech respondentů nevědí, zda má jejich vysoká škola oficiální postupy** pro řešení takovýchto případů (což může být zároveň jedním z důvodů, proč velké množství zahraničních studentů nevhodné chování nenahlásilo). Jen 3 z 10 respondentů vědí o tom, že jejich škola disponuje oficiálními postupy pro řešení nevhodného chování.

Graf 64:
Nahlášení nevhodného chování (N = 852)

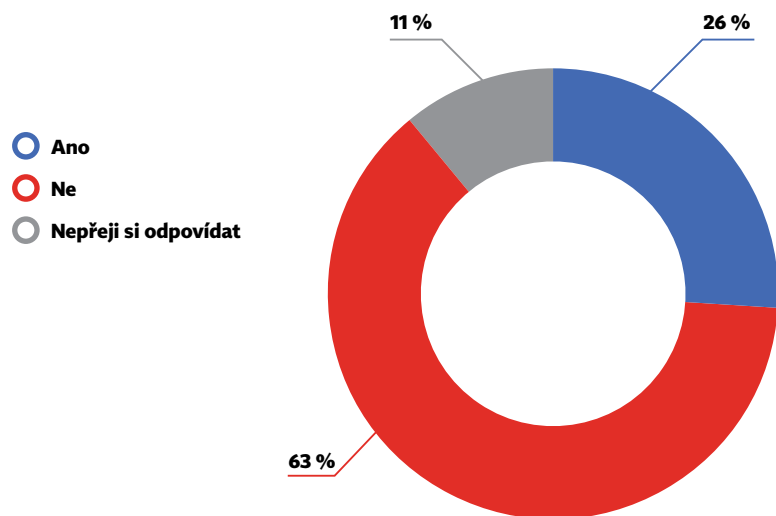
Hlásil/a jste toto chování někomu ze zaměstnanců na své škole?

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 65:
Vyřešení nevhodného chování (N = 144)

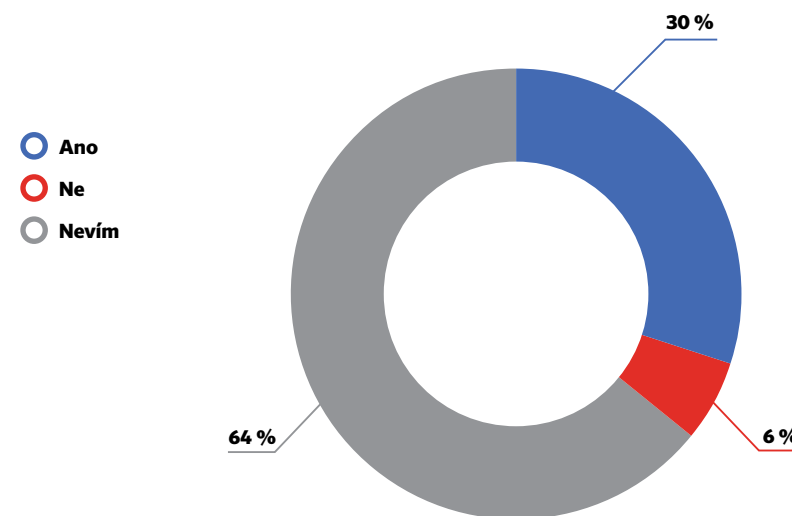
Řešila škola tuto situaci podle vás uspokojivým způsobem?

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 66:
Oficiální postup při výskytu nevhodného chování (N = 5 302)

Je na vaší škole nastaven oficiální postup, jak nevhodné chování ze strany zaměstnanců řešit?

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

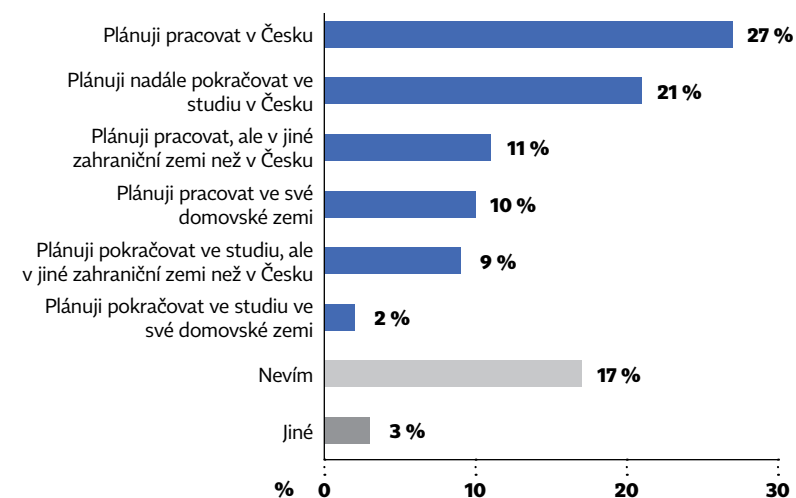
Studenti, kteří vypověděli, že se jich nevhodné chování ze strany zaměstnance školy týkalo, dostali **v rámci otevřené otázky možnost situaci dále okomentovat**. Z odpovědí vyplývá, že jako problém by školy měly stále vnímat rasismus a diskriminaci na základě národnosti. Z celkového počtu 363 odpovědí tento konkrétní problém zmínilo 87 respondentů, což je téměř čtvrtina. Z nevhodného chování ještě 32 zahraničních studentů upozornilo na případy sexismu a 27 na sexuální obtěžování. Mezi další časté komentáře patřily například zmínky o nedostatečném zvládnutí situace ze strany školy nebo nedostatečném množství informací, prevence nebo opatření ohledně nevhodného chování na vysoké škole.

PLÁNY DO BUDOUCNA

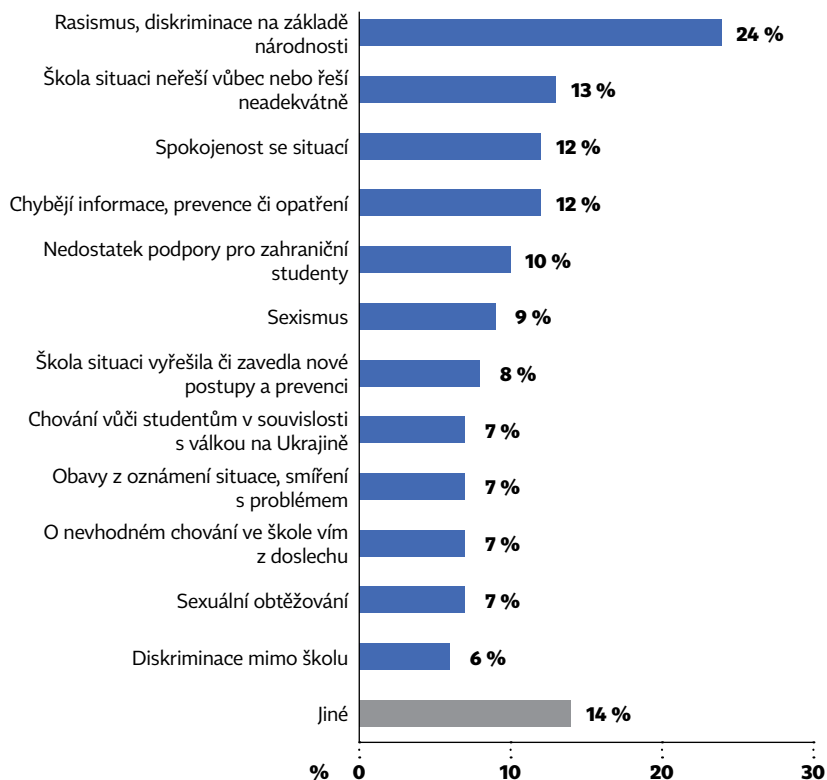
Po dokončení studia zahraniční studenti nejčastěji plánují **v Česku zůstat a pokusit se uspět na trhu práce**, a to ve 27%. Pokračovat ve studiích v Česku se chystá pětina respondentů. Naopak třetina dotazovaných má v plánu Česko opustit. 17% studentů zůstává prozatím nerozhodnuto.

Graf 68:
Plány zahraničních studentů po ukončení studia (N = 5 200)

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 67:
Komentáře k výskytu nevhodného chování (N = 363)*

* Graf shrnuje odpovědi z otevřené otázky.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Plány po dokončení studia – jiné:

Práce v Česku:

„Již v Česku pracuji na plný úvazek a plánuji nadále pokračovat na stejné pozici.“

„Plánuji v zahraničí rozšířit své vzdělání a poté se za prací vrátit zpět do Česka (na základě pracovních možností).“

Dle pracovní nabídky:

„Záleží na pracovní nabídce. Pokud budu mít možnost zůstat v Olomouci, zůstanu, pokud ne, budu hledat něco v Belgii nebo Německu.“

„Budu sledovat pracovní nabídky a nezáleží na tom, které země se budou týkat.“

Práce na dálku:

„Chtěla bych si najít práci na dálku, zkusit se na půl roku přestěhovat do nějaké jiné země, možná ještě teplejší, získat nové zkušenosti.“

Celkově v Česku plánuje pokračovat 48 % respondentů, ať už pracovní, či studijně. Velkou část tvoří **studenti českojazyčných programů**, kteří plánují v Česku zůstat v 58 %. V případě anglickojazyčných programů je to jen 29 % dotázaných. Do domovské země se chce vrátit průměrně 13 % dotázaných. V tomto případě jde hlavně o studující v angličtině, kteří by se do země původu vrátili v 19 % případů (studující českojazyčně jen v 9 %). Do jiné zahraniční země, než je Česko, by se vydala hned pětina respondentů: z anglickojazyčných studií je to 32 % dotázaných a z českojazyčných 14 %.

Ambice prosadit se v Česku pracovní mají především respondenti, kteří navštěvují **studijní programy vyučované v českém jazyce** (31 %). Tito studenti mají v Česku tendenci zůstat výrazně častěji než jejich kolegové z anglickojazyčných programů, kteří by chtěli po studiích v Česku pracovat v pětina případů. Pokračovat pracovní v Česku si přejí zejména budoucí absolventi magisterských a doktorských studií. Ne všichni studenti magisterského studijního programu mají ambice pokračovat doktorským studiem. Proto tito studenti plánují v Česku pracovat častěji než ostatní, a to v 36 % (bakalářští studenti by zde rádi začali pracovat ve 21 % a doktorští ve 31 %). Při bližším pohledu na jednotlivé regiony jsou evidentní zejména u studentů ze západní Evropy, kteří by v Česku rádi pracovali jen v 6 % případů. Naopak **regiony, jako jsou Rusko (39 %), Latinská Amerika (39 %) a střední Asie (36 %), pokračování v Česku vnímají jako velkou příležitost**. Z jednotlivých oborů výrazně vyvstávají **studenti právnických oborů**, ti se chystají v Česku **pokračovat pracovní v 60 %**. Druzí v pořadí jsou jednotlivci studující obchod a administrativu, kteří by chtěli v Česku pracovat ve 36 %.

Podobný trend jako v předchozím výroku můžeme pozorovat i u pokračování ve studiích v Česku. **Na současná studia by zde rádo navázalo 27 % respondentů**

studujících v češtině. U studentů na anglických oborech je to jen 9 %. Bakalářští studenti by tu rádi dál studovali ve třetině případů, magistři poté v 9 % a doktorandi už jen ve 4 % (nicméně v tomto případě jsou možnosti pokračování ve studiích značně omezené a nízké procento není nijak překvapující). Samostatnou skupinou jsou Slováci, u kterých je díky jejich jazykové blízkosti logické, že by ve studiích pokračovali rádi (uvedlo 27 % z nich). Pro porovnání – studenti z jiných zemí, než je Slovensko, mají do budoucna stejné plány jen v 17 %. Co se týče jednotlivých regionů, **pokračovat zde ve studiích si přejí zejména studenti z Ruska (25 %), střední Asie (22 %) a Afriky (22 %)**. Dosavadní vzdělání by si v Česku rádi rozšířili především **studenti matematiky a statistiky (36 %) a všeobecného vzdělání (34 %)**.

Každý pátý zahraniční student, který přišel za studiem do Česka, by po jeho dokončení chtěl **odejít do jiné zahraniční země**, a to buď za prací (11%) nebo za studii (9 %). Nejčastěji by příležitost v jiné zahraniční zemi hledali studenti doktorského studia (26 %) a jednalo by se zejména o příležitosti pracovní (19 %). Bakaláři by stejnou volbu učinili ve 20 %, magistři v 19 %. Bakalářští studenti by častěji vyhledávali studijní a magisterští pracovní nabídky. Z regionů by si jinou zemi rádi vyzkoušeli zejména studenti ze západní Evropy (39 %) a Indie (33 %). Při pohledu na jednotlivé obory Česko plánují vyměnit za jinou zahraniční zemi zejména budoucí absolventi oboru zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství (28 %) a zdravotnictví a sociální péče (27 %).³²

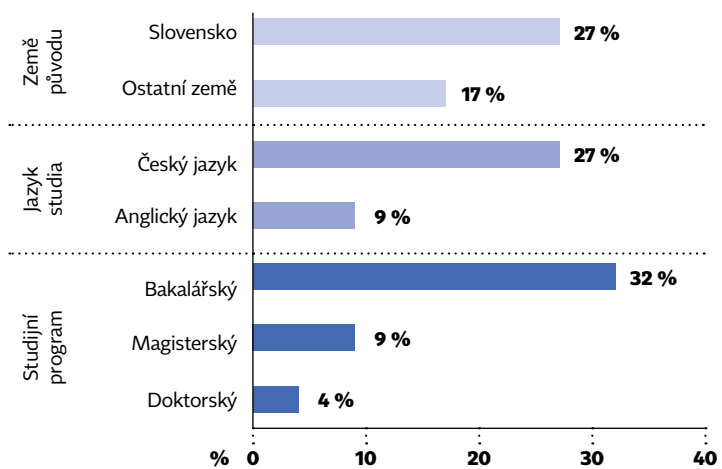
Návrat do domovské země plánuje 13 % respondentů, z toho většina za prací. Magistři pomýšlejí na návrat v 17 %, doktorandi v 16 %, naopak bakaláři jen v 9 %. Pouze malé procento studentů pocházejících z Ruska a Běloruska má v plánu se vrátit, a to konkrétně 2 %. Naopak do domovské země se chystají respondenti ze západní Evropy (31 %), a to především z Německa, z nichž se na návrat připravuje necelá polovina. Vzhledem k tomu, že hned polovina německých studentů do Česka přichází studovat zdravotnictví a sociální péči, není překvapením, že právě budoucí doktoři či sociální pracovníci návrat do domovské země plánují ze všech oborů nejčastěji, a to ve čtvrtině případů. Zároveň se domů v pětina případů budou vracet respondenti studující zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství (21 %).

^{32/} V roce 2021 probíhal pilotní výzkum zaměřený na zahraniční absolventy českých vysokých škol: <https://www.dzs.cz/statistiky/vyzkum-mezi-zahranicnimi-absolventy-ceskych-vysokych-skol>

Graf 69:

Plány zahraničních studentů po ukončení studia podle vybraných indikátorů (N = 5 200)

Plánují nadále pokračovat ve studiu v Česku.

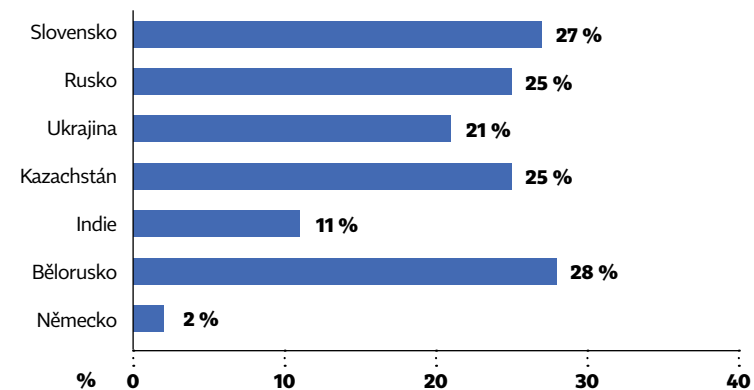

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

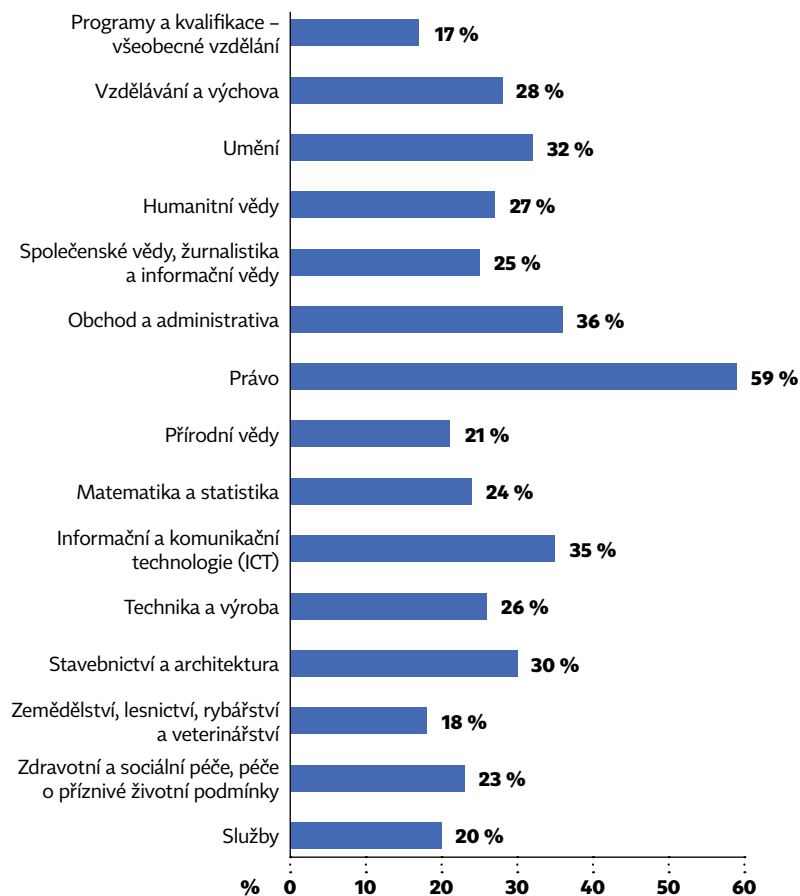
Graf 70:

Plány zahraničních studentů po ukončení studia podle vybraných zemí (N = 5 200)

Plánují nadále pokračovat ve studiu v Česku.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Graf 71:**Plány zahraničních studentů po ukončení studia podle oboru studia (N = 5 200)****Plánují pracovat v Česku.**

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

Služby poskytované vysokými školami zahraničním studentům jsou respondenty **hodnoceny kladně**. Platí, že spokojenější s nabízenými službami jsou respondenti studující českojazyčný program a studenti ze Slovenska. Dobrou zprávou pro české vysoké školy je, že dotazovaní chválí zejména **přístup zaměstnanců vysokých škol**, kteří jim pomáhají s administrativou spojenou s jejich pobytem na škole. Zároveň pětina studentů upozorňuje, že **dostupnost a jasnost informací**, kterých se jim dostává od vysoké školy, není vždy dobrá.

Ve výzkumu studenti také hodnotili **úroveň integračních služeb** na vysokých školách. I přesto, že průměrné hodnocení služeb nenapovídá, že by s poskytovanou úrovní zahraniční studenti byli zásadně nespokojeni, můžeme říci, že **kvalita integračních služeb je problematictější pro studenty anglickojazyčných programů**. To platí zejména u výroku ohledně kariérního či psychologického poradenství. Je vidět, že nedostatečná úroveň poradenských služeb trápí zejména studenty, v jejichž zemích jsou tyto služby běžně dostupné. Ve chvíli, kdy tyto služby na vysoké škole nemají dostatečnou kvalitu, nejsou dostupné nebo zcela chybějí, může se tento problém v konečném hodnocení výrazně projevit.

Poměr ceny a kvality služeb v Česku zahraniční studenti vnímají kladně především u dopravy. Je vidět, že respondenti oceňují **dostupnost a cenu městské i meziměstské dopravy** v Česku a považují ji za kvalitní. Další životní náklady jsou za adekvátní považovány hlavně respondenty, kteří přicházejí z tradičně bohatších regionů (západní Evropa, Severní Amerika). Naopak pro studenty, kteří pocházejí ze zemí východně od Česka, by ceny mohly být vzhledem ke kvalitě nižší. Nejvíce problematické ze služeb v Česku je pro zahraniční studenty **ubytování**, jehož kvalita nejméně odpovídá požadovaným cenám.

Zatímco studenti jsou **spokojeni s vybavením vysokých škol** (kantýny, knihovny atd.), ve větším poměru **negativně reflektují kvalitu kolejního bydlení**. Na kolejích mnohem častěji bydlí studenti, kteří studují bakalářský program a jsou tedy v Česku často krátce. Do soukromých bytů míří zejména studenti pokročilejšího stupně studia hledající stabilitu a vyšší úroveň, kterou jim kolejní bydlení neposkytuje. Zahraniční studenti nejčastěji byt sdílejí s jinými zahraničními studenty. S českými studenty bydlí nejvíce bakalářů (s vyššími stupni studia se toto číslo snižuje). Čím je student starší, tím častěji bydlí buď sám, nebo s partnerem.

Při studii na českých vysokých školách **stráví nejvíce času prací studenti vyšších stupňů studia**, než je bakalářský, a taktéž **studenti českojazyčných programů**. Naopak studenti, kteří přišli studovat v angličtině, pracují výrazně méně, a polovina z nich dokonce nepracuje vůbec. Obecně se dá tvrdit, že studenti, kteří přicházejí do Česka z ekonomicky slabších regionů, pracují výrazně častěji a více hodin než studenti z ekonomicky silných regionů či zemí.

Ze získaných dat vyplývá, že zahraniční studenti se cítí být výrazně **lépe integrováni mezi další zahraniční studenty** než mezi místní komunity či české studenty. V rámci začleňování je pozorovatelný rozdíl mezi studenty studujícími v angličtině (jejichž adaptace je viditelně složitější) a respondenty docházejícími na českojazyčné studium (ti mají velkou výhodu vzhledem k jazykové a kulturní blízkosti, kterou s Českem sdílejí).

Po dokončení studií zahraniční studenti nejčastěji **plánují zůstat v Česku**, což platí zejména pro ty, kteří přijeli studovat českojazyčný studijní program. Respondenti studující v angličtině se spíše plánují vydat do jiné zahraniční země, než je Česko, a také se mnohem častěji plánují vrátit do domovské země.

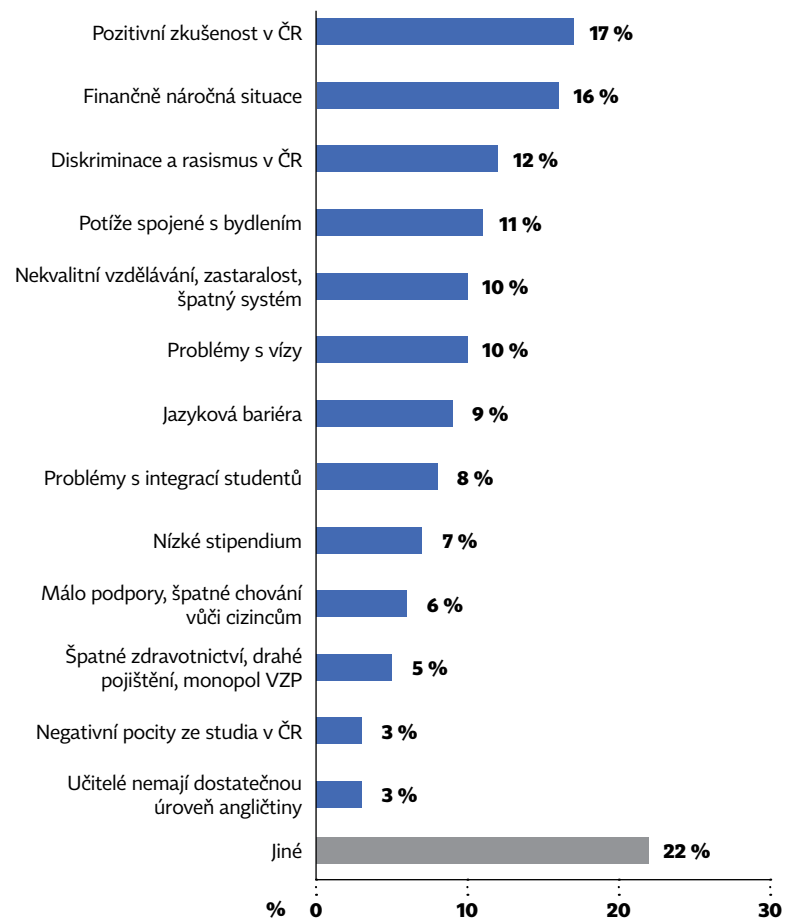

ČÁST **VIII.** ZÁVĚREČNÉ
KOMENTÁŘE
A VZKAZY STUDENTŮ

V závěru dotazníkového šetření měli respondenti **prostor pro vyjádření svých komentářů, připomínek, názorů a vzkazů**. Formát této otázky byl otevřený, studenti nebyli nijak omezeni. Podařilo se sesbírat vzkazy od 483 respondentů. Odpovědi byly následně nakódovány a rozděleny do 14 kategorií.

Graf 72:
Závěrečné komentáře (N = 483)*

* Graf shrnuje odpovědi z otevřené otázky.

Zdroj: Výzkum zahraničních studentů na českých vysokých školách 2023

V komentářích se jen minimálně objevily stížnosti na **finančně náročnou situaci**, které s pobytem v Česku souvisejí (16 %).

Pokud sečteme procenta těch, kteří uvedli zkušenost s **diskriminací, rasismem a nevhodným chováním** k cizincům, dostaneme se na 18 %. Oproti minulému šetření je toto číslo mírně nižší (minule 22 %), přesto je stále alarmující a je na místě se na tuto problematiku dále zaměřit.

Jazyková bariéra, problémy se zdravotním pojištěním či stížnosti na **nedostatečnou úroveň angličtiny ze strany učitelů**, byly zastoupeny v menší míře. Nicméně vzhledem k tomu, že se nejednalo o předem definované kategorie, ale respondenti se mohli vyjádřit k libovolnému tématu, i procentuálně méně zastoupené odpovědi by měly být reflektovány.

Je vhodné připomenout, že jde o závěrečné komentáře, nikoli o celkové hodnocení spokojenosti studentů. Nadále platí, že 9 z 10 respondentů by studium v Česku doporučilo svému okolí, i tak ale existuje řada aspektů, které stále volají po zlepšení.

Pozitivní zkušenost:

„Česko je obecně řečeno skvělá země pro návštěvu a studium. Mnoho univerzit nabízí kvalitní programy jak v češtině, tak v angličtině.“

„Dle mého názoru máte krásnou zemi, skvělé univerzity a cítím se tu lépe než doma! Jsem velmi vděčná za možnost v Česku studovat, žít a cestovat!“

„Díky studiu v Česku se cítím být začleněna do českého prostředí i přes svůj původ. Velmi mi pomohla jak vysoká škola, tak i přístup vyučujících, kteří byli velmi chápaví a nápomocní.“

Nízká kvalita studia:

„Praha a Češi jsou skvělí, ale moje fakulta je zastaralá, naučí málo a požaduje hodně s velmi malou pomocí a poskytnutými zdroji. Mám dojem, že množství učebních materiálů a zdrojů, které dostaneme my oproti českým studentům je naprosto nesrovnatelné (knihy, přednášky, trvání fyzické praxe).“

„Někteří učitelé nejsou otevřeni diskuzím a nedisponují aktuálními informacemi. Je to naštěstí jen občasné. Ne na všech předmětech je učitel, někde je to pouze odborník.“

Finance:

„Obecně bych řekl, že studium v ČR mi docela vyhovuje, ale jakožto mezinárodní student jsem upozoroval, že náklady na život pro nenáročného studenta v Praze nejsou kompatibilní se stávající výší základního stipendia (doktorské

stipendium na naší fakultě je docela nízké). Inflace a růst cen určitě život ulehčují.“

„Přála bych si, aby bylo snazší najít práci. Nemohu si tu dovolit žít bez podpory své rodiny. Kromě toho jsem neměla žádné potíže.“

Víza:

„Prosím zrychlete proces vyřizování víz. Česko mám moc rád, ale rychlost vydání víz není pro studenty ze zahraničí zrovna přívětivá. Stále ještě čekám na vízum ve své domovské zemi.“

„Myslím, že proces žádosti o vízum by měl být mnohem jednodušší a pro studenty by měla být dostupná poradenská sezení.“

Integrace mezinárodních studentů:

„Rád bych měl více příležitostí seznámit se s českými studenty a kulturou. Je důležité, abychom se zde opravdu zabydleli. Díky tomu se ještě lépe sžijeme s místními lidmi.“

„Česko je příjemná země pro studium a pobyt a univerzita je fantastická, nabízí kvalitní vzdělání, výuku a dobré zázemí. Mým hlavním postřehem je, že úroveň integrace českých studentů s místními obyvateli je velmi nízká, zejména kvůli jazykové bariéře. Čeští a slovenští studenti se raději stýkají s českými kolegy než se zahraničními studenty, možná je to kulturní záležitost.“

Předsudky, diskriminace:

„Diskriminaci cizinců vnímám ze strany česky mluvících osob. Zejména u starší generace.“

„Mezi cizinci je dnes běžné vtipkovat o tom, že pokud se musíte z jakéhokoli důvodu přestěhovat z pronajatého bytu, je doslova zaručeno, že nedostanete zpět kauci. To se stává výhradně cizincům – nikdo z mých českých přátel nemá takovou zkušenost a ani mi nevěří, dokud si s pronajímateli sami nepromluví. Nejsem z naší země zvyklý na zneužívání toho, že někdo nemluví naším jazykem. Navíc značná část cizinců je velmi mladá a nezkušená, a tak si tímto opakovaně prochází, což je dost sklíčující. Je to pravděpodobně jediný důvod, proč bych někomu nedoporučil studium v Česku.“

Jazyková bariéra:

„Přál bych si, aby existovala větší podpora v učení českého jazyka. Víím, že jsou nabízeny lekce, ale neměl jsem štěstí se na ně dostat. Většinu pomoci dostávám od svých spolupracovníků. Mimoto nezávám mnoho interakce.“

„Mluvíím slovensky, což mi rozhodně pomohlo v začlenění se do společnosti. Víím, že se moji spolužáci, kteří hovoří pouze anglicky, potýkali s problémy, jelikož ačkoliv předměty jsou vyučovány v angličtině, hodně administrativy a věcí týkajících se denního života je nutné řešit v češtině.“

Zdravotní pojištění:

„Trápí mě náklady na zdravotní pojištění. Je těžké ho zaplatit a ani ho v takové míře nepotřebuji. Monopol na trhu zdravotního pojištění cizinců rozhodně není tím, co bych si přála z finančního hlediska.“³³

„Myslím si, že největším problémem je pro zahraniční studenty zdravotní pojištění. Nevíme, kam se obracet ohledně zdravotnické pomoci, a to i přes vysokou nákladnost pojištění. Často se tak cítíme absolutně nechráněni. Není možné se zapsat jako pacient k praktickému lékaři, přitom běžný život, práce, škola či stáž vyžadují zdravotní dokumentaci a prohlídky, což je pro nás fakticky nemožné. Skoro žádné zařízení totiž nespolupracuje s cizineckým pojištěním, které je nám nařízené státem.“

33/ V srpnu 2021 vstoupil v platnost pětiletý monopol Pojišťovny VZP na komerční pojištění cizinců, kteří dlouhodobě pobývají v Česku. Díky novele zákona o pobytu cizinců ze srpna 2023 však přestal monopol v září 2023 platit. Cizinci si tedy nově mohou vybrat pojištění, které jim bude více vyhovovat. Zdroj: <https://www.zdravotnickyydenik.cz/2023/08/monopol-pojisteni-cizincu-pojistovnou-vzp-skonci-potvrdil-senat/>

IX. REGIONÁLNÍ ROZDÍLY

Slovensko 162

Rusko 163

Západní Evropa 164

EU – Východní Evropa 166

Východní a jihovýchodní Evropa 167

Východní Asie 168

Střední Asie 169

Jižní a jihovýchodní Asie 170

Střední východ 171

Afrika 172

Latinská Amerika 173

Severní Amerika 174

Slovenští studenti jsou celkově jednou z nejspokojenějších skupin, které do Česka přijíždějí za studiem. Způsobeno je to několika faktory. Jedním z nejvýraznějších je kulturní a jazyková blízkost, kterou s Čechy sdílejí. V případě slovenských studentů je tedy logické, že **v 95 % studují českojazyčný studijní program**. Fakt, že se v Česku bez větších problémů dorozumějí, Slovákům pomáhá jak s procesem, který studiu předchází (získání informací o studiu, poslání přihlášky, přijímací řízení apod.), tak i v integraci mezi ostatní studenty. Slovenští studenti mají také značně zjednodušený proces uznání předchozího vzdělání, které je v rámci ekvivalenční dohody uznáváno jako rovnocenné. Díky minimální jazykové bariéře je pro ně **jednodušší i zapojení se na trhu práce**, což může výrazně ovlivnit plány po dokončení studií.

Slováci Česko nejčastěji volí kvůli kvalitě českých vysokých škol (68 %), dále následuje kulturní a jazyková blízkost (43 %) a na třetím místě je konkrétní studijní obor (41 %). **Konkrétní vysokou školu** si slovenští studenti vybírají především kvůli její **reputaci (63 %) a oboru, který nabízí (62 %)**. Informace o studiu získávají nejčastěji prostřednictvím přátel nebo rodiny (56 %) a online pomocí Googlu nebo jiných vyhledávačů (54 %). **V porovnání s ostatními regiony je nezvykle častým zdrojem informací i střední nebo vysoká škola v domovské zemi (35 %)**. To může být způsobeno účastí českých vysokých škol na veletrhu Gaudeamus, který každý rok navštíví více než 60 % středoškoláků z Česka a Slovenska.³⁴ Společně se středoškoláky jsou hlavními skupinami návštěvníků středoškolští pedagogové a výchovní poradci.³⁵ Lze se tedy domnívat, že právě oni informují žáky ve středoškolském prostředí o veletrhu a potažmo o studijních příležitostech na českých univerzitách. Na vysokoškolské úrovni pak lze významnou roli univerzit v informovanosti Slováků připisovat nemalému počtu meziuniverzitních dohod, které mezi Slovenskem a Českem existují.³⁶ **Slováci nejčastěji přicházejí studovat obor informační a komunikační technologie (15 %), dále přírodní vědy (14 %) a společenské vědy, žurnalistiku a informační vědy (13 %)**.

Vzhledem k tomu, že **95 % respondentů ze Slovenska považuje zvolený studijní program za kvalitní**, není překvapující, že vysoká procenta Slováci vykazují i v dalších výrocích. Pozitivně vnímají poměr ceny a kvality studia. To může být způsobeno tím, že Slováci většinou studují českojazyčný studijní program, který je

34/ Zdroj: <https://gaudeamus.cz/o-nas>

35/ Zdroj: <https://gaudeamus.cz/o-nas>

36/ Zdroj: <https://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/seznam-meziuiverzitivnich-dohod>

v naprosté většině případů bezplatný³⁷. Zároveň **při možnosti vybrat si znovu by Česko zvolilo 9 z 10 Slováků**, stejný obor by v Česku přitom volilo 7 z 10. **Ke studiu by české vysoké školy na základě dosavadních zkušeností doporučilo hned 98 % dotázaných Slováků**, což je při srovnání s 12 vybranými regiony nejvyšší číslo.

V porovnání s ostatními regiony jsou Slováci specifictví mírou začlenění v lokální komunitě. **Mezi české studenty se cítí být integrováno 92 % Slováků**. Za přívětivou považuje místní komunitu 93 % slovenských respondentů. Do každodenního života na vysoké škole je začleněno 87 % Slováků. Druhou nejvíce integrovanou skupinou jsou studenti z východní Evropy (EU), kteří se však cítí být součástí komunity jen v 56 %.

Plán pokračovat v Česku (ať už pracovní, či studijně) **má více než polovina Slováků (54 %)**. Rozvíjet se studijně chce 27 %, prosadit se pracovní plánuje 26 % z nich. V zemi původu chce nabyté znalosti zužitkovat 13 % dotázaných a jinou zahraniční zemi chce vyzkoušet také 13 % Slováků.

Ruští studenti do Česka přicházejí zejména kvůli kvalitě studií, a to v polovině případů. Důležitá při jejich rozhodování je také celková **kvalita života (46 %)**, kterou Česko nabízí. Třetím nejčastějším důvodem pro volbu Česka je **jazyková a kulturní blízkost (37 %)**, u které může být důležitým faktorem i silná ruská diaspora, která se v Česku nachází. V porovnání se studenty z jiných regionů Rusové do Česka ve třetině případů přicházejí studovat z bezpečnostních důvodů, což sdílejí i s ostatními státy bývalého Sovětského svazu – v tomto případě s Běloruskem a Ukrajinou. **Při výběru konkrétní vysoké školy hraje velkou roli nabízené studijní programy (62 %) a reputace školy (53 %)**. Při získávání informací o studiu v zahraničí se ruští studenti nejčastěji obrací na přátele a rodinu (53 %). Dále studenti ve velké míře využívají internet (50 %) a sociální sítě (33 %). **Z oborů v Česku nejčastěji navštěvují společenské vědy, žurnalistiku a informační vědy (23 %)**. Druhým nejčastějším oborem je obchod a administrativa (17 %), třetím informační a komunikační technologie (15 %).

Pro ruské studenty je **vízový proces poměrně náročný**. Zatímco poskytované informace považuje za jasné 60 % ruských respondentů, již jen necelých 40 % z nich

37/ Výjimkou může být situace přesáhnutí bezplatné doby studia.

vnímá poplatky spojené se získáváním viz jako nízké. Jako časově nenáročný hodnotí proces už jen pětina Rusů.

Za kvalitní svůj studijní obor považuje 9 z 10 ruských studentů a pozitivně je vnímán i poměr ceny a kvality studia (95% spokojenost).

Za předpokladu, že by si studenti mohli vybrat znovu, **by Česko zvolilo 87 % ruských studentů**. 60 % respondentů je se svojí volbou spokojeno úplně a neměnilo by tak ani studijní obor, ani vysokou školu. 10 % dotázaných má naopak pocit, že jejich volba nebyla dobrá a změnili by obor i vysokou školu, studijní destinaci by ale stále bylo Česko. Do jiné země by se raději vydalo 11 % Rusů.

Pokud se blíže podíváme na výrok ohledně začlenění ruských studentů mezi komunitu dalších zahraničních studentů, zjistíme, že integrováno se cítí 81 %, nicméně v porovnání s ostatními vybranými regiony se Rusové cítí být (společně se Slováci) začlenění nejhůře. **Mezi české studenty se cítí být integrováno 53 %**. Za přívětivou považuje místní komunitu 71 % ruských respondentů, což je mezi dvanácti sledovanými regiony druhé nejvyšší číslo.

ZÁPADNÍ
EVROPA

(Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Irsko, Island, Itálie, Kypr, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Norsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Spojené království, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko)

Region západní Evropy je v datovém souboru zastoupen 445 odpověďmi. **Největší část tvoří studenti z Německa**, kteří představují téměř čtvrtinu všech dotázaných z daného regionu. Významný podíl mají ale i studenti z Itálie (18 %) či Francie (10 %). Další přibližně 50 % odpovědí tvoří studenti z ostatních zemí.

Studenti ze západní Evropy si **Česko vybírají primárně kvůli konkrétnímu oboru a možnosti studovat vybraný obor v anglickém jazyce** (obojí 42 %). Při výběru školy studenti ze západní Evropy primárně hledí na to, zda vysoká škola nabízí jimi **preferovaný studijní program** (56 %), a na to, jaká je **reputace školy** v porovnání s ostatními školami (36 %). Při shánění informací o studiu téměř polovina západoevropských studentů využívá online vyhledávání, 29 % z nich získává informace u rodiny či přátel a téměř čtvrtina se obrací na nezávislou agenturu. **V Česku nejčastěji studují obor zdravotní a sociální péče (38 %)**, dále také přírodní vědy (17 %) a společenské vědy, žurnalistiku a informační vědy (16 %).

Studenti ze západní Evropy do Česka nejčastěji přijíždějí za zdravotnickými obory. Po Středním východě jsou tak druhou nejčastější skupinou, která si tyto obory vybírá. Právě studium medicíny může být i jedním důvodů, proč studenti při výběru země a vysoké školy kladou důraz na nabízené studijní programy.

Západoevropští studenti jsou **se studiem na českých vysokých školách relativně spokojeni: 83 % respondentů ho považuje za kvalitní**. Nicméně výši školného oproti kvalitě studia vnímá jako adekvátní jen 7 z 10 dotázaných, což je mezi vybranými regiony nejnižší číslo. Za předpokladu, že by studenti dostali možnost zvolit znovu, **Česko by si opětovně vybralo 68 % respondentů** (společně se Severní Amerikou jde opět o nejmenší procento dotázaných ve srovnání s ostatními regiony).

Ze západní Evropy **by Česko ke studiu doporučilo 73 % respondentů** (z ostatních regionů by studium u nás doporučili méně jen studenti z východní Asie).

Faktorů, které ovlivňují relativní nespokojenost západoevropských studentů, může být několik, nicméně alespoň jeden lze najít ve výrocích ohledně integrace. **Západoevropští studenti patří mezi jednu z nejhůře integrovaných skupin studentů do místní komunity**. Nedaří se zejména jejich začlenění mezi české studenty – jen 29 % respondentů se považuje za dostatečně integrované. Oproti ostatním regionům mají problémy i se začleněním do lokální komunity, kterou jako přívětivou hodnotí jen 47 % z nich. Naopak velice **pozitivně hodnotí míru začlenění do komunity dalších zahraničních studentů (92 %)**.

Po dokončení studií **má v plánu v Česku dále pokračovat jen 8 % respondentů**. Necelá třetina se chce vrátit do své domovské země a hned 39 % dotázaných by rádo vyhledalo další příležitosti v jiné zahraniční zemi.

Specifickou skupinu mezi studenty ze západní Evropy pak představují **Němci, kteří jsou se svým působením v Česku spokojeni nejméně**. Pouze 6 % z nich plánuje po dokončení studia na českém území zůstat. Nespokojenost německých studentů může způsobovat kombinace faktorů specifických pro německé vysokéškolské studium. Jedním z nich by mohla být tradice bezplatného vzdělávání – v tom případě je nutné si uvědomit, že 9 z 10 německých studentů přichází do Česka studovat obory v angličtině, které jsou placené. Zároveň může hrát roli i vysoká úroveň německých univerzit: bývají často dobře vybavené a poskytují specifický přístup ke vzdělávání.³⁸ Pokud němečtí studenti vnímají kvalitativní rozdíly mezi úrovní služeb poskytovaných německými a českými univerzitami, mohly by tyto faktory výrazně přispívat k jejich nespokojenosti.

38/ Zdroj: <https://www.expatica.com/de/education/children-education/education-in-germany-101611/>

EU – VÝCHODNÍ
EVROPA

(Bulharsko, Estonsko, Chorvatsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Slovinsko)

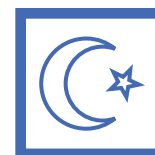
Z regionu EU – východní Evropy je v datovém souboru zastoupeno celkově 9 zemí, od kterých bylo získáno 100 odpovědí. **Největší podíl odpovědí je od polských studentů**, kteří představují třetinu dotázaných z regionu. Dále je poměrně silně zastoupeno i Chorvatsko (14 %), Slovinsko (14 %) a Maďarsko (12 %). Přibližně čtvrtina respondentů pochází z ostatních zemí v regionu.

Studenti ze zemí východní Evropy, které jsou součástí Evropské unie, si **Česko ke studiu vybírají primárně z důvodu jimi preferovaného oboru (42 %)**. Téměř pro třetinu z nich je však důležitá i **možnost studovat v anglickém jazyce**. Studenti z východní Evropy jsou při výběru země také silně ovlivněni tím, jakou roli pro ně hrají rodina a přátelé. Častým trendem mezi dotazovanými z tohoto regionu bývá, že si Česko volí kvůli **geografické blízkosti ke své zemi původu**, či kvůli **přítomnosti rodiny a přátel**. U **výběru konkrétní vysoké školy** se studenti rozhodují na základě výskytu **preferovaného oboru (69 %)**, kvůli její **reputaci (47 %)** a **geografické lokalitě (31 %)**. Při vyhledávání informací studenti nejčastěji využívají internetové zdroje, a to ve více než polovině případů. Od rodiny či přátel respondenti získávají informace téměř ve stejné míře (46 %). **Z oborů jsou mezi respondenty nejvýrazněji zastoupeny humanitní vědy (23 %), dále společenské vědy, žurnalistika a informační vědy (19 %) a přírodní vědy (15 %)**.

Za kvalitní považuje svůj studovaný program 8 z 10 dotazovaných z EU – východní Evropy (mezi sledovanými regiony se jedná o druhé nejnižší procento). Stejný počet studentů vnímá výši školného jako adekvátní vzhledem k úrovni studovaného oboru. Retrospektivně **by si Česko znovu vybralo 80 % respondentů**. 65 % by nezměnilo ani vysokou školu, ani studovaný obor. Na základě své dosavadní zkušenosti **by Česko ke studiu doporučilo 83 % studentů**.

Do budoucna studenti z tohoto regionu **nejčastěji plánují zůstat v Česku (41 %)**, a to zejména za účelem hledání vhodných pracovních příležitostí (ve 30 %), studium by si rádo prodloužilo 11 % respondentů. Jinou zahraniční zemi by si chtělo vyzkoušet 27 % a domů se plánuje vrátit 9 % dotázaných.

Na rozdíl od studentů ze západní Evropy se studenti východních zemí Evropské unie **cítí být výrazně více integrováni mezi české studenty**, a to ve dvou třetinách případů. Pocit začlenění mezi studenty ze zahraničí je nicméně ještě vyšší (86 %), stejně jako ve všech ostatních regionech kromě Slovenska.

VÝCHODNÍ
A JIHOVÝCHODNÍ
EVROPA

(Albánie, Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Gruzie, Kosovo, Moldavsko, Severní Makedonie, Srbsko, Turecko a Ukrajina)

Z regionu východní a jihovýchodní Evropy je v datovém souboru 13 zemí, které představují celkově 1 028 odpovědí. **Nejvíce zastoupená je Ukrajina (639 odpovědí)**, která zároveň představuje 62 % odpovědí z celého regionu. Druhou největší skupinu respondentů tvoří studenti z Běloruska (15 %), dále z Turecka (6 %) a Ázerbájdžánu (5 %). Zbýlých 12 % procent odpovědí v regionu je od dotázaných ze zbývajících devíti zemí.

Studenti východní a jihovýchodní Evropy si **Česko vybírají především díky kvalitě studia (46 %)**. Velkou roli však hraje i **kvalita života (29 %)** či **bezpečnost (26 %)**. **Při výběru vysoké školy je důležitý konkrétní studijní program (63 %)** a dále **reputace školy (44 %)**. O studijních možnostech v Česku se více než polovina respondentů dozvídá na internetu (52 %) či od rodiny a přátel (52 %). **Studenti přicházejí na české vysoké školy studovat především společenské vědy, žurnalistiku a informační vědy (22 %)**. Často si vybírají také obory obchod a administrativa (16 %) a informační a komunikační technologie (14 %).

Respondenti z regionu východní a jihovýchodní Evropy **studium v Česku považují celkově za kvalitní (90 %)**, spokojeni jsou i s výší poplatků za studium (91 %). Napříč vybranými regiony jsou tito respondenti jedněmi z nejspokojenějších, co se týče výběru Česka jako studijní destinace. **85 % dotázaných by se rozhodlo do Česka přijet znovu**, s volbou oboru i vysoké školy je spokojeno 62 %. Studium na českých vysokých školách **by přátelům či rodině doporučilo 91 % studentů**.

Mezi české studenty se cítí být začleněna více než polovina dotázaných z východní a jihovýchodní Evropy. Integrace mezi další zahraniční studenty dosahuje stejně jako u většiny regionů vyšších hodnot (84 %). Lokální komunitu považuje za přívětivou 71 % respondentů.

Po dokončení studií **plánuje v Česku zůstat 52 % studentů z východní a jihovýchodní Evropy** (u tohoto výroku výrazně vybočují studenti z Běloruska, kteří v Česku chtějí zůstat v dvou třetinách případů). Třetina studentů by ráda v Česku začala pracovat a pětina plánuje nadále pokračovat ve studiích. Do jiné zahraniční země by se ráda vydala pětina studentů a do domovské země se plánuje vrátit pouze 8 % dotázaných.

VÝCHODNÍ ASIE

(Čína, Hongkong, Japonsko, Korea a Tchaj-wan)

Z regionu východní Asie je v datovém souboru zastoupeno 5 zemí, od nichž bylo celkově získáno 113 odpovědí. **Největší podíl respondentů z tohoto regionu tvoří studenti z Číny (62 %)**. Dále je poměrně silně zastoupeno Japonsko (23 %) a Jižní Korea (8 %).

Studenti z východoasijských zemí jsou specifictvím tím, že **o studium v Česku mají zájem primárně z ekonomických důvodů**. Jako nejčastější faktor výběru země totiž 43 % respondentů udává dostupné **poplatky za studium** a dalších 37 % uvádí **náklady na živobytí**. Neméně významná je i **možnost studovat v anglickém jazyce** (37 %) a v neposlední řadě také **celková bezpečnost země** (26 %). Při **výběru vysoké školy** je pro polovinu dotázaných rozhodující konkrétní **studijní program**. Pro 43 % je důležitá **výše poplatků za studium** (opět se zde tedy projevuje ekonomický aspekt), pětina se rozhoduje také na základě **reputace vysoké školy**. O možnostech studia v Česku se studenti z východní Asie nejčastěji dozvídají na internetu (49 %), od rodiny a přátel (31 %) či od nezávislé agentury (28 %). Z oborů je nejvíce zastoupena zdravotní a sociální péče, ve 23 %. **Pětina respondentů studuje společenské vědy, žurnalistiku a informační vědy a 14 % obchod a administrativu**.

Své dosavadní **studium** na českých vysokých školách hodnotí východoasijstí studenti převážně **jako kvalitní (85% spokojenost)**. **Přátelům či rodině by studium v Česku doporučilo 7 z 10 respondentů**. Pokud by si studenti mohli vybrat znovu, **Česko by zvolilo 7 z 10 respondentů**, což je mezi vybranými regiony třetí nejnižší podíl. Stejnou školu včetně oboru studia by si zpětně vybralo 51 % dotázaných, což je nejméně v rámci vybraných regionů.

Jelikož studenti z východní Asie studují primárně v angličtině, jejich integrace mezi ty české není ani v případě tohoto regionu příliš vysoká. Téměř **dvě třetiny se necítí být začleněny mezi české studenty**. Na druhou stranu se ale cítí být silně integrováni mezi zahraniční studenty, a to v 83 % případů.

Po dokončení studia plánuje v Česku zůstat pouze 29 % východoasijských respondentů. Častěji chtějí vyhledávat příležitosti na trhu práce (20 %) než pokračovat ve studiu (9 %). Do jiné zahraniční země by se rádo vydalo 29 % dotázaných. Zpátky do domovské země má v plánu se vrátit 27 % studentů.

STŘEDNÍ ASIE

(Afgánistán, Kazachstán, Kyrgyzstán, Mongolsko, Tádžikistán, Turkmenistán a Uzbekistán)

Z regionu Střední Asie přijíždějí do Česka studenti ze sedmi zemí. Od těchto studentů se ve výzkumu podařilo získat 297 odpovědí. **Největší zastoupení dotazovaných pochází především z Kazachstánu (83 %)**. V menší míře jsou zastoupeni studenti z Kyrgyzstánu (7 %) a Uzbekistánu (6 %).

Nejdůležitějším faktorem **při výběru Česka** pro zahraniční studium je pro více než polovinu studentů ze středoasijských zemí **kvalita studií**. Pro 38 % respondentů je také rozhodující **kvalita života** v Česku a pro 28 % **bezpečnost země**. Při **výběru vysoké školy** dotazovaní hledí zejména na konkrétní nabízený **studijní program** (62 %). Pro polovinu studentů také hraje významnou roli **reputace vysoké školy** a pro další necelou třetinu **jednoduchost přijímacího řízení**. Informace o studiu v Česku polovina dotázaných získává od přátel či rodiny, dále z online vyhledávání (45 %) a třetím nejčastějším zdrojem jsou nezávislé studijní agentury (36 %). **Respondenti ze Střední Asie v Česku v největším počtu navštěvují obory obchod a administrativa (21 %) a společenské vědy, žurnalistika a informační vědy (21 %)**, dále také v 12 % informační a komunikační technologie.

Při výběru země studia se značné procento dotázaných ze Střední Asie rozhodlo s ohledem na kvalitu studií, kterou na základě své dosavadní zkušenosti **pozitivně hodnotí 92 %** z nich. Školné považuje za adekvátní 95 % středoasijských respondentů. **9 z 10 dotázaných by Česko doporučilo svým přátelům či rodině**.

Při možnosti **rozhodnout se znovu by Česko volilo 86 % respondentů** ze Střední Asie, což je mezi asijskými regiony nejvyšší procento a v porovnání napříč všemi regiony čtvrté nejvyšší.

Integrace mezi české studenty je nižší (stejně jako u většiny ostatních regionů) – **začleněna si připadá polovina respondentů**. Lépe se cítí být integrováni mezi komunitu zahraničních studentů, a to v 87 %. V porovnání s ostatními asijskými regiony také považují místní komunitu za nejpřívětivější (68 %).

Spokojenost středoasijských studentů se studiem v Česku se odráží i v jejich plánech do budoucna. **Po dokončení studií chce v Česku zůstat 58 % budoucích absolventů**, což je druhé nejvyšší procento respondentů po ruských studentech. Do jiné zahraniční země by se rádo vydalo 22 % dotázaných a zpátky do Střední Asie má v plánu se vrátit 7 %.

JIŽNÍ A JIHOVÝCHODNÍ ASIE

(Bangladéš, Filipíny, Indie, Indonésie, Kambodža, Malajsie, Myanmar, Nepál, Pákistán, Singapur, Srí Lanka, Thajsko a Vietnam)

V datovém souboru je z regionu jižní a jihovýchodní Asie zastoupeno 13 zemí, od jejichž studentů bylo získáno 428 odpovědí. **Nejvíce studentů je z Indie:** představují 62 % všech respondentů z tohoto regionu. Dále jsou ve větším počtu zastoupeni respondenti z Bangladéše, Pákistánu a Vietnamu (bylo získáno 9 % odpovědí z každé země). 11 % odpovědí je zaznamenáno z ostatních 9 zemí.

Studenti z jižní a jihovýchodní Asie si **studium v Česku** vybírají primárně kvůli preferovanému **studijnímu programu** – činí tak více než 42 % z nich. Dále je rozhodující výše **poplatků za studium** (40 %), která se zdá být pro studenty z jižní a jihovýchodní Asie přijatelnější ve srovnání s jinými regiony. Důležitým kritériem je také **kvalita studia** (37 %). **Konkrétní školu** si pak (stejně jako zemi) vybírají především kvůli výskytu preferovaného **studijního programu** (55 %). Neméně důležitá je při výběru i **reputace samotné vysoké školy** (47 %) či výše **poplatků za studium** (44 %). Informace o studiu na českých vysokých školách se dotazovaní nejčastěji dozívají na internetu (55 %), od rodiny a přátel (36 %), či na online studijním portálu (24 %). **Z oborů mají mezi studenty největší zastoupení přírodní vědy (23 %), dále společenské vědy, žurnalistika a informační vědy (18 %) a zdravotní a sociální péče (15 %).**

Respondenti z regionu jižní a jihovýchodní Asie jsou s **kvalitou studií** na českých vysokých školách celkově spokojeni – **94 % ho považuje za kvalitní** a 87 % považuje poplatky za studium za odpovídající. Studium v Česku by pak svým **přátelům či rodině doporučilo 89 % dotázaných**.

Při možnosti vybrat si znovu by **Česko opětovně volilo 76 % studentů** z jižní a jihovýchodní Asie. 56 % je spokojeno jak s volbou studijního programu, tak s volbou vysoké školy.

U začlenění mezi další studenty a komunity můžeme pozorovat podobný trend jako u ostatních regionů. Integrace mezi zahraniční studenty je výrazně vyšší než mezi ty české. Mezi zahraniční studenty se cítí být začleněno 9 z 10 studentů z jižní a jihovýchodní Asie, kdežto **do komunity těch českých je integrována jen polovina dotázaných**.

Po dokončení studií **plánuje v Česku pokračovat třetina respondentů**. 30 % studentů z jižní a jihovýchodní Asie se chce vydat do jiné zahraniční země, než je Česko, a zpátky do domovské země se hodlá vrátit 15 %.

STŘEDNÍ VÝCHOD

(Irák, Írán, Izrael, Jemen, Jordánsko, Libanon, Palestina, Saúdská Arábie, Spojené arabské emiráty a Syráská arabská republika)

Z regionu Středního východu je v datovém souboru zastoupeno 10 zemí, od nichž bylo celkově získáno 201 odpovědí. **Největší podíl respondentů z tohoto regionu tvoří studenti z Íránu** (37 %). Druhou největší skupinou respondentů jsou studenti z Izraele (28 %), dále pak z Iráku (10 %) a ze Sýrie (9 %). Zbýlých 16 % procent odpovědí v regionu je od dotázaných z ostatních 6 zemí.

Studenti ze Středního východu **do Česka** míří především díky **možnosti studovat v anglickém jazyce** (37 %). Dále následuje konkrétní **studijní program** (36 %) a **kvalita studií** (33 %). **Konkrétní vysokou školu** si studenti vybírají především kvůli nabízeným **studijním programům** (53 %). U studentů ze Středního východu je také důležité, jak si české vysoké školy stojí v porovnání s ostatními školami ve světě, neboť druhým nejčastějším důvodem pro výběr vysoké školy byla její **reputace** (43 %) a také její **postavení v mezinárodních žebříčcích** (38 %). O možnosti studovat v Česku se studenti dozívají (stejně jako většina respondentů z ostatních regionů) nejčastěji prostřednictvím internetového vyhledávání (52 %) a od přátel či rodiny (28 %). V regionu jsou také aktivní studijní agenti či agentury, které jsou třetím nejčastějším zdrojem informací pro studenty z tohoto regionu. Ze Středního východu do Česka studenti přicházejí zejména za účelem studia **zdravotních a sociálních služeb, a to v polovině případů**. 16 % dotázaných studuje přírodní vědy.

Svůj studijní obor hodnotí jako kvalitní 88 % respondentů ze Středního východu. Jako odpovídající ceně studium v Česku vidí nicméně jen 74 %, což může být způsobeno faktem, že značný počet studentů pochází z Íránu či Izraele, kde jsou vysoké školy na dobré úrovni³⁹ a v případě Íránu dokonce převážně zdarma.⁴⁰ Pokud by studenti dostali možnost rozhodnout se znovu, **Česko by si opětovně vybralo 73 % dotázaných**. 57 % by nezměnilo ani zemi, ani studijní obor. **Ke studiu by Česko doporučilo 79 % respondentů**.

Je vidět, že studenti ze Středního východu mají ze studia v Česku značně smíšené pocity. I přesto, že studium na českých vysokých školách považují za kvalitní (i když ho někteří vnímají vzhledem ke kvalitě jako dražší), mají výhrady zejména k dalším aspektům života v Česku. Jako problematická se jeví především jejich integrace. Mezi

^{39/} Zdroj: <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2023/world-ranking>

^{40/} Zdroj: <https://www.rocaply.com/study-in-iran/>

české studenty se cítí být začleněno pouze 35 % respondentů, což je napříč regiony druhé nejnižší procento. **Místní komunitu vnímá jako přívětivou jen 45 % studentů** ze Středního východu, což je nejméně ze všech regionů.

Budoucí plány studentů ze Středního východu také míří spíše mimo Česko. **Po dokončení studií chce u nás zůstat přibližně čtvrtina dotázaných.** Největší část studentů má v plánu Česko opustit a vydat se do jiné zahraniční země, a to v 36 % případů. Do domovské země se chystá vrátit 17 % respondentů.

AFRIKA

(Alžírsko, Angola, Botswana, Burkina Faso, Čad, Egypt, Eritrea, Etiopie, Gambie, Ghana, Kamerun, Kapverdy, Keňa, Libye, Mali, Maroko, Mauricius, Mosambik, Namibie, Nigérie, Rwanda, Senegal, Sierra Leone, Somálsko, Tunisko, Uganda, Zambie, Zimbabwe)

Z regionu Afrika se do výzkumu zapojilo 28 zemí, od jejichž respondentů bylo získáno celkem 247 odpovědí. **Největší podíl dotazovaných tvoří studenti z Ghany (23 %) a z Nigérie (22 %).** Dále je poměrně silně zastoupen i Egypt (10 %) a také Etiopie (9 %).

Pro studující z Afriky je **při výběru země nejdůležitější kvalita studií (43 %)** a nabízený **studijní program (38 %)**. Zároveň hraje značnou roli i **ekonomická dostupnost studia** v Česku, neboť cenu školného uvedlo jako rozhodující faktor 31 % respondentů. **U výběru vysoké školy** je klíčový konkrétní **studijní program (65 %)**, dále **reputace školy (42 %)** a právě **výše školného (40 %)**. Informace se ke studentům nejčastěji dostávají z online vyhledávání, a to v polovině případů. Dále často čerpají informace od přátel a rodiny (47 %), pětina respondentů také využila webovou stránku iniciativy Study in Czechia. Mezi studenty je v Česku **nejvíce zastoupený obor společenské vědy, žurnalistika a informační vědy (22 %)**. Dotázaní často studují také zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství (13 %), a informační a komunikační technologie (12 %).

Úroveň vysokých škol hodnotí studenti z Afriky jako velmi vysokou, což se projevuje hned v několika výrocích. **95 % respondentů vnímá české vysoké školy jako kvalitní** a 89 % je spokojeno s poměrem ceny studia vzhledem k jeho úrovni. Zároveň by **Česko doporučilo 9 z 10 dotázaných**, což představuje třetí nejvyšší podíl mezi sledovanými regiony. Pokud by si studenti měli vybrat znovu, tak **by 87 % respondentů z Afriky opětovně volilo Česko**, z toho 67 % by neměnilo ani obor.

Studenti z Afriky jsou výrazně lépe **začlenění** mezi komunitu dalších zahraničních studentů (87 %) než **mezi české studenty (46 %)**. Nicméně integrace mezi české

studenty se nejeví jako tolik problematická v porovnání s jinými regiony (jmenovitě například Střední východ a Severní Amerika). Podobně tomu je i u hodnocení místní komunity. Jako přívětivou ji vnímá 59 % respondentů, což je řadí mezi spokojenější dotázané napříč všemi regiony.

Po dokončení studií **plánuje v Česku zůstat 42 %** afrických studentů: 22 % zde hodlá pokračovat v dalším studiu, 20 % se chystá začít u nás pracovat. 18 % studentů by se rádo vrátilo do své domovské země, aby využilo získané zkušenosti z Česka ve svém budoucím zaměstnání (ve srovnání s ostatními regiony se jedná o poměrně vysoké procento). Příležitost v jiné zahraniční zemi by ráda vyhledala pětina studentů z Afriky.

LATINSKÁ AMERIKA

(Argentina, Bolívie, Brazílie, Dominikánská republika, Ekvádor, Grenada, Guatemala, Honduras, Chile, Jamajka, Kolumbie, Kostarika, Kuba, Mexiko, Nikaragua, Panama, Peru, Salvador a Venezuela)

Z regionu Latinská Amerika se v datovém souboru nachází celkově 97 odpovědí. **Největší podíl představují Kolumbie (26 %), Mexiko (23 %) a Brazílie (18 %).**

Hlavními důvody pro **výběr Česka jsou možnost studovat v angličtině, cenová dostupnost země a výše poplatků za studium.** I přesto, že latinskoameričtí studenti k nám přijíždějí studovat primárně programy v angličtině (které jsou placené), je vidět, že studium v Česku považují stále za finančně přijatelné. **Při výběru konkrétní vysoké školy** se dotazovaní rozhodují především na základě nabízených **studijních programů (56 %)**. Stejně jako u výběru země i zde hraje velkou roli **výše školného (40 %)**. Třetím nejčastějším důvodem pro výběr vysoké školy je její **reputace (37 %)**. Informace o studiu v Česku získala necelá polovina respondentů z online vyhledávání, 30 % dotázaných pak od rodiny a přátel. Studentům také významně pomohly online studijní portály, kde informace hledalo 16 % z nich.

Jako kvalitní hodnotí zvolený studijní obor 92 % respondentů z Latinské Ameriky, zároveň je 85 % dotázaných spokojeno s kvalitou studijního programu v porovnání s cenou. Celková spokojenost s úrovní studia se u latinskoamerických studentů propisuje i do dalších výroků. Pokud by měli volit znovu, **Česko (třeba i na jiné vysoké škole nebo studijním oboru) by si znovu vybralo 8 z 10 latinskoamerických respondentů.** Stejný studijní obor i vysokou školu by volilo hned 65 %. Jinou zemi by si ke studiu zpětně vybralo 18 % dotázaných. **Česko** jako studijní destinaci **by doporučilo celkem 90 % respondentů** přicházejících z Latinské Ameriky. **Třetina respondentů do Česka přijíždí studovat společenské vědy, žurnalistiku a in-**

formační vědy. Dotázaní také často studují informační a komunikační technologie (12 %) a přírodní vědy (10 %).

Mezi české studenty se cítí být začleněno jen 38 % respondentů z Latinské Ameriky. Můžeme zde pozorovat stejný trend jako u ostatních regionů, ze kterých přijíždějí dotázaní studovat primárně programy v angličtině: integrace mezi ostatní zahraniční studenty je výrazně vyšší (v případě latinskoamerických studentů 89 %). Začlenění do místní komunity je pro studenty z Latinské Ameriky také problematické – jako přivítivou ji vnímá jen 45 % z nich, což představuje druhé nejnižší procento mezi sledovanými regiony, a to hned po studentech ze Středního Východu.

Po dokončení studií necelá polovina latinskoamerických studentů zvažuje **zůstat v Česku.** Pokračovat v dalších studiích u nás má zájem jen 8 %, avšak 4 z 10 latinskoamerických studentů si zde chtějí najít práci (ze sledovaných regionů mají o práci v Česku větší zájem už jen ruští studenti). Zároveň má čtvrtina studentů v plánu Česko vyměnit za jinou zahraniční zemi, a to buď kvůli práci, nebo kvůli studiu. Jen 9 % latinskoamerických studentů se hodlá vrátit do své domovské země.

SEVERNÍ
AMERIKA

(Spojené státy a Kanada)

Region Severní Amerika je zastoupen pouze dvěma zeměmi, jimiž jsou Spojené státy a Kanada. Z této oblasti je v datovém souboru celkově 103 odpovědí, mezi kterými **převažují studenti z USA** (představují 90 %).

U studentů ze Severní Ameriky se ukazuje být **při výběru Česka nejdůležitější ekonomický aspekt studia.** Klíčovými faktory jsou tedy nízké **poplatky za studium** (68 %), dále **možnost studovat v angličtině** (34 %) a **přijatelné životní náklady** (31 %).

Podobné motivace můžeme pozorovat i **u výběru konkrétní vysoké školy,** kterou si studenti volí nejvíce z důvodu přijatelné **výše školného** (57 %). Dále jim také záleží na konkrétním **studijním programu** (52 %) a **reputaci vysoké školy** (32 %). Informace o studiu v Česku získávají studenti ze Severní Ameriky zejména z internetu (58 %) a od přátel (28 %). Třetím nejčastějším informačním zdrojem jsou sociální média (24 %). **Dotázaní nejčastěji studují společenské vědy, žurnalistiku a informační vědy (37 %).** Druhým nejvíce frekventovaným oborem je umění a humanitní vědy (21 %).

Napříč sledovanými regiony hodnotí studium v Česku jako kvalitní nejmenší procento studentů – **s kvalitou zvolené školy je spokojeno jen 77 % respondentů** ze Severní Ameriky. 76 % studentů je spokojeno s výší školného oproti kvalitě studia. Řada severoamerických vysokých škol se dlouhodobě řadí mezi ty nejlépe hodno-

cené na světě⁴¹. Vysoká kvalita vysokoškolského vzdělávání v domovské zemi může být tedy jedním z důvodů nižší spokojenosti studentů ze Severní Ameriky s naším systémem vzdělávání.

České vysoké školy by doporučilo svým přátelům či rodině 77 % studentů. Pokud by studenti ze Severní Ameriky dostali možnost rozhodnout se znovu, **Česko by si ke studiu zpětně vybralo** ve srovnání s ostatními regiony **nejméně studentů, a to 68 %.** 52 % dotázaných by si vybralo stejnou školu i obor. Pětina by volila stejný obor, ale v jiné zemi, což ukazuje na nespokojenost studentů s kvalitou studijních oborů u nás. Jiný obor v jiné zemi by si vybralo dalších 10 % respondentů.

Jednou z příčin nespokojenosti severoamerických studentů může být i fakt, že se většina z nich necítí být součástí **komunity českých studentů (pocit začlenění má jen 36 %)** a jen 52 % studentů místní komunitu považuje za přivítivou. Oproti tomu mezi ostatní zahraniční studenty se cítí být integrováno 87 %.

Po dokončení studia **by v Česku rádo zůstalo 29 % studentů** ze Severní Ameriky: 6 % chce pokračovat v dalších studiích a 23 % by se rádo pokusilo prosadit na místním trhu práce. Do domovské země se plánuje vrátit 17 % respondentů a do jiné země se chystá vydat 23 % severoamerických respondentů.

^{41/} Zdroj: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2023>

Propagace Česka v zahraničí **178**

Podpora zahraničních studentů před příjezdem **179**

Kvalita studijních programů na českých vysokých školách **180**

Služby a životní podmínky **181**

Tato studie poskytuje obraz o **zahraničních vysokoškolských studentech v Česku na přelomu roku 2022 a 2023**. V jednotlivých kapitolách lze nalézt jejich **postoje k tématům, která řešili v souvislosti se svým studiem před příjezdem do Česka, po příjezdu a během samotného studia** u nás. Jsou zde zahrnuty jak jejich pozitivní zkušenosti, tak problémy, se kterými se potýkali. Ukazuje se, že **zahraniční studenti jsou se studiem v Česku celkově spokojeni a doporučili by jej svým známým a rodině**. V kapitole Hlavní zjištění lze nalézt stručná shrnutí jednotlivých kapitol s důrazem na jednotlivé výroky a ukazatele.

PROPAGACE ČESKA V ZAHRANIČÍ

Nejzásadnějším kritériem při volbě Česka jakožto destinace ke studiu je pro polovinu respondentů **kvalita vzdělání**. Dalším klíčovým faktorem při rozhodování je **konkrétní studijní program** (32 %) a více než čtvrtina dotázaných bere také v potaz **kulturní a jazykovou blízkost**, kde velkou roli hraje početná komunita slovenských studentů. Ti tvoří 38 % všech získaných odpovědí. Více než pětina studentů také zmínila kvalitu života (24 %), konkrétní vysokou školu (23 %) a cenu školného (20 %). Bezpečnost je pro studenty důležitá v 15 % případů, u některých zemí tento ukazatel dále nabírá na důležitosti – jmenovitě jde o Bělorusko (32 %), Rusko (32 %), Kazachstán (30 %) a Ukrajinu (29 %). Kvalita vzdělání je nejdůležitější pro studenty nižších stupňů studia (bakalářské programy 54 %, magisterské 51 %, doktorské 34 %). Výše stipendia hraje významnější roli pouze u doktorského studia (24 %). U ostatních stupňů studia není vnímáno jako priorita, což může být způsobeno možností studovat v češtině zdarma.

Informace o studiu v Česku zahraniční studenti nejčastěji získávají z online vyhledávání (52 %), kterému silně konkuruje **konzultace s přáteli či rodinou** (49 %). Poměrně oblíbenými informačními zdroji jsou sociální sítě (21 %) a střední či vysoké školy v domovské zemi (19 %). Prokazatelně vyšší vliv mají informace od vzdělávacích institucí v domovské zemi na Slováků (35 %). Zde může hrát roli úzká spolupráce českých a slovenských škol.

Při výběru vysoké školy hledí studenti nejvíce na nabízený **studijní program** (61 %). **Reputace vysoké školy** je klíčovým faktorem pro každého druhého respondenta, s čímž také souvisí hodnocení školy v mezinárodních žebříčcích, ke kterým přihlíží čtvrtina dotázaných. Pětina respondentů při výběru vysoké školy také zvažovala náročnost přijímacího procesu. Studenti programů v angličtině kladou větší důraz na poplatky za studium (35 %) a výši stipendia (14 %) oproti studentům českojazyčných programů (9 % a 3 %).

PODPORA ZAHRANIČNÍCH STUDENTŮ PŘED PŘÍJEZDEM

Pro 92 % procent respondentů je **přijímací řízení jasné a srozumitelné**. **Obtížnost přijímací zkoušky je adekvátní pro 9 z 10** zahraničních studentů. Problematickými prvky souvisejícími s procesem přijímacího řízení jsou **poplatky a časová a administrativní náročnost procesu: obojí vnímá jako nepřiměřené čtvrtina respondentů**.

Administrativní a časová náročnost přijímacího řízení je znatelnější pro respondenty přicházející studovat obor vyučovaný v anglickém jazyce (68 %), zde můžeme pozorovat rozdíl 12 % oproti studentům českojazyčných studijních programů (80 %).

Bezvízový styk využívají státy, které jsou, stejně jako Česko, součástí Evropské unie. Země mimo EU tak tvoří polovinu dotázaných, kteří musejí o dlouhodobý pobyt žádat. Víza pro studijní pobyty delší než 90 dní využilo 71 % studujících v angličtině a 43 % těch, kteří do Česka přijeli studovat v českém jazyce.

Proces vyřizování víz může být pro zahraniční studenty obtížný. Jen **pro jednu čtvrtinu respondentů nebylo podání žádosti o vízum časově či administrativně náročné**. Obzvláště obtížné bylo získání víz pro studenty ze Severní Ameriky, jen 12 % proces nepovažovalo za časově či administrativně náročný. Nejlépe se s procesem vyřizování víz vypořádali studenti z Afriky a Asie – časovou a administrativní náročnost nevnímalo jako problém 34 % studentů z Afriky a 31 % z Asie.

Dalším úskalím jsou **poplatky spojené s vízovým procesem: více než polovina dotázaných je považuje za vysoké**. Shodně 62 % respondentů se domnívá, že vízové požadavky jsou srozumitelné a konzulární služby dostupné.

Na základě získaných dat můžeme říci, že uznání přechodného vzdělání je jednodušší pro ty, kteří přijíždějí za bezplatným studiem v češtině (primárně se jedná o Slováků, Rusy, Ukrajince a Kazachy). **Studenti českojazyčných studijních programů vykazují větší míru spokojenosti oproti svým anglicky studujícím kolegům** hned v několika kategoriích: více z nich považuje poplatky za nízké (75 % oproti 64 %), procesy pro ně nejsou tak časově ani administrativně náročné (72 % ku 60 %), požadavky jsou jasnější a srozumitelnější (89 % ku 79 %).

Z odpovědí studentů vyplývá, že **vysoké školy komunikaci se studenty zvládají nejlépe ze všech relevantních institucí**, se kterými přijíždějící studenti komunikují bezprostředně před příjezdem do Česka nebo krátce po něm. S komunikací své vysoké školy je spokojeno hned 93 % respondentů. Komunikaci s českou ambasádou hodnotí kladně tři čtvrtiny respondentů, se zdravotní pojišťovnou 72 %. Nejhůře je hodnocena komunikace s oddělením azylové a migrační politiky, kterou třetina respondentů vnímá jako problematickou.

KVALITA STUDIJNÍCH PROGRAMŮ NA ČESKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Studium na českých vysokých školách považuje za kvalitní 9 z 10 zahraničních studentů. Pokud se podíváme blíže na jednotlivé indikátory, studenti českojazyčných studijních programů vykazují větší míru spokojenosti (94 %) s kvalitou studijních programů na vysokých školách v Česku v porovnání se studenty studujícími v angličtině (88 %).

Vybavení na českých vysokých školách považuje za adekvátní 9 z 10 zahraničních studentů. Studijní materiály vnímá jako kvalitní 84 % dotázaných. Podle 78 % respondentů učitelé reflektují jejich potřeby a pro 77 % je jejich studijní program v dostatečné míře propojen s praxí.

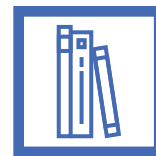
Tomuto propojení s praxí se podle dotázaných studentů daří lépe na anglickojazyčných studijních programech: spokojeno je 82 % studentů anglickojazyčných programů oproti 75 %, kteří studují v češtině. Zatímco bakalářští studenti jsou s praktickou orientací studia spokojeni v 75 % a ti magisterští v 77 %, respondenti navštěvující doktorské studium jsou spokojeni v 87 %. Velké rozdíly potom můžeme pozorovat mezi jednotlivými obory studia. Nejlépe je hodnocen obor služeb (84 %), dále přírodní vědy (83 %), právo (82 %) a umění (81 %). Nejmenší míru praktického zaměření výuky vnímají studenti humanitních oborů (66 %) a matematiky a statistiky (66 %).

Nejčastěji využívanými výukovými metodami jsou přednášky (91 %), samostudium (72 %) a práce ve skupinách (54 %). Ukazuje se zde výrazný nesoulad mezi tím, jaké metody jsou nejvíce využívány a jaké zahraniční studenti preferují. Přednášky by jako součást studia zachovala více než polovina dotazovaných. Avšak studenti by uvítali, kdyby podobně významný podíl ve výuce zaujaly i způsoby, jak uplatnit nově nabyté znalosti v praxi. **Preferovanými možnostmi** jsou téměř u poloviny respondentů **stáže (48 %) a projektové vyučování (47 %)**. Shodně 40 % uvedlo práci ve skupinách a samostudium.

8 z 10 zahraničních studentů se domnívá, že na jejich studijním oboru se nachází 70 či více procent kvalitních učitelů. Pouze 8 % studentů uvádí, že kvalitních učitelů je na jejich oboru 40 % či méně.

V případě, že by se studenti mohli rozhodnout znovu, **by si Česko vybralo 85 % dotazovaných.** Dvě třetiny respondentů byly spokojeny jak s výběrem studijního oboru, tak země. Desetina studentů by si vybrala jiný studijní program, stále však v Česku. 1 z 10 studentů by jel studovat svůj obor do jiné země. Studenti anglickojazyčných programů by volbu Česka měnili ve větším poměru než studenti českojazyčných programů. Česko by si znovu vybraly tři čtvrtiny dotazovaných studujících v angličtině, studenti českojazyčných programů by se pro Česko rozhodli znovu v 9 z 10 případů.

9 z 10 zahraničních studentů uvedlo, že by studium v Česku doporučilo svým kamarádům či rodině.

SLUŽBY A ŽIVOTNÍ PODMÍNKY

S informačními službami na vysokých školách jsou studenti relativně spokojeni. Oceňují zejména přístup administrativních pracovníků, se kterým je spokojeno 9 z 10 zahraničních studentů. Kladně se respondenti vyjadřují také o informačních technologiích a systémech. O něco hůře je hodnocena jasnost informací, nicméně stále je v tomto ohledu spokojeno 8 z 10 respondentů. Rozdíly mezi jednotlivými indikátory se vyskytují zejména u výroku ohledně jasnosti a dostupnosti informací. Zatímco studenti ze Slovenska jsou spokojeni v 87 %, ostatní země vyjadřují spokojenost jen v 76 % případů. Podobně na tom jsou studenti anglickojazyčných studijních programů (71% spokojenost), kteří přístup k informacím považují za složitější než jejich kolegové studující v češtině (85 %).

U integračních služeb se studenti nejlépe vyjadřují o studentských spolecích a aktivitách nad rámec běžných osnov (shodně 77% spokojenost). S poradenskými službami jsou studenti spokojeni v 73 % případů a s buddy programem nebo adaptačními kurzy v 71 %. Studenti ze zemí, které jsou Česku kulturně či jazykově blízko, mají adaptační proces nesrovnatelně jednodušší, což se projevuje i v získaných datech. S aktivitami nad rámec běžných osnov je spokojeno 83 % českojazyčných studentů, ale jen 66 % kolegů z anglickojazyčných programů. Znatelně menší kvalitu mají dle studujících v angličtině také poradenské služby, spokojeno je s nimi jen 64 % respondentů (českojazyčných je spokojeno 76 %).

Polovina studentů pobývá na kolejích a polovina v soukromých bytech či domech. Soukromý byt využívá většina studentů ze zemí Evropské unie (a to jak ze západní, tak i východní Evropy) a ze Severní Ameriky. Koleje častěji volí dotazovaní z jižní a jihovýchodní Asie a Afriky. Čím vyšší stupeň studia, tím více studenti mění kolej za byt. Bakalářští studenti po příchodu do Česka volí kolej v polovině případů, doktorští studenti už pak jen ve třetině. Co se týče sdílení ubytování s dalšími osobami, více než třetina zahraničních studentů bydlí s jinými zahraničními studenty. Shodně 20 % dotazovaných žije buď s partnerem/partnerkou, nebo s českými studenty. Samo bydlí 17 % respondentů a stejné procento sdílí ubytování s přáteli.

Při studiu vůbec nepracuje pouze 36 % respondentů. Anglickojazyční studenti nepracují ve 47 % případů, oproti tomu českojazyční v 31 %. Téměř čtvrtina studentů se snaží skloubit studium s více než 20 hodinami práce týdně a mezi 10 a 20 hodinami týdně do práce chodí 18 %.

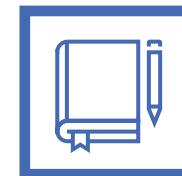
Ze získaných dat je zřejmé, že **začlenění mezi další zahraniční studenty se daří vcelku úspěšně:** integrováno v komunitě ostatních zahraničních studentů se cítí být 84 % dotázaných (zde se mezi českojazyčnými a anglickojazyčnými studenty objevují jen minimální rozdíly). Odlišné postoje lze pozorovat u hodnocení přívětivosti místní komunity. Zatímco dotazovaní studující v češtině přístup místních hodnotí kladně v 83 %, ti z anglickojazyčných programů jen v 53 %. Ještě výraznější rozdíly se vyskytují u tvrzení ohledně integrace do komunity českých studentů.

Jednotlivci, kteří studují v češtině, se cítí být začleněni ve třech čtvrtinách, zatímco jejich kolegové v anglickojazyčných programech jen ve 40 %.

Po dokončení studia zahraniční studenti nejčastěji plánují v Česku zůstat a pokusit se uspět na trhu práce, a to ve 27 %. Pokračovat ve studiích v Česku se chystá pětina respondentů. Naopak třetina dotazovaných má v plánu Česko opustit. 17 % studentů zůstává prozatím nerozhodnuto. Ambice prosadit se v Česku pracovně mají především respondenti, kteří navštěvují studijní programy vyučované v českém jazyce (31 %). Studenti anglickojazyčných programů by pak v Česku rádi pracovali v pětině případů. Z jednotlivých oborů výrazně vyčnívají studenti práv, ti se chystají v Česku pokračovat pracovně v 60 %. Druzí v pořadí jsou jednotlivci studující obchod a administrativu, kteří by chtěli v Česku pracovat ve 36 %.

SEZNAM LITERATURY XI. A ZDROJŮ

- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Metodika ke Klasifikaci oborů vzdělání (ISCED-F 2013)*. Online. © 2023. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/37519282/cz_isced_f_metodika.pdf/. [cit. 2023-11-27].
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Studenti a absolventi vysokých škol v České republice – 2001–2022*. Online. Aktualizováno 24. 10. 2023. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/studenti-a-absolventi-vysokych-skol-v-ceske-republice-gr402tsw19>. [cit. 2023-11-27].
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Vysoké školy v Česku studuje cca 300 tisíc studentů, klesá zájem o techniku, v kurzu je zdravotnictví*. Online. Aktualizováno 13. 5. 2022. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vysoke-skoly-v-cesku-studuje-cca-300-tisic-studentu-klesa-zajem-o-techniku-v-kurzu-je-zdravotnictvi>. [cit. 2023-11-27].
- DATABÁZE STRATEGIÍ. *Inovační strategie České republiky 2019–2030*. Online. © 2013. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/urad-vlady/strategie/inovacni-strategie-ceske-republiky-2019-2030>. [cit. 2023-11-27].
- DŮM ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE. *Portál studijních programů Study in Czechia*. Online. © 2013. Dostupné z: <https://portal.studyin.cz/en/>. [cit. 2023-11-27].
- DŮM ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE. *Studium a život v České republice pohledem zahraničních studentů*. Online. Publikováno 1. 9. 2020. Dostupné z: <https://www.dzs.cz/statistiky/studium-zivot-v-ceske-republice-pohledem-zahranicnich-studentu>. [cit. 2023-11-27].
- DŮM ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE. *Výzkum mezi zahraničními absolventy českých vysokých škol*. Online. Publikováno 16. 6. 2022. Dostupné z: <https://www.dzs.cz/statistiky/vyzkum-mezi-zahranicnimi-absolventy-ceskych-vysokych-skol>. [cit. 2023-11-27].
- EXPATICA. *The German education system*. Online. © 2000–2023. Dostupné z: <https://www.expatica.com/de/education/children-education/education-in-germany-101611/>. [cit. 2023-11-27].
- FORBES-MEWETT, Helen a SAWYER, Maree. *International Students and Mental Health*. Online. In: *Journal of International Students* Volume 6, Issue 3 July/August (2016), s. 661–677. Dostupné z: <https://jistudents.files.wordpress.com/2016/04/jis-2016-volume-6-issue-3-julyaugust-edition.pdf>. [cit. 2023-11-27].
- GAUDEAMUS. *Poznejte veletrhy Gaudeamus*. Online. MP-Soft, a.s., © 2020. Dostupné z: <https://gaudeamus.cz/o-nas>. [cit. 2023-11-27].
- MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů*. Online. Poslední aktualizace: 21. 7. 2023. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/aktualni-zneni>. [cit. 2023-11-27].
- MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Exportní strategie ČR 2023–2033*. Online. © 2005–2023. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/podpora-exportu/exportni-strategie/exportni-strategie-cr-2023-2033--276506/>. [cit. 2023-11-27].
- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Meziuniverzitní dohody*. Online. © 2013–2023. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/seznam-meziuniverzitnich-dohod>. [cit. 2023-11-27].
- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Oddělení statistických výstupů – výkonové ukazatele (souhrny a studenti)*. Online. © 2023. Dostupné z: https://dsia.msmt.cz/vystupy/vu_vs_f1.html a https://dsia.msmt.cz/vystupy/vu_vs_f2.html. [cit. 2023-11-27].
- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Plán realizace Strategického záměru pro oblast vysokých škol pro rok 2023*. Online. © 2013–2023. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/strategicky-zamer>. [cit. 2023-11-27].
- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Plán realizace Strategického záměru pro oblast vysokých škol pro rok 2024*. Online. © 2013–2023. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/strategicky-zamer>. [cit. 2023-11-27].
- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Režim student*. Online. © 2013–2023. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/rezim-student>. [cit. 2023-11-27].
- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *SIMS – Sdružené informace matrik studentů*. Online. © 2013–2023. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/sims-sdruzene-informace-matrik-studentu-1>. [cit. 2023-11-27].

- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Statistický informační systém – statistika výkonových ukazatelů veřejných a soukromých vysokých škol ČR*. Online. © 2023. Dostupné z: <https://statis.msmt.cz/statistikyvs/vykonyVS1.aspx>. [cit. 2023-11-27].
- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Strategie internacionalizace vysokého školství na období od roku 2021*. Online. © 2013–2023. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/strategicky-zamer>. [cit. 2023-11-27].
- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Vysoké školy s institucionální akreditací*. Online. © 2013–2023. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/vysoke-skoly-s-institucionalni-akreditaci>. [cit. 2023-11-27].
- QS TOPUNIVERSITIES. *QS World University Rankings 2023: Top global universities*. Online. QS Quacquarelli Symonds Limited, publikováno 8. 6. 2022. Dostupné z: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2023>. [cit. 2023-11-27].
- ROCAPPLY. *Find your study program and apply to Iran Universities*. Online. © 2022. Dostupné z: <https://www.rocaply.com/study-in-iran/>. [cit. 2023-11-27].
- THE – TIMES HIGHER EDUCATION. *World University Rankings 2023*. Online. © 2023. Dostupné z: <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2023/world-ranking>. [cit. 2023-11-27].
- ZDRAVOTNICKÝ DENÍK. *Monopol pojištění cizinců Pojišťovnou VZP skončí, potvrdil Senát*. Online. Media Network s.r.o., publikováno 23.8.2023. Dostupné z: <https://www.zdravotnickydenik.cz/2023/08/monopol-pojisteni-cizincu-pojistovnou-vzp-skonci-potvrdil-senat/>. [cit. 2023-11-27].

Dům zahraniční spolupráce (DZS) je příspěvková organizace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a národní agentura pro mezinárodní vzdělávání a výzkum. V České republice zajišťuje pestrou škálu aktivit v oblasti mezinárodního vzdělávání, které jsou určeny institucím, organizacím, firmám i jednotlivcům. Svou činností výrazně přispívá k rozvoji vzdělávacích aktivit škol, podporuje profesní růst učitelů, vzdělavatelů dospělých a pracovníků s mládeží. Studentům, žákům a mladým lidem nabízí příležitost rozšířit si vzdělání a získat zkušenosti v zahraničí. Po celém světě propaguje možnosti studia na univerzitách v Česku. Vysílá učitele a lektory češtiny do zahraničí, a šíří tak naše kulturní dědictví ve světě.

Iniciativa **Study in Czechia** propaguje české vysoké školství s cílem představit zahraničním studentům nabídku vysokoškolského studia v Česku. Podporuje mezinárodní aktivity českých vysokých škol a organizuje českou účast na zahraničních veletrzích vysokoškolského vzdělávání. Buduje komunitu zahraničních studentů prostřednictvím svého ambasadorského programu a spravuje program Czechia Alumni pro všechny zahraniční absolventy českých vysokých škol. O možnostech studia v Česku informuje na webových stránkách studyin.cz a sociálních sítích.

STUDIUM A ŽIVOT V ČESKU POHLEDEM ZAHRA NIČNÍCH STUDENTŮ II

ZPRÁVA Z VÝZKUMU NA ČESKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH
2024

Autoři: Matěj Šmutzer (ed.), Tereza Babková, Ivan Brhlík, Markéta Burešová,
Eva Hybnerová, Sandra Jankotová, Markéta Kalousková, Ondřej Lacina,
Lucie Nováková, Nikola Pečková, Aneta Sargeant, Barbora Šottová, Michal Uhl

Na tomto místě bychom rádi poděkovali zástupcům pracovní skupiny Study in Czechia z řad vysokých škol, jejichž cenné připomínky a konzultace měly klíčovou roli při tvorbě této publikace. Srdečně děkujeme za vaši spolupráci a podporu.

Grafický design a sazba: orange5 creative studio, s. r. o.

Tisk: AF BKK, s. r. o.

Vydává: Dům zahraniční spolupráce, Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1

Rok vydání: 2024

Náklad: 500 ks

Za obsah sdělení odpovídají výlučně autoři.

ISBN 978-80-88432-39-5

978-80-88432-40-1 (online, pdf)

Dům zahraniční spolupráce (DZS)

Na Poříčí 1035/4
110 00 Praha 1

☎ +420 221 850 100

@ info@dzs.cz

dzs.cz

studyin.cz

Facebook

@dzs.cz
@studyincz
@czechiaalumni

Instagram

@dzs_cz
@studyinczechia

LinkedIn

@dzs_cz
@czechiaalumni

YouTube

@dzs_cz
@studyinczechia

Vytištěno na recyklovaném
papíře s certifikací FSC.

**Study in
Czechia**

**Czechia
Alumni**